

T.C.

**CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE ERZİNCANLI
MEMURLAR**

ENGİN ADAK

DANIŞMAN

YRD. DOÇ. DR. CENGİZ ÇAKALOĞLU

**MANİSA
2008**

ÖZET

Yapmış olduğumuz bu çalışma ile Yakınçağ döneminde Osmanlı memurlarına ait sicil kayıtlarının tutulmasında önemli bir yeri olan Sicill-i Ahvâl defterleri esas alınarak Erzincan doğumlu memurlar tanıtılmaya çalışılmıştır.

Sicil defterlerinin tutulması eski dönemlere dayanmaktadır. Roma, Sasani ve Selçuklu Devleti dönemlerinden gelen sicil defteri tutma geleneğine Osmanlı döneminde de devam edilmiştir. Genellikle bunlar padişahlara, hanedan üyelerine ve üst düzey bürokratlara aittir. Ancak II. Abdülhamid döneminde artan memur sayısı ile birlikte sicil defteri tutulması bütün memurları içine alacak şekilde genelleştirilmiştir. Bunlarda memurların atamaları, maaşları nakil işlemleri gibi birçok bilginin yer aldığı görülmektedir.

ABSTRACT

In this study, we have tried to introduce the officials borned in Erzincan based on Sicill-i Ahval Registers which is too important place entering into the register belongs to Ottoman officials in near age period.

Entering into the registers is based on too old periods. Tradition of entering into the registers which comes from Roma, Sasani and Selçuklu Government periods had been continued Ottoman Period, too. In general, these letters were belongs to Sultans, dynasty members and top bureaucrats. But because of increase in the numbers of the officials, entering into the registers became general including all officials during II. Abdülhamid Period. It has been seen that these letters includes lots of information like appointment of the officials, salaries and transport operations.

ÖNSÖZ

Sicil-i Ahvâl kayıtlarının düzenli olarak tutulması 1879 tarihinde başlamıştır. Bu kayıtlar Osmanlı Devleti'nde görev almış memurlara ait biyografi niteliğindedir. Bu çalışmada, Başbakanlık Osmanlı Arşivi bünyesinde yer alan Sicill-i Ahvâl Defterleri'ne bağlı kalınarak Erzincanlı memurlar tanıtılmaya çalışılmıştır.

Yaptığımız bu çalışmada Erzincanlı memurlar doğum tarihlerine göre sıraya konularak verilmiştir. Doğum tarihi en eski olan bir memur ilk başta, yeni olan ise en sonda yer almaktadır. Sicill-i Ahvallerin eksiksiz olduğunu söylemek mümkün değildir. Çünkü bazı Erzincanlı memurların sicil kâğıtlarında mülazemetten (staj) sonraki görev yerleri hakkında bilgiler verilmemiş, memuriyetinin nasıl sona erdiği belirtilmeden birden kesilmiştir. Bazılarında emekli oldukları ve vefat ettikleri tarihler yer alırken birçoğunda böyle bir bilgi yer almayarak memuriyetlerinin nasıl sona erdiği anlaşılamamıştır.

Giriş ve iki bölümden oluşan bu çalışmanın giriş kısmında, XIX. Yüzyıl'da Erzincan'ın durumu, Osmanlı Devleti'nin bürokratik yapısı ve Sicill-i Ahvâl Defterlerinin işlevi; birinci bölümde, Erzincanlı Müslim olan devlet memurları; ikinci bölümde, Erzincanlı Gayr-i Müslim olan devlet memurları bilgilerine yer verilmiştir. Çalışmamızın son kısmında ise bu bilgiler çerçevesinde sonuç ve değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca Belgelerdeki transkripsiyonu aktarmak yerine okuyucunun da rahat anlayabilmesi için yazılar günümüz Türkçesine kısmen çevrilerek verilmiştir.

Yüksek Lisans Tez çalışmasında bana yol gösterip yardımlarını hiç esirgemeyen değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Cengiz ÇAKALOĞLU'na ve aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Engin ADAK

Manisa/2008

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
ÖNSÖZ.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
GİRİŞ	
1. XIX. YÜZYILDA ERZİNCAN'IN DURUMU.....	XI
1.1 İdari Durum.....	XI
1.2 Askeri Durum.....	XI
1.3 Nüfus Durumu.....	XII
1.4 Eğitim – Öğretim.....	XII
2. OSMANLI DEVLETİ'NİN BÜROKRATİK YAPISI VE SİCİLL-İ AHVÂL DEFTERLERİNİN İŞLEVİ.....	XIII
I. BÖLÜM	
ERZİNCANLI MÜSLİM OLAN DEVLET MEMURLARI.....	1
MEHMED RÜŞDÜ EFENDİ.....	1
HAFIZ İBRAHİM FEHİM EFENDİ.....	2
MEHMED ŞERİF EFENDİ.....	3
İSMAİL HAKKI EFENDİ.....	4
MEHMET SALİH EFENDİ.....	5
ABDÜLAZİZ AĞA.....	6
YUSUF ZİYA EFENDİ.....	7
HÜSEYİN TEVFİK EFENDİ.....	8
YUSUF ZİYA EFENDİ.....	9
HACI MEHMET NUSRET BEĞ.....	11
MEHMET TAYYAR BEY.....	11
HALİD EFENDİ.....	12
İSHAK REMZİ EFENDİ.....	13
HALİL RÜŞDİ EFENDİ.....	14
MEHMED EFENDİ.....	15
EDHEM PERTEV EFENDİ.....	16
MEHMET FEVZİ EFENDİ.....	16

SÜLEYMAN FEHMİ EFENDİ.....	18
EBUBEKİR EFENDİ.....	19
ABDÜLATİF LÜTFİ EFENDİ.....	20
MEHMET ASİM EFENDİ.....	22
NUMAN SAİP EFENDİ.....	23
ÖMER MİRAN EFENDİ.....	24
AHMED CEVDET EFENDİ.....	25
AHMET TEVFİK EFENDİ.....	26
MEHMET EFENDİ.....	27
MUSTAFA EFENDİ.....	28
İSMAİL HAKKI EFENDİ.....	29
MEHMET SABİT EFENDİ.....	30
MEHMET TEVFİK EFENDİ.....	31
ZEKERİYA EFENDİ.....	32
HAFIZ MEHMET NUREDDİN EFENDİ.....	33
MUSTAFA HİLMİ EFENDİ.....	34
MEHMET NİHAT EFENDİ.....	35
MEHMET TEVFİK EFENDİ.....	35
MUSTAFA EFENDİ.....	36
MEHMED HALİS EFENDİ.....	37
HAFIZ MEHMED AZİZ HURŞİD EFENDİ.....	37
MEHMET TEVFİK EFENDİ.....	38
MUSTAFA ŞEFİK EFENDİ.....	38
ABDULLAH VEHBİ EFENDİ.....	39
MEHMED SIDKI EFENDİ.....	40
MEHMED SIDKI EFENDİ.....	41
MEHMED LEBİB EFENDİ.....	42
MEHMET SIDKI EFENDİ.....	42
MEHMED ZİYA EFENDİ.....	43
HÜSEYİN HİLMİ EFENDİ.....	44
MEHMET HAMDİ EFENDİ.....	45
ABDULLAH ZEKİ EFENDİ.....	46

HAFIZ SÜLEYMAN EFENDİ.....	46
İBRAHİM EDHEM EFENDİ.....	47
MEHMET ALİ EFENDİ.....	48
YUSUF CEMİL EFENDİ.....	49
YUSUF CEMİL EFENDİ.....	49
İBRAHİM VASFİ EFENDİ.....	50
AHMET ŞEVKET BEĞ.....	50
MEHMET ARİF EFENDİ.....	51
İSMAİL HAKKI EFENDİ.....	52
AHMED CEMİL EFENDİ.....	53
MUSTAFA NUSRET BEĞ.....	53
MUHİDDİN FEVZİ EFENDİ.....	54
ALİ RIZA EFENDİ.....	54
ABDULLAH ASIM EFENDİ.....	55
HALİL HULKİ EFENDİ.....	56
İSMAİL HAKKI EFENDİ.....	56
HÜSEYİN EFENDİ.....	57
MAHMUT ŞEVKİ EFENDİ.....	58
HAFIZ İBRAHİM EDHEM EFENDİ.....	58
MEHMET ZARİF EFENDİ.....	59
MEHMET NURİ EFENDİ.....	60
AHMET CELAL BEĞ.....	60
İSMAİL HAKKI EFENDİ.....	61
HACI MEHMET HAŞİM EFENDİ.....	62
KERİM EFENDİ.....	63
HALİL HİLMİ EFENDİ.....	64
AHMET CELAL BEĞ.....	65
MEHMED HALİD EFENDİ.....	65
HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ.....	66
BİLAL ZİHNİ EFENDİ.....	66
MUSTAFA FEHMİ EFENDİ.....	67
MEHMED SAİB BEY.....	68

YUSUF ENİS EFENDİ.....	71
HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ.....	72
SAİD EFENDİ.....	73
YUSUF CEMAL BEĞ.....	74
SÜLEYMAN VEHBİ EFENDİ.....	75
MEHMET ŞEVKET EFENDİ.....	75
MEHMET ŞÜKRÜ EFENDİ.....	76
HACI MEHMET DURSUN EFENDİ.....	77
YUSUF ZİYA EFENDİ.....	78
HACI MEHMET ŞÜKRÜ EFENDİ.....	79
AHMET HAMDİ EFENDİ.....	79
MUSTAFA RIZA EFENDİ.....	80
AHMET NECİB EFENDİ.....	82
AHMET SIDKI EFENDİ.....	82
MEHMET TEVFİK.....	83
MEHMET KEMALİ EFENDİ.....	84
MEHMED HALİS EFENDİ.....	84
MEHMET ZÜLFÜ EFENDİ.....	85
ALİ RIZA EFENDİ.....	86
MEHMED ŞAKİR EFENDİ.....	86
HACI SALİH NİYAZİ EFENDİ.....	87
MEHMED NACİ EFENDİ.....	87
YAHYA NACİ EFENDİ.....	88
MEHMET ŞÜKRÜ EFENDİ.....	88
MEHMED SAKİB EFENDİ.....	89
ALİ SEYDİ BEĞ.....	89
MEHMED SAİD EFENDİ.....	92
MEHMET DURSUN EFENDİ.....	93
MEHMET SAİD BEĞ.....	93
MEHMET HALİS EFENDİ.....	94
MEHMET HAMDİ EFENDİ.....	95
MEHMED ŞÜKRÜ EFENDİ.....	95

MEHMET NURİ EFENDİ.....	95
ABDÜLHAMİD FEYZİ.....	96
OSMAN NURİ EFENDİ.....	96
ESAD MUHLİS EFENDİ.....	97
ÖMER LÜTFİ EFENDİ.....	97
MEHMED HALİT EFENDİ.....	98
AHMET TARAN EFENDİ.....	99
ABDURRAHMAN SIRRI EFENDİ.....	99
ÖMER LÜTFİ EFENDİ.....	100
MEHMET SAİD EFENDİ.....	100
AHMED RIFAT EFENDİ.....	101
MEHMED VEHBİ EFENDİ.....	101
AHMET HAMDİ EFENDİ.....	102
ABDURRAHMAN ZİHNİ EFENDİ.....	102
MUSTAFA ENVERİ EFENDİ.....	102
MUSTAFA ŞERİF EFENDİ.....	103
OSMAN RECAİ EFENDİ.....	104
ÖMER LÜTFİ EFENDİ.....	104
ABDURRAHMAN EFENDİ.....	105
AHMED TALAT EFENDİ.....	106
ALİ GALİB EFENDİ.....	106
MAHMUT EFENDİ.....	107
ÖMER LÜTFİ EFENDİ.....	107
AHMET TALAT EFENDİ.....	107
İSMAİL HAKKI EFENDİ.....	108
HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ.....	108
YUSUF ZİYA EFENDİ.....	109
MAHMUD MEDİH EFENDİ.....	109
ALİ VASFİ EFENDİ.....	110
ALİ RIZA EFENDİ.....	111
İSMAİL HAKKI EFENDİ.....	111
BEKİR SIDKI EFENDİ.....	112

HAFIZ MEHMET SAİD EFENDİ.....	113
ABDURRAHMAN EFENDİ.....	113
İBRAHİM HAKKI EFENDİ.....	114
DURSUN HÜSNÜ EFENDİ.....	115
ABDURRAHMAN EFENDİ.....	115
MUSTAFA ŞEFİK EFENDİ.....	116
MEHMED CEMALLEDDİN EFENDİ.....	116
ALİ ŞEFKATİ BEĞ.....	117
İSMAİL HAKKI EFENDİ.....	117
DAVUD HİLMİ EFENDİ.....	118
AHMET EFENDİ.....	118
MEHMET DURSUN EFENDİ.....	119
HALET ŞEKİB EFENDİ.....	119
OSMAN NAZMİ EFENDİ.....	120
MAHMUT AVNİ EFENDİ.....	120
SALİH CEMAL BEĞ.....	121
YUSUF EFENDİ.....	121

II. BÖLÜM

ERZİNCANLI GAYR-İ MÜSLİM OLAN DEVLET MEMURLARI

1. ERZİNCANLI ERMENİ OLAN DEVLET MEMURLARI.....	123
HAMPARSUM EFENDİ.....	123
MANUK EFENDİ.....	124
MIĞIRDIÇ EFENDİ.....	125
NİKOGOS EFENDİ.....	125
ARTİN EFENDİ.....	126
MİKAİL EFENDİ.....	126
OSKEHAN PERTEV EFENDİ.....	127
MIĞIRDIÇ DEHABİR EFENDİ.....	128
MIĞIRDIÇ DEHAR EFENDİ.....	129
NAİŞE EFENDİ.....	130
HAÇATUR EFENDİ.....	131
ARŞAK EFENDİ.....	131

2. ERZİNCANLI RUM OLAN DEVLET MEMURU.....	132
TOKLİ EFENDİ.....	95
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	133
KAYNAKÇA.....	137
EKLER.....	139

GİRİŞ

1. XIX. YÜZYILDA ERZİNCAN'IN DURUMU

1.1 İdari Durum: XIX. Yüzyılın ilk yarısında Erzurum, Eyalet statüsünü korumuş, ancak daha sonraki senelerde (1864 nizamnamesine müteakip) yapılan değişikliğe bağlı olarak “Vilayet” sistemi ihdas edilmiştir. Bu ilk yarı içerisinde Erzurum merkez sancağı olup, Erzincan buraya bağlı bir kaza idi. Ancak 1865 yılından itibaren eyalet şeklinde bir statü ortadan kalkarak yerine vilayet statüsü getirilmeye başlanmıştır.

1867 de Teşkil-i Vilayet Nizamnamesi kesin şeklini almış ve buna göre İmparatorlukta 18. Vilayet sırasında olan Erzurum’a, Erzincan sancak statüsüyle bağlanmıştır¹. Ancak daha sonraları müstakil mutasarrıflık haline getirilen Erzincan 1923 yılında vilayet olmuştur².

1.2 Askeri Durum: Erzincan, Doğu Anadolu ile Orta Anadolu arasında bir geçiş bölgesi oluşturur. IX. Yüzyıldan bu yana sık sık depremlerle sarsılan, yerle bir olan kent, yolların kavşak noktası ve bir pazaryeri olması nedeniyle, önemini her dönemde korumuştur. XIX. Yüzyıla değin ordular için bir konaklama yeri olan Erzincan, askeri açıdan hep Erzurum ile birlikte düşünülmüştür. XIX. Yüzyılda Gürcistan’ın Rus Çarlığı’nın himayesine girmesi ve daha sonra Rus ileri hatlarının Çıldır Eyaleti’nin yarısını işgal etmesi Erzincan’ı ön plana çıkardı. Rus sınırının giderek yaklaşması, Erzurum Kalesi’nin önemini artırırken, IV. Ordu Müşirlik Merkezi de Erzincan’a taşındı³.

Erzincan’da ki IV. Ordu, II. (Tuna Ordusu, merkezi: Şumnu) ve V. (Arabistan Ordusu, merkezi: Şam) Ordularda olduğu gibi, altışar piyade alayı, altışar talia taburu, dörder süvari alayı ve birer topçu alayı bulunduracaklardır⁴.

---

¹ Tahir Erdoğan Şahin, Erzincan Tarihi, Erzincan Hayra Hizmet ve Dayanışma Vakfı Yayınları, C. II, Erzincan, 1987, s. 182 – 207

² İsmet Miroğlu, “Erzincan”, İslâm Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı, C. 11, İstanbul, 1995, s. 321

³ “Erzincan”, Yurt Ansiklopedisi, Anadolu Yayıncılık, C. 4, İstanbul, 1982, s. 2604

⁴ Şahin, a.g.e, s. 182

1.3 Nüfus Durumu: XIX. Yüzyılda birkaç kereler nüfus sayımı yapılmıştır. Ancak bu tahrirler, daha önceden olduğu gibi toprak veya mülk kaydı vesilesiyle değil, doğrudan doğruya nüfusun tespiti için yapılmıştır. Bu yüzyıllarda teşebbüs edilen sayımlardan 1836 senesine tekabül eden zamanda Erzurum Eyaletinin nüfus sayımı yapılabılmıştır. Ancak bu sayıma ait defter bulunamamıştır.

1844 yılında memlekette genel bir nüfus sayımı yapılır. Bundan maksat, ordunun yeniden tanzimi ve asker alma usulünün gereğince yerine getirilebilmesidir. Fakat halk bu sayımın vergi yüklenmesi amacıyla yapıldığı kuşkusuna düşerek yanlış bilgi vermek yoluna saptadığı için, çalışmanın neticesi menfi olmuştur.

Erzurum Eyaletinin “cizye” tespitinin yeniden bilinip düzenlenmesi için Başkâtip Mustafa Refik Bey görevlendirilir. O da Erzurum Merkez-Sancağına bağlı kaza, köy ve mahalleleri kaydeder. 1848 de yapılan bu sayım Gayr-i Müslim nüfusu ilgilendirdiği için, Türk nüfusunun durumunu öğrenemiyoruz⁵. Erzincan’ın XIX. Yüzyıl sonlarında toplam nüfusu 23 bin olup bunun 15 bini Müslüman idi⁶.

1.4 Eğitim – Öğretim: Temel eğitimin ilk basamağını “Sıbyan Mektepleri” teşkil etmekteydi. Cumhuriyet dönemine kadar gelen bu sistem ülkenin vilayet, kaza, nâhiye ve köylerinde yaygın bir durumdaydı. Tanzimat öncesindeki eğitim müesseseleri bu sıbyan mektepleriyle, medreseleri ihtiva etmekte olup; devletin kontrolünü gerektirmekteydi. Başta dini ve ahlaki konuda eğitim veren bu kuruluşlar XVII. Yüzyıla kadar ülke elitinin yetişmesinde hem yeterli ve hem de kaliteli bir yapıdaydılar. Daha sonraki asırlarda diğer müesseseler ve bilhassa bu kurumların organik bağının olduğu vakıfların düzeni bozulduğundan, bunlarda bozulmuşlardı. En önemlisi, zaman içerisinde gelişen toplum yapısına ve ilmi hadiselere ayak uyduramamışlardır.

XIX. yüzyılın son çeyreğinde ülkenin eğitim mevzuû, gerek zamanın şartlarının zorlaması ve gerekse yönetim mekanizmaları tarafından birlik ve bütünlüğe doğru olumlu bir gelişme kaydeder. İçinde Medreselerinde dâhil olduğu Sıbyan Mektebi, Rüştüye (Orta) Mektebi, İdadiye, Darülfünun vs. eğitim kurum ve kademeleri kendi içlerinde de bazı ihtisaslaşmalar göstererek 1924 yılına kadar devam etmişlerdir. Diğer Gayr-i Müslimlerde kendi Manastır-Kilise gibi dini mabetlerinde ve açtıkları

---

⁵ Şahin, a.g.e, s. 183

⁶ Miroğlu, a.g.m, s. 320

diğer sivil okullarda eğitimlerini görmekte, ayrıca Türk Hükümetleri nezdinde açılan sivil üst kademe eğitim kurumlarına gidebilmekteydiler.

İlk mektep sayısı 200'ü bulmaktaydı. Bunun 100 küsuru (1872'de 101, 1903'lerde 119) Erzincan sancağında idi. Medrese sayısı kaynaklarda değişik zikredilmekle birlikte yaklaşık 20'yi bulduğu (1872 de Erzincan ve bağlı kazalarında 22'dir.) kabul edilebilir.

Rüştiye, yani Orta mektep sayısı Erzincan'da 2 kadardı.1903'lü yıllarda Erzincan Sivil-Merkez Rüştiyesinin 98 ve Erzincan Askeri Rüştiyesinin 180 talebesi vardı. Yine bu yıllarda Askeri idadi (Lise) de 200 talebe okumaktaydı.

Harbiye Erzincan'da Temmuz 1906'da açılmış, fakat Ekim 1908'de bütün Harbiye mektepleri İstanbul'a toplandığı için kaldırılmıştır. Kapandığında üç sınıflıydı ve 17 kişilik ilk mezunlarını vermiş bulunuyordu⁷.

2. OSMANLI DEVLETİ'NİN BÜROKRATİK YAPISI VE SİCİLL-İ AHVÂL DEFTERLERİNİN İŞLEVİ

Merkeziyetçi düzenlemelerin hâkim olduğu XIX. Yüzyıl; nezaretlerin ve nezaret meclislerinin teşekkül ettiği, uzmanlaşmanın başladığı ve geliştiği bir dönemdir. Büyük bir dönüşümün ifadesi olan bu süreçte, Osmanlı Devleti'nin idari yapısında, hacminde ve üyelerinin görevlerinde meydana gelen değişiklikler sivil bürokrasinin (kalemiye) genel dokusunu da değiştirmiştir⁸. Avrupa'nın herhangi bir devletinde rastlanacak genel modele göre gerçekleştirilen bu merkeziyetçilik; devler bürokrasisini şubelere ayırmak, memurlara maaş vermek ve hazinenin gelir ve giderlerini bir elden yapıp mali kontrolü kurmak diye özetlenebilir⁹. Sadrazam ve şeyhülislamda toplanmış olan yetkiler, Batı devletlerinde olduğu gibi çeşitli bakanlıklar arasında paylaştırıldı ve bu suretle geniş ölçüde bir iş bölümü yapıldı. Nezaretlerin (Bakanlıklar) kurulması, memurlar arasında da iş birliği yapılmasını gerektiriyordu. Bütün memurların atanması ve ilerlemeleri sağlam temellere dayandırıldı¹⁰.

---

⁷ Şahin, a.g.e, s. 239 – 240

⁸ Carter V. Findley, Osmanlı Devleti'nde Bürokratik Reform: Babîali (1789–1922), Çev: İzzet Akyol - Latif Boyacı, İstanbul, 1994, s.57

⁹ İlber Ortaylı, İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı, İletişim Yayınları, İstanbul, 2004, s. 125

¹⁰ Enver Ziya Karal, Büyük Osmanlı Tarihi, Türk Tarih Kurumu Yayınları (TTK), C. I, s. 152–153

1834'te yüksek yönetici ve kalemiye memurlarını ağır politik ve toplumsal baskı altında bırakan her yıl yeniden atanma geleneğini değiştirmiş, sonrada tümüyle kaldırmıştır. Yine daha önceden resmi gelirin büyük miktarını oluşturan geleneksel ücret (bahşiş) yerine düzenli bir aylık sistemi getirilmiştir¹¹. Özellikle bu çeşit tedbirler merkezde yoğunluk kazanmaktaydı. Mesela 1835 yılında yayınlanan bir fermanla israf ve rüşvete karşı alınacak tedbirler belirtilerek, memurların yanlarında fazla uşak bulundurmaları, resmi dairelerde kahve ikram edilmesi, hademelerin iş takibi yapmak için rüşvet almaları yasaklanmıştır. Şüphesiz memurlara maaş tahsisi önemli bir yenilikti, fakat mali sıkıntı yüzünden bir anda bütün memurların maaşa bağlanması mümkün değildi. Böylelikle bazı eski uygulamaların yürürlükte kalması tercih edildi¹².

Osmanlı Devleti'nde memur olabilmek için konulmuş ciddi özellikler yoktu. Memurlar, gelişigüzel seçilip tayin edilmekte, tayin sırasında ise rüşvet, hatır gönül ön planda tutulmaktaydı. Bu bakımdan yapılan yeniliklerin başarılı olabilmesi için, memurluğun bazı şartlara bağlanarak, derece derece görev ve sorumluluklarını belirlemek gerekmektedir. 1864 Vilayet Nizamnamesi'nde bu düzenlemelerin yapılmasının nedenlerinin birisinin, bürokrasinin her kısmının merkeze bağlanması ve yürütme gücüne işlerlik kazandırmak olduğu belirtilmekteydi¹³. Neşredilen bu nizamname ile mülkiye memurlarının validen nahiye müdürüne ve hatta muhtara kadar olan yetki ve sorumluluğu tespit edilmiştir. Memurluğun, devletçe bir meslek olarak kabul edilmesi üzerine ilk öncelikle bu memurların muhakeme edilmeleri için tespit edilmiş olan esaslar 1871 Nizamnamesi ile belirlenmiştir. 1873 yılındaki bir kararname ile memurların maaş ve harcırahlarının ne yolda verileceği ile ilgili hükümler karara bağlanmıştır¹⁴.

Merkezi mutlak yönetimi oluşturmada II. Mahmut gibi II. Abdülhamid'de büyük önem vermiştir. II. Abdülhamid devrinde, mülki idarede kullanılan memurlarda büyük bir artışın meydana geldiği görülmektedir¹⁵. II. Abdülhamid'in saltanatı

---

¹¹ Stanford J. Shaw-Ezel Kural Shaw, Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye, Çev: Mehmet Harmancı, C. II, e Yayınları, İstanbul, 2000, s. 68

¹² Abdullah Saydam, "Tanzimatın Memurları", Türkler Ansiklopedisi, C. XIII, Ankara, 2002, s. 670-671

¹³ İlber Ortaylı, Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880), TTK Yayınları, Ankara, 2000, s. 55

¹⁴ Karal, a.g.e, C. III, s. 160-161

¹⁵ Karal, a.g.e, C. IV, s. 332

baslarında bürokratik kadrolarda istihdam edilen memur sayısı 35.000 kişi civarındadır¹⁶.

Memurların denetimi iki örgüt aracılığıyla yapılmaktaydı. 1878’de kurulan Memurin-i Mülkiye Komisyonu, Batılı yöntemlerine yakın bir biçimde, bütün memurların atanması, terfileri, nakilleri ve emekliye ayrılmasıyla uğraşıyordu. Bundan ayrı olarak Ahval-i Memurin-i Sicil Komisyonu’nun da her bakanlık ve dairede dalları olup bütün bürokratların ayrıntılı özgeçmişleri, çalışma raporları, beyanları ve düşünceleri burada toplanmaktaydı. Sadrazamın emrinde olan bu iki komisyon Padişaha bürokrat kitlesinin denetimi için tam olarak yardımcı olmaktaydı¹⁷. Sicilin bir sureti alakalı nezarete gönderilmekte, diğeri de çalışmakta olduğu dairenin en yüksek makamının murakabesinde bulunan sicil dairesinde muhafaza edilmekte idi¹⁸.

Osmanlı devlet teşkilatında görev alan memurların, görev süresindeki hallerinin tercümelerinin, özel veya memuriyetleriyle ilgili durumlarının kaydolanmasına Sicill-i Ahvâl, bu tescillerin oluşturduğu defterlere de Sicill-i Umumî Defterleri denilmiştir.

Daha önce, Osmanlı Devleti’ndeki vazifelilerin sicillerini bir defterde toplayan bir büro hizmeti mevcut değilken, 1879 yılında Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun kurulmasıyla sicil kayıt çalışmaları başlamıştır. Fakat 1896 yılında bu komisyonun lağvı üzerine yerine kurulan Memurin-i Mülkiye Komisyonu tarafından hiçbir daireye bağlı olmaksızın Sicill-i Ahvâl Kayıtlarının tutulmasına devam edilmiştir¹⁹.

Sicill-i Ahvâl Komisyonu yerine Memûrîn-i Mülkiye Komisyonu’nun kurulmasının en önemli sebebi idarî ve mülkî alanda meydana gelen bazı değişikliklerin memur seçiminde ve tayinlerinde yeni bir yapılanmayı gerektirmesi ve II. Abdülhamit’in idare üzerindeki otoritesini daha da sağlamlaştırma isteğidir²⁰.

1908 yılında, II. Meşrutiyet’i müteakip Memurin-i Mülkiye Komisyonu kaldırılıp, yerine Sicill-i Ahvâl İdaresi yeniden, fakat bu kez Dahiliye Nezareti bünyesinde teşekkül ettirilmiştir. Böylece tescil işlemleri, Osmanlı Devleti’nin yıkılışına kadar, Dâhiliye Nezareti Memurin Komisyonu ve Sicill-i Ahvâl İdaresi

¹⁶ Findley, Kalemiyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi, Çev: Gül Çağalı Güven, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1996, s.23

¹⁷ Shaw, a.g.e, s. 267

¹⁸ Karal, a.g.e, C. IV, s. 334-335

¹⁹ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Katalogları Rehberi, Ankara, 1995, s. 224

²⁰ Gülden Sarıyıldız, Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun Kuruluşu ve İşlevi (1879–1909), Der Yayınları, İstanbul, 2004. s. 89–90

tarafından yapılmaya devam edilmiş ve defterlere zeyl olarak ilave olunan kayıtlar, Memûrîn-i Muâmelat Dosyaları halinde tanzim olunarak saklanmıştır²¹. Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar adı geçen komisyonca gerçekleştirilen tescil işlemleri Sicill-i Umumî Defterlerine kaydedilmek yerine, bu defterlere zeyl (ilave) olacak şekilde eklenerek elli bini aşkın vesika halinde Memûrîn-i Muamelât Dosyaları adı altında toplanmıştır²².

1879 – 1909 yılları arasında mevcut 201 defterde; tercüme-i hâl sahiplerinin ismi, mahlası veya künyesi, babası memur ise rütbesi, bilinen bir kişi ise sülalesinin adı, göreve başlayış tarihi, tahsil durumu, liyakat ve ehliyet derecesi, azil-tayin ve muhakemeleri, gayrimüslim ise milliyeti kaydedilmiştir.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Sicill-i Ahvâl defterlerinde yer alan kişileri alfabetik olarak gösteren 17 katalog bulunmaktadır²³.

Sicill-i Ahval Defterlerinde memurun adı, doğum yeri ve tarihi, baba adı ve mesleği, varsa sülale adı, tahsil durumu, bildiği yabancı diller, görevi, göreve başlama tarihi ve maaşı gibi bilgiler bulunmaktadır.

---

²¹ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Katalogları Rehberi, Ankara, 1995, s. 224

²² Bekir Kütükoğlu, “*Son Devir Osmanlı Biyografik Kaynakları*”, Vakayinüvis Makaleler, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayını, İstanbul, 1994, s. 144

²³ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Katalogları Rehberi, Ankara, 1995, s. 224

I. BÖLÜM

ERZİNCANLI MÜSLİM OLAN DEVLET MEMURLARI

MEHMED RÜŞDÜ EFENDİ

1821 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan müftüsü Esbak Kadı Ali zade Mustafa Asım Efendinin oğludur.

Mantika kadar Arabî, fıkıh ve biraz Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

1841 yılında mülazemetle maliye-i hazine-i celilesi sergi kalemine girmiştir ve birkaç ay devamdan sonra altı sene müddetle kapu kethüdalarından müteveffi Kenan Efendinin kitabet hizmetinde bulunarak Mart-Nisan 1848 tarihinde Divan-ı Hümayun kalemi mühimme odasında ve Mayıs-Haziran 1848 tarihinde Meclis-i Vâlâ mazbata odasına mülazemet ile memur olup üç ay sonra elli kuruş maaşa nail olmuştur.

Maaş-ı mezkûr azar azar ve yedi yüz elli kuruşa vasıl olarak 1860 tarihinde tayinatı ve iki bin yedi yüz elli kuruş maaş ile oda-i mezkûr mümeyyizliğine, Meclis-i Vâlâ'nın üçe ayrılmasıyla miktar-ı mezbur maaş ile mahkemeler dairesi baş kitabeti muavinliğine, 19 Mayıs 1868 tarihinde üç bin beş yüz kuruş maaş ile Divan-ı Ahkâm-ı Adliye mümeyyizliğine ve 1869 tarihinde dört bin kuruş maaş ile nezaret-i müşarünileyha evrak müdürlüğüne, 14 Mayıs 1873 tarihinde beş bin kuruş maaş ile havale cemiyeti riyasetine, 27 Nisan 1879 tarihinde yine maaş-ı mezbur ile havale müdürlüğüne, 10 Haziran 1879 tarihinde beş bin yedi yüz elli kuruş maaş ile elyevm bulunduğu mahkeme-i temyiz azalığına tayin edilmiştir.

Uhdesine Kasım-Aralık 1854 tarihinde hevacelik, Mart-Nisan 1856 tarihinde nişan-ı Rabia, Haziran-Temmuz 1857 tarihinde saniye-i sınıf-ı sanisi rütbeleri ve 1865 tarihinde dördüncü rütbe-i mecdi nişani ve Ocak-Şubat 1867 tarihinde rütbe-i saniye sınıf-ı mütamayizi ve Ekim-Kasım 1872 tarihinde rütbe-i evveli sınıf-ı sanisi ve Nisan-Mayıs 1877'de rütbe-i evveli sınıf-ı evveli tevcih buyrulmuştur.

Şimdiye kadar bulunduğu hizmetlerden nakl ve tahvil suretleriyle ayrılmış olup memuriyetinden dolayı taht-ı muhakemeye alınmamıştır.

Rüşdü Efendinin maaşı 10 Haziran 1880 tarihindeki maaşat kararnameşi mucibince beş bin kuruşa düşürülerek uhdesine 14 Ağustos 1884 tarihinde tebdilen

ikinci rütbeden nişan-ı mecdi ihsan buyrulmuştur. 21 Ekim 1892 tarihinde vefat etmiştir⁴⁷.

HAFIZ İBRAHİM FEHİM EFENDİ

1824 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Çelebi zade Ahmet Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk ilimler ile mantıka kadar Arabî ve biraz Farisi okumuş ve hutut-u (çizgiler) mütenevviye temessük etmiştir. Türkçe kitabet ve bir miktar Arabî ve Farisi tekellüm eder.

1851 yılında mülazemetle Mülga Siverek sancağı kalemine çırak edilip, 1852'de Gerger kazası tahrirat kitabetine iki yüz elli kuruş aylıkla tayin kılınmış, 1856'da istifa ederek kethüda kitabeti hizmetiyle Erzurum valisi müteveffî Arif paşa dairesine mensup olarak Mayıs 1858 tarihinde yüz altmış kuruş maaşla Bayburt kazası tahrirat kitabetine memur ve 1863 tarihinde istifa ederek, Nisan 1863'te üç yüz elli kuruş maaş ile Erzincan kazası tahrirat kitabetine, Nisan 1864'te ve kaza-i mezkûrun mutasarrıflığa dönüştürülmesinde dört yüz kuruş maaşla Erzincan sancağı tahrirat kalemine ve teşkilat-ı vilayette dört yüz elli kuruş maaşla kalem-i mezkûrun evrak müdürlüğüne tayin kılınmıştır.

Eylül 1869 tarihinde maaşı dört yüz kuruşa düşürülmüş ve hizmeti dahi kalemi mezkûrun muavinliğine dönüştürülmüş, 30 Eylül 1875 tarihinde dört yüz yetmiş beş kuruş aylıkla liva-i mezbur meclis-i temyiz-i ceza baş kitabetine, 7 Ekim 1879 tarihinde kezalik bu miktar maaş ve becayış sureti ile liva-i mezbur tapu kalemi baş kitabetine nakl edilmiştir.

1880 yılında maaşat kararnameyi icabınca maaşı üç yüz seksen kuruşa düşürülerek bu miktar maaşla kitabeti merkumeyi ifa eylemekte bulunmuştur.

Şimdiye kadar hakkında herhangi bir şikâyet olmadığından taht-ı muhakemeye alınmamıştır

Mumaileyhin 28 Temmuz 1894 tarihinden 28 Ekim 1894 tarihine kadar yüz elli iki kuruş zammi maaş ile livai mezkûr Defter-i Hakani memuriyeti vekâletinde

---

⁴⁷ Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahâl İdaresi (DH. SAİD), 282/4

istihdam olunduğu Defter-i Hakani sicil şubesinin 17 Nisan 1897 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir. 9 Aralık 1896 tarihinde vefat eylemiştir⁴⁸.

MEHMED ŞERİF EFENDİ

1827 yılında Erzincan'da doğmuştur. Esbak Erzincan müfettişi Hacı Mehmed Efendinin oğludur.

Mekatib-i idadide mukaddeme-i ulum, Farisi, Arabî ve fenni hesap okumuştur. Türkçe kitabet eder

1847 tarihinde yüz elli kuruş maaş ile Dördüncü Orduy-u Humayun nüfus kalemine dâhil olmuştur.

1856 tarihine müsadif olan Rusya mesele-i zailisi hitamına kadar Binbaşı tayinatı ve bittabi' sekiz yüz kuruşa terfi eden maaş ile Orduy-u mezburun ruznamçe kaleminde istihdam olunup 1856 tarihinde mükâfaten havace rütbesine nail olmuştur. Hitam-ı meselede Orduy-u mezkûr ile Dersaadete avdet ve harbin bitiminden sonra maliye nezaret-i celilesinde teşekkül eden komisyon refakatinde 1860 tarihine kadar hizmet ederek sonrasında mülazemetle varidat muhasebesine ve sonra Defter-i Hakani ruznamçe odasına devam edip oda-i mezbure ve yüz yetmiş kuruşa nail olmuştur.

26 Eylül 1861 tarihinde iki bin beş yüz kuruş maaş ile Erzurum eyaletinin araki memuriyetine tayin olunarak 21 Temmuz 1862 tarihinde Rabia, Ekim 1864'te salise rütbelerine nail olmuş ve iki sene sonra eyalet-i mezburenin vilayete tahvilinden dolayı memuriyet-i mezkûre ismi Defter-i Hakani müdürlüğüne, mezkûr maaş-ı aidata tebdil olunmasıyla 1865 tarihinde istifa eylemiştir.

1866 tarihinde beş bin kuruş maaş ile Muş mutasarrıf vekâletine tayin buyrularak 1868 tarihinde buradan ayrılıp Dersaadete avdetle maaş-ı sabıkı olan dört yüz yetmiş kuruş ile yine Defter-i haneye iki sene devam edip Eylül-Ekim 1869 tarihinde üç bin üç yüz kuruş maaş ile Suriye vilayetine Defter-i Hakani müdür tayin olunmuştur.

Mayıs-Haziran 1872 tarihinde iki bin üç yüz yetmiş beş kuruş maaş ile Beyrut, 18 Mayıs 1874'te o miktar maaş ile Trablusgarp ve 28 Mayıs 1875 tarihinde yine zikr olunan maaş ile ikinci defa Beyrut muhasebeciliğine memur olmuştur.

---

⁴⁸ BOA, DH. SAİD, 349/8

14 Haziran 1879 tarihinde maaşı iki bin beş yüz kuruşa çıkarılmış ve 12 Eylül 1879 tarihindeki düzenlemede maaşı iki bin üç yüz elli kuruşa düşürülmüştür. Mezkûr-u memuriyette istihdam ile 1880 tarihinde uhdesine terfian sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur.

Bu ana kadar bulunduğu memuriyetlerden istifa ve tahvil suretleriyle ayrılmış olup hakkında şikâyet vuku bulmamıştır.

Mumaileyh Şerif Efendi uhdesine mezkûr 13 Nisan 1885 tarihinde terfian rütbe-i evveli sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyh Mehmed Şerif Efendi 13 Nisan 1885 tarihinde beş bin kuruş maaş ile Suriye Vilayeti arazi-i seniye müdüriyetine ve 11 Temmuz 1885 tarihinde altı bin kuruş maaş ile Haleb çiflikatül hümayunu nezaretine tayin buyrulmuştur.

Efendi-i mumaileyh münasip bir vilayet defterdarlığında istihdam olunmak üzere 11 Kasım 1887 tarihinde azl edilerek 8 Aralık 1887 tarihinde dört bin kuruş maaş ile Musul vilayeti defterdarlığına dâhil olundu yani 4 Ocak 1888 altı bin kuruş maaş ile Beyrut Vilayeti defterdarlığına tayin edilmiştir. Efendi-i mumaileyh Kasım-Aralık 1898 tarihinde vefat etmiştir⁴⁹.

İSMAİL HAKKI EFENDİ

Temmuz- Ağustos 1828 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Kadri Beyzade Hacı Abdurrahman Efendi nam kimesnenin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddemat-ı ulumu tahsil etmiş ve muallim-i mahsustan bir miktar Arabî ve Farsî okumuştur. Türkçe kitabet eder.

Aralık- Ocak 1847 tarihinde yüz elli kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun nüfus kalemine dâhil olmuştur. Altı ay sonra istifa ederek mesele zaile (93 Harbi) esnasında fahri olarak asakir-i muayene baş çavuşluk ve yüzbaşılığı ile bir müddet Kars cihetinde bulunarak, 1858 yılında iki yüz altmış kuruş maaş ile Erzincan zaptiye kitabetine memuriyetle, 1859 yılında üç yüz kuruş maaş ile zaptiye yüzbaşılığına nakl edilmiştir. İki sene istifa ederek 11 Ekim 1865 iki yüz elli kuruş maaş ile Erzincan mahkeme-i ticaret azalığına, 15 Ocak 1869 tarihinde beş yüz kuruş maaş ile muhakeme-i mezkûre riyasetine tayin olunmuştur.

---

⁴⁹ BOA, DH. SAİD, 484/1

29 Ocak 1872 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaşla Trabzon vilayeti muhakeme-i ticaret riyasetine memur olmuş, 1873 yılında maaşı bin beş yüz, 10 Temmuz 1873 tarihinde iki bin kuruşa çıkarılmıştır.

Şubat Mart 1880 tarihinde üç bin altı yüz kuruş maaş ile elyevm bulunduğu Erzurum muhakeme-i istinafiyesi riyasetine tahvil-i memuriyet ederek, 1881 neşr olunan maaşat kararname-i ahkâmınca maaşı üç bin beş yüz kuruşa düşürülmüştür.

1870 tarihinde salise ve 1877 tarihinde saniye rütbelerini ihraz eylemiştir.

Şimdiye kadar bulunduğu memuriyetlerinden taht-ı muhakemeye alınmamış ve suçlu bulunmamıştır.

Erzurum Vilayeti adliye müfettişi vekili İsmet Efendi tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i hal varakasının doğru olduğu ve vazifesinde yetenekli bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyh İsmail Hakkı Efendinin memuriyeti 12 Mayıs 1888 tarihinde yine üç bin beş yüz kuruş maaş ile Van vilayeti istinaf mahkemesi ceza dairesi riyasetine tahvil olunmuştur.

Efendi-i Mumaileyh uhdesine 13 Eylül 1888 tarihinde terfian rütbe-i saniye sınıf-ı mütemayizi tevcih buyrulmuştur.

Efendi-i Mumaileyh 10 Eylül 1890 tarihinde aynı maaşla Erzurum vilayeti istinaf mahkemesi ceza dairesi riyasetine nakl buyrulmuştur.

Mumaileyh uhdesine vazifesinden dolayı 1 Nisan 1892 tarihinde terfian rütbe-i evveli sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur⁵⁰.

MEHMET SALİH EFENDİ

1829 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Eyübzade denmekle meşhur Süleyman Necati Efendinin oğludur.

Kasaba-i merkume sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe okuryazar

Ocak-Şubat 1861 tarihinde Erzincan sancağı posta müdürü Mehmet Efendi tarafından aylık kırk kuruş maaş verilerek hizmet kitabetinde dört sene yedi ay istihdam edilmiştir.

---

⁵⁰ BOA, DH. SAİD, 544/2

14 Ağustos 1865 tarihinden 12 Eylül 1866 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla liva-i mezkûr rûsumat müdüriyeti müskirat (sarhoşluk veren şeyler) memuriyetinde, 13 Eylül 1866 tarihinden 12 Ocak 1871 tarihine kadar iki yüz kuruş aylıkla müdüriyet-i mezkûre ikinci kitabetinde, 13 Ocak 1871 tarihinden 11 Mayıs 1872 tarihine kadar üç yüz kuruş maaşla baş kitabetinde bulunduktan sonra 12 Mayıs 1872 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla ve maaş-ı mezkûr evkaf muhasebeciliği tarafından verilmek üzere Erzincan Evkaf kitabetine tayin olduğu halde Evkaf-ı Hümayun nezaret-i celilesinin 23 Eylül 1873 tarihli ve 22 Eylül 1873 tarihli ve on sekiz umum numarolu tahrirati mucibince 14 Eylül 1873 tarihinden itibaren iki yüz kuruş maaşla kitabet-i mezkûreye tayin edilmiştir.

Nezaret-i müşarünileyhanın 4 Nisan 1880, 13 Mayıs 1880 ve 21 Aralık 1880 tarihli üç kıt'a yazılan resmi mektuplar mucibince 13 Nisan 1880 tarihinden itibaren maaşı yüz elli kuruşa düşürülmüştür.

Erzincan sancağı Evkaf müdürlüğünden tercüme-i hal varakasının doğru olduğu tasdik olunmuş ve Erzurum Vilayetinden te'yid edilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 26 Kasım 1903 tarihinde iki yüz elli kuruşa çıkarıldığı Evkaf-ı Hümayun sicil şubesinin vukuat pusulasında gösterilmiştir⁵¹.

ABDÜLAZİZ AĞA

1829 yılında Erzincan'da doğmuştur. Abdülkadir Ağanın oğludur.

Erzincan sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve birazda hesap okumuştur. Türkçe biraz okuryazar ve Arapca tekellüm eder.

1847 tarihinde imaret-i celile-i Mekke-i mükerreme dairesince intisab ile sonradan müdüriyet-i mahsusiyyeye beş yüz kuruş aylık ile imaret-i müşarünileyhaya kavaim (senetler) başısı olarak yirmi beş sene bu hizmette bulunmuş ve Şerif Abdullah Paşa'nın vefatından sonra üç ay maaşsız olarak açıkta kalmıştır.

Şubat-Mart 1878 tarihinde bin kuruş maaş ile Hicaz Vilayeti dâhilinde bulunan Leyt kazası kaymakamlığına tayin olup hâlihazırda müstahdem bulunmuştur. Bulduğu memuriyetlerden herhangi bir şikâyet vuku bulmamıştır.

---

⁵¹ BOA, DH. SAİD, 417/86

Efendi-i mumaileyh 18 Aralık 1880 tarihinde istifa ederek memuriyetinden ayrılmıştır⁵².

YUSUF ZİYA EFENDİ

1830 yılında Erzincan'da doğmuştur. Kadı Ali zade Mustafa Asım Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu tahsil ve muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi ta'lim etmiştir. Türkçe ve Farisi tekellüm ve kitabet eder.

28 Ekim 1847 tarihinde iki yüz kuruş maaş ile Anadolu harp Orduy-u Hümayun nüfus kalemine memur olmuştur. Daha sonra istifa edip 1853 yılında altı yüz kuruş maaş ve iki yüz elli kuruş erzak yardımı ile Orduy-u Hümayun mezkûr tahrirat kalemine tayin kılınmış ve dört buçuk sene kadar Erzurum, Kars ve Erzincan cihetlerinde bulunarak tayiniyat maaş-ı mezkûr ile Orduy-u mezkûrun incelemesi zımında Dersaadetde teşkil buyrulan komisyon baş kitabetine nakl ve iki sene zarfında komisyonun vazifesinin sona ermesinden sonra buradan ayrılmıştır.

2 Ocak 1861 tarihinde maaşsız olarak Meclis-i Vâlâ evrak odasına ve bir buçuk ay sonrasında mazbata odasına girmiş ve tevarih-i muhtelifede kadim ve muvakkat suretleri ile tahsis buyrulan yetmiş kuruş maaş ile birkaç ay devam ederek Temmuz 1861 tarihinde Erzincan tahrirat kitabetine tayin olunmuş olduğu halde istifa ederek 24 Eylül 1861 tarihinde bin beş yüz kuruş maaş ile Erzurum eyaleti tahrirat baş kitabetine memur olmuştur. Üç buçuk ay sonra yine istifa ile ayrılarak Ocak 1862'de divan kitabetine hizmetle Dördüncü Ordu müşiri müteveffi Mustafa Tevfik Paşa dairesine bağlanarak iki sene kadar daire-i mezkûrede bulunduktan sonra yani 14 Ekim 1865 tarihinde üç bin kuruş aylıkla eyaleti mezkûra idare-i meclis baş kitabetine memur olmuştur.

Maaş-ı mezburu 13 Şubat 1867 tarihinde beş yüz kuruşa, 13 Mart 1867 tarihinde iki bin seksen kuruşa düşürülmüştür. 13 Ocak 1868 tarihinde dört yüz yirmi ve 24 Haziran 1870'de iki yüz elli kuruş zam ile iki bin yedi yüz elli kuruşa çıkarıldığı halde 13 Ekim 1871 tarihinde yüzde beş hesabıyla yüz otuz yedi buçuk ve 22 Kasım 1871'de iki yüz iki bin üç yüz yetmiş beş kuruşa düşürülmüştür.

---

⁵²BOA, DH. SAİD, 120/3

9 Haziran 1872 tarihinde azl ile 19 Eylül 1872’de dört bin beşyüz kuruş maaş ile yine vilayet-i mezkûre mektupçuluğuna ittisal ve 2 Ocak 1875 tarihinde ayrılarak bir sene kadar açıkta kaldıktan sonra 17 Ocak 1876 tarihinde üç bin beş yüz kuruş maaş ile Adana ve Haziran 1877’de maaş-ı mezkûr ve becayış sureti ile Kastamonu vilayetleri mektubculuklarına tayin kılınmıştır.

Haziran 1878 tarihinde memuriyeti İşkodra mektubculuğuna tahvil olunmuş ise de 29 Ağustos 1878 tarihinde yine üç bin beş yüz kuruş maaş ile Trabzon vilayeti mektubculuğuna memuriyeti ve 24 Nisan 1880 tarihinde ayrılarak yedi ay açıkta kalıp 17 Aralık 1880 tarihinde kezalik mikdar-ı mezkûr maaş ile el-yevm uhdesinde bulunan vilayeti mezkûra merkez Bidayet Mahkemesi hukuk dairesi riyasetine kavuşmuştur.

28 Aralık 1853 tarihinde uhdesine hacelik, 14 Mayıs 1866’de salise, 17 Mart 1869’da rütbe-i saniye sınıf-ı mütemayizi rütbeleri tevcih ve Mayıs 1856 tarihinde bir kıt’a nişan-ı iftihar, Ocak 1862’de dördüncü rütbeden mecid-i nişan-ı zişanı ihsan buyrulmuştur.

Şimdiye kadar memuriyetinden dolayı muhakeme görmemiş ve suçlu bulunmamıştır.

Mumaileyh Yusuf Ziya Efendi uhdesinde 24 Ekim 1888 tarihinde terfian rütbe-i evveli sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur. Mumaileyhe kıdeminden ve hüsn-ü hizmetinden dolayı 29 Temmuz 1891 tarihinde tebdilen üçüncü rütbeden mecdi nişan-ı zinişanı ihsan buyrulmuştur. Mumaileyh 5 Haziran 1895 tarihinde vefat etmiştir⁵³.

HÜSEYİN TEVFİK EFENDİ

1831 yılında Erzincan’da doğmuştur. Erzincan eşraf ulemasından İsmail Hakkı Efendinin oğludur.

Erzincan’da sıbyan mektebinde ve sonrasında pederinden sarf ü nahiv (dil bilgisi) Arabî ve Farsî ve mantık okumuştur. Arapça ve Türkçe kitabet ve Farsî tekellüm eder.

1854 tarihinde yani Rusya muharebesi esnasında ahali canibinden verilen ücret ile Erzincan’dan Erzurum’a sevk olunan zehairin (erzak) teslimi memuriyetine tayin olunarak, 1857 yılından itibaren on sekiz ay Bayazid sancağı şeriyesini idare ile 1861

---

⁵³ BOA, DH. SAİD, 818/3

tarihinde altı yüz kuruş maaş ile Diyarbakır Eyaleti dâhilinde vaki Ömergan kazası müdürlüğüne memur olmuştur. On beş ay sonunda istifa ederek ayrılıp sonra taraf-ı ahaliden yedi yüz elli kuruş maaş ile Erzurum ve Sivas cihetlerine temdid olunan telgraf hututunun sarfiyatına memuriniyle, 1864 tarihinde üç bin kuruş maaş ile Payas sancağına bağlı Osmaniye kazası müdürlüğüne, on beş ay sonunda iki bin beş yüz kuruş aylık ile Haleb Vilayetine vaki Edleb kazası müdürülüğüne tayin edilmiştir.

Sekiz ay Edleb'de ifa-i vazifeden sonra istifa ederek azl edilmiş ve sonra bir buçuk sene Erzincan meclis belediyesi riyasetinde ve iki ay kadar dahi Erzurum Vilayeti meclis umumiyesi azalığında maaşsız istihdam olunarak, 1868 tarihinde bin iki yüz elli kuruş maaş ile Erzurum sancağı mülhakatından Ovacık kazası kaymakamlığına ittisal ve yirmi ay güzzeranında istifa edip ayrılarak 1871 senesinde bin üç yüz elli kuruş maaş ile ve vilayetçe Van sancağında bağlı Gevaş kazası kaymakamlığına memur olduğu halde Bab-ı Ali canibinden diğeri gönderilerek vazifesi sona erdirilmiştir.

1872 senesinde bin yüz yirmi kuruş maaş ile liva-i mezbura merbut Müküs kazası kaymakamlığına tayin olunup, iki sene sonra maaşa mezkûr ile Gevar kazaları kaymakamlıklarına memur ve 1876 senesinde bin beş yüz yetmiş kuruş maaş ile Pasinler kazasına kaymakam olarak sekiz ay sonra Rusya muharebesi ahiresi sebebiyle ayrılarak o aralık rütbe-i saliseye nailiyetle Aralık-Ocak 1878 tarihinde bin üç yüz elli kuruş maaş ile Erzurum vilayetinde bağlı Tercan kazası kaymakamlığına tayin olunarak dokuz ay sonunda istifa etmiş ve sonra bir müddet Erzincan'da aşar ve senedat hususatının tahsisi için teşkil olunan komisyon riyasetinde ve meclis-i belediye azalığında fahri olarak istihdam kılınmıştır⁵⁴.

YUSUF ZİYA EFENDİ

1832 yılında Erzincan'da doğmuştur. Müftüzade Mustafa Asım Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini, pederiyle muallimin-i saireden sarf ü nahiv (dilbilgisi) mantık ve âdab ve fıkıh ve şeri-i akaid ve hadis-i şerife ve Farisi ve bazı ulum-u cüziye tahsil etmiştir. Türkçe ve Farisi konuşur ve yazar, birazda Fransızca bilir yazması yoktur.

---

⁵⁴BOA, DH. SAİD, 874/1

1848 tarihinde yüz elli kuruş maaş ile Anadolu Orduyu Hümayun tahrirat odasına devam ederek sonradan ordu merkezinin değiştirilmesinden dolayı istida ile ayrılarak ve üç dört sene tahsil-i ulumla istifal ile 1854 tarihinde meydana gelen Rusya muharebesinde Orduy-u mezkûrun fevkalade umur-u tahririyesi kitabesine bin kuruş maaş ve tayinat-ı mahsusa ile tayin olunup dört buçuk sene hizmette ve 1858 tarihinden itibaren iki sene dahi yine olmikdar maaşla Orduy-u Hümayunun bakiye-i muhasebatın rü'iyet için genişleyen Meclis-i Valaca teşkil olunan komisyon baş kitabetine bulunarak ikmal-i hizmetle bade yedi sekiz ay Meclis-i Vala mazbata odasına mülazemetle girmiştir.

1862 yılında iki bin kuruş maaş ile Erzurum eyaleti tahrirat baş kitabetine memur olup üç dört ay kitabet-i merkumede ve iki sene kadar Dördüncü Orduy-u Hümayun müşiri Mustafa Tevfik Paşa'nın divan kitabetine ve sonradan iki seneye yakın müddet yine Meclis-i Vâlâ mazbata odasında bulunmuş ve Erzurum vilayetinin bidayet-i teşkili bulunan 1866 tarihinde üç bin kuruş maaşla ile Erzurum idare-i meclis baş kitabetine tayin olunmuştur. Bir ay sonunda dört bin beş yüz kuruş aylıkla vilayet-i mezkûre mektupçuluğuna memuriyetiyle iki buçuk sene hizmette bulunmasından sonra yerinden ayrılarak üç bin beş yüz kuruş maaş ile Adana vilayetine mektupçu nasb olunup on altı ay sonra vuku'bulan merhamet dilemesinden dolayı Kastamonu mektupçuluğuyla becayış-i memuriyeti bilicra bir sene sonunda memuriyeti İşkodra eyaleti mektupçuluğuna nakl edilmiştir ve üç bin beş yüz kuruş maaş ile Trabzon vilayeti mektupçuluğuna tayin ile sekiz aydan beri memuriyet-i mezkûrede bulunmuştur.

1854 tarihinde Hevacelik rütbesi, 1856'da nişan-ı iftihar, 1862'de dördüncü rütbe mecid-i nişanı, 1866'da rütbe-i salise ve 1869'da saniye sınıf-ı mütamayizi rütbesine nail olmuştur.

Hakkında herhangi bir şikâyet vuku bulmayıp taht-ı muhakemeye dahi alınmamıştır.

Erzurum Vilayet-i Meclis-i İdare baş kitabeti ile mektupçuluğundan Trabzon valisi saadetlü Sırrı Paşa hazretleri tarafından mülahazat hanesine derc olunan mütalaada tercüme sahibi Ziya Efendi'nin yetenekli, faziletli ve üstün bir kişiliğe sahip

olduğu ve daha mühim memuriyetlerde yer alması takdirinde devletçe istifade olunur denilmiştir. (28 Ekim 1879)⁵⁵

HACI MEHMET NUSRET BEĞ

1834 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincanlı Hacı Ali Bey'in oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddemat-ı ulum-u okuyup, Molla Cami'ye kadar Arabî ve Hafız Divanına kadar Farisi ve biraz da hesap ilimi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

1854 yılında Erzurum Eyaleti tahrirat kalemine mülazemeten dâhil olmuştur. 1855 tarihinde Kürdistan valisi bulunan Devletlû İzzet Paşa hazretlerinin iki ay kadar divan kitabeti ve kethüdalık hizmetlerinde bulunmuştur.

1861 tarihinde refakatinde iki tabur asakir-i nizamiye bulunduğu halde Kozican kazası ıslahatına memur olup uhdesine beşinci rütbe-i mecidi nişanıyla Rikab-ı Hümayun kapucu başılığı rütbesi tevcih olunmuştur.

1877 tarihinde yani muharebe esnasında bir müddet Erzurum meclis-i temyizi riyaseti vekâletinde ve sonra Miralay tayinatı ve iki bin altı yüz kuruş maaş ile asakir-i milliye ve müstahfaza (kırk yaşını aşmış olan yurttaşların askerlik hizmeti) miralaylığıyla Deveboynu istihkamatı inşaatı nezaretiyle mevki-i mezkûr kumandanlığında bulunmuştur.

Muharebenin sona ermesinden sonra Erzincan'a avdetle o sırada altı yüz elli kuruş maaş ile Erzincan daire-i belediyesi riyasetine tayin ve Kasım-Aralık 1881 tarihinde bin dört yüz kuruş maaş ile hâlâ bulunduğu Erzincan Sancağı Mahkeme-i Bidayet Ceza Dairesi riyasetine tahvil-i memuriyet eylemiştir.

Bulduğu memuriyetlerden nakl ve tahvil suretleriyle ayrılıp vazifesinden dolayı taht-ı muhakeme altına alınmamış ve suçlu bulunmamıştır. Ayrıca yazılan mülahazalarda mumaileyhin vazifesinde yetenekli bulunduğu tasdik edilmiştir. (21 Ekim 1882)⁵⁶

MEHMET TAYYAR BEY

1837 yılında Erzincan'da doğmuştur. Hacı Süleyman Beyin oğludur.

---

⁵⁵ BOA, DH. SAİD, 26/3

⁵⁶ BOA, DH. SAİD, 420/4

Sıbyan mektebinde tahsili ulum eylemiştir. Türkçe okuryazar.

1857 yılında mülazemetle Erzincan sancağı tahrirat kalemine dâhil olmuştur.

23 Aralık 1866 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaş ile Derik nahiyesi müdüriyetine, 19 Mayıs 1867 tarihinde bin kuruş maaş ile Resülayn kazası asakir-i zaptiye binbaşılığına memuriyetle, 14 Ekim 1867 tarihinde memuriyetinin kaldırılmasından dolayı ayrılmış olup 3 Nisan 1870 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaş ile İşkodra Vilayetinde Zadriye nahiyesi müdüriyetine tayin olmuştur.

19 Temmuz 1871 tarihinde istifa edip, 25 Mart 1872 tarihinden 13 Şubat 1873 tarihine kadar dört yüz elli kuruş maaş ile Sivas vilayetinde Beydağı nam-ı diğer Çitkarabel nahiyesi, 24 Ekim 1876 tarihinden 23 Ekim 1877 tarihine kadar yedi yüz elli kuruş maaş ile Manastır vilayetinde Hurişte nahiyesi müdüriyetlerinde ve 10 Aralık 1878 tarihinden 27 Nisan 1879 tarihine kadar nısf hesabı üzerine altı yüz yirmi beş kuruş maaş ile Kuruçay kazası kaymakamlığı vekâletinde bulunarak, 24 Ocak 1881 tarihinde bin yedi yüz elli kuruş maaş ile İşkodra vilayetinde Kavabe kazası kaymakamlığına tayin olunmuştur. 21 Ağustos 1884 tarihinde istifa ederek ayrılmıştır. Taht-ı muhakemeye alınmamış ve müttehim olmamıştır.

Mumaileyh 2 Aralık 1888 tarihinde bin iki yüz elli kuruş maaşla Kosova vilayetinde Kumanova kazası kaymakamlığına tayin buyrulmuştur⁵⁷.

HALİD EFENDİ

1839 yılında Erzincan'da doğmuştur. Haydarzade Hacı Mehmet Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde bir miktar Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe okuryazardır.

13 Haziran 1870 tarihinde üç yüz yetmiş kuruş maaşla Erzincan sancağı sandık memuriyetine tayin olunup yirmi iki ay sonra istifa etmiştir.

22 Haziran 1878 tarihinde Erzincan menafi komisyonu azasına iltihak ile 22 Ekim 1878'de üç yüz kuruş maaşla Erzincan Bidayet mahkemesi hukuk dairesi aza mülazımlığına tahvil-i memuriyet etmiştir

Bulunduğu hizmetlerden istifa ve tahvil suretleriyle ayrılmış olup umur-u memuriyesinden dolayı suçlu bulunmamıştır.

---

⁵⁷ BOA, DH. SAİD, 771/10

Mahkeme-i mezkûre riyasetinden yazılan mülâhazada mumaileyh yetenekli ve Erzurum Vilayet-i celilesi valiliği ile vilayet-i mezkûre adliye müfetişliğinden mumaileyhin ahvali reisinin tasdikinden anlaşılmıştır

Mumaileyh Halid Efendi 15 Mart 1884 tarihinde memuriyetlikten çıkarılmıştır⁵⁸.

İSHAK REMZİ EFENDİ

1839 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan hanedanından Keçizade Hacı Mustafa Efendinin oğludur.

Memleketinde Arabî dil bilgisini ve Farsî ve fikh-ı şerif ve akaide dair bazı kitaplar okuduktan sonra atik mekteb-i mülkiyeye girerek müddet-i muayenesi zarfında mevcut olan dersleri okuyarak şahadetname almıştır. Türkçe yazar ve Farsî konuşur ve Arabî tercüme eder.

Nisan-Mayıs 1863 tarihinde bin kuruş maaş ile Canik sancağına sonradan katılmış Çarşamba kazası müdüriyetine memur ve on dört ay sonunda buradan ayrılarak Erzincan'a azimetle orada bir müddet harcırahla göçmenlerin yerleştirilmesi işinde ve sair bazı hizmetlerde bulunduktan sonra Kasım-Aralık 1865 tarihinde bin beş yüz kuruş maaş ile Çar sancak kazası kaymakamlığına tayin, on dört ay sonra istifasından dolayı işinden çıkarılarak Temmuz-Ağustos 1868 tarihinde dokuz yüz on kuruş maaş ile liva-i mezbur dahilinde vaki' Kuruçay kazası kaymakamlığına ittisal, on yedi ay sonra buradan ayrılarak meclis-i umumi azalığıyla Erzurum vilayetine azimetle hitam memuriyeti akaibinde yani Haziran 1870 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaş ile Bayazıd sancağı meclis idaresi baş kitabetine, Ekim-Kasım 1871'de bin beş yüz kuruş maaş ile liva-i mezkûr tahrirat müdüriyetine, on yedi ay sonunda maaş-ı sabıkı ile tekrar meclis-i mezkûr kitabetine memuriyet ve otuz ay hizmetinden sonra istifa ile Erzurum'a avdet ederek ardından yedi yüz kırk kuruş maaş ile Van sancağı meclis-i temyizi baş kitabetine tayin, bir sene sonra maaşına yüz kuruş zam olunmuş ve otuz üç ay vazife yaptıktan sonra istifa eylemiştir

---

⁵⁸ BOA, DH. SAİD, 323/20

Hizmetlerde bulunduğu yerlerden nakl ve tahvil ve istifa suretleriyle hasbelkader ayrılmıştır. Fakat herhangi bir nedenden dolayı suçlu bulunmamış ve taht-ı muhakemeye alınmamıştır

Mumaileyh İshak Remzi Efendi 24 Temmuz 1885 tarihinde bin iki yüz elli kuruş maaş ile Hakkâri Vilayeti dâhilinde bulunan Şukufti kazası kaymakamlığına tayin edilmiştir.

Mumaileyh Remzi Efendi meclis-i idarede kazanın keşfi haricinde yazdığı bir bina davası kararını mühürlememesinden dolayı kaza naibi Süleyman Efendiyi şiddetlice darp eylediği ve naib-i mumaileyh darp eserinden sonra hasta olduğu ve muhakeme talebinde bulunduğu canib-i sami-i meşihatpenahiden me'bus tezkire ile evrak-ı saire mealinden anlaşılmiş olduğu gibi kaymakam-ı mumaileyhin dahi mecliste niza vuku'unu olbabdan keşide idüb evrak-ı mezkûra meyanında bulunan telgrafnamede kabul eylesine nazaran tahkikat-ı evveli icrasına lüzum kalmadığından idareten mensup olduğu mahkemece taht-ı muhakemeye alınmamasına Şuray-ı Devlet Dâhiliye Dairesince karar verilmiştir⁵⁹.

HALİL RÜŞDİ EFENDİ

1839 yılında Erzincan'da doğmuştur. Kürt Bekir zade Mehmed Ağanın oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini, Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

12 Temmuz 1864 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Beşinci Orduy-u Hümayun Nizamiye yoklamasına tayin,1867 tarihinde seksen üç kuruş zam ile Orduy-u mezkûr muhasebe kalemine nakl, 1869 tarihinde bin kuruş maaşla tekrardan nizamiye yoklamasına tayin, 14 Aralık 1870 tarihinde bin altı yüz kuruş maaşla birinci sınıfa terfi edilmiştir.

14 Mart 1880 tarihindeki düzenlemede maaşı bin iki yüz kuruşa düşürülerek levazım ikinci şubesi müdür muavinliğine, 13 Şubat 1892 tarihinde bin altı yüz kuruş maaşla Erkan-ı Harbiye birinci şubesi mümeyyizliğine (kâtip) tayin kılınmıştır.

---

⁵⁹ BOA, DH. SAİD, 816/2

1872 tarihinde rütbe-i râbia ve Nisan 1881 tarihinde terfian rütbe-i salise tevcih buyrulmuştur.

Orduy-u mezkûr Levazım Dairesi riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyhin hal varakasının doğru olduğu tasdik edilmiştir⁶⁰.

MEHMED EFENDİ

1839 yılında Erzincan'da doğmuştur. Hacı İsmail Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu ile biraz Arabî ve Farisi okumuştur.

26 Haziran 1862 yüz otuz kuruş maaş ile İzmir rüsumat nezareti Osmanlı gümrüğü mübassırlığına (bekleyici, gözetici) girmiştir.

28 Haziran 1863 tarihinde üç yüz kuruş geçici maaş ile nezaret-i mumaileyha mülhakatından Çamaltı gümrük memuriyetine nakl edilmiştir.

23 Eylül 1863 tarihinde yerinden ayrılmış ise de 2 Ocak 1864 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla nezaret-i mezkûre merbutatından Yafla iskelesi rüsumatı memuriyetine tayin edilmiştir.

13 Mayıs 1867 tarihinde iki yüz elli kuruş maaş ile nezaret-i mezkûre mülhakatında Sarıca iskelesi, 13 Mayıs 1872 tarihinde iki yüz seksen beş kuruş maaş ile nezaret-i mezbure merbutatından Perme rüsumat memuriyetlerine nakl edilmiştir.

20 Eylül 1875 tarihinde istifa ederek 15 Nisan 1876 tarihinde dokuz yüz kuruş maaş ile Tuna rüsumat-ı nezareti mülhakatından Tutrakan rüsumat memuriyetine tayin olmuştur.

11 Ocak 1878 tarihinde istila sebebiyle yerinden ayrılıp 6 Mayıs 1879 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaş ile mezkûr İzmir rüsumat nezaretine tabi Kalonya rüsumat memuriyetine tayin edilmiştir.

Bulunmuş olduğu hizmetlerden istifa ve istila sebeplerinden dolayı yerinden ayrılmış fakat suçlu bulunmamıştır. Bulduğu yerlerden yazılan mülahazalarda vazifesinde yetenekli ve vazifesinde başarılı olduğu tasdik edilmiştir. (2 Mayıs 1886)⁶¹

---

⁶⁰ BOA, DH. SAİD, 159/50

⁶¹ BOA, DH. SAİD, 137/11

EDHEM PERTEV EFENDİ

1840 yılında Erzincan'da doğmuştur. Halil Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu ve muallimi mahsusdan Arabî ve Farisi tahsil etmiştir. Türkçe kitabet eder.

1860 tarihinde ismine kura isabetiyle silk-i askeriye dâhil olarak Süvari Dördüncü Nizamiye Alayının Dördüncü Bölüğüne kayd olunup müddetinin bitimine kadar jurnal çavuşu olduğu halde tezkere ahzıyla çıkmıştır.

29 Ekim 1865 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Erzincan rüsumat baş kitabetine tayin, altı sene istihdam olunduktan sonra istifa ederek 14 Ekim 1870 tarihinde iki yüz on beş kuruş aylıkla Erzincan'da istintak (sorgu) katib-i saniliğine nasb olunmuştur.

13 Aralık 1879 tarihinde iki yüz otuz beş kuruş maaşla Erzincan Defter-i Hakani katib saniliğine tayin olunup, 14 Mart 1880 tarihinde zamm-ı kat (maaşı kesilerek) ile maaşı yüz doksan kuruşa düşürülerek hâlâ bu miktar maaşla istihdam olunmakta bulunmuştur.

Şimdiye kadar hakkında şikâyet bulunmayıp muhakemeye alınmamıştır.

Erzincan mutasarrıflığından yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i hal varakasının doğru olduğu ve vazifesine uygun bulunduğu tasdik olunur denilmiştir.

Mumaileyh 29 Ocak 1897 tarihinde üç yüz seksen kuruş maaş ile kalem-i mezkûr baş kitabetine nakl edilmiştir⁶².

MEHMET FEVZİ EFENDİ

1840 yılında Erzincan'da doğmuştur. Nüvvabdan Müftizade müteveffa Mehmet Ataullah Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddime-i ulumu ve Erzincan'da müderris Mehmet Efendiden sarf ü nahiv-i Arabî ve Farsiden Tuhfe-i Vehbi (Sünbülzade Vehbi'nin Farsça'dan Türkçe'ye manzum sözlüğü) ve Gülistan okumuştur. Türkçe kitabet eder.

1889 tarihinde mülazemetle Mahkeme-i Temyiz Hukuk Kalemine girip sonrasında mekteb-i hukuk-u şahanede müteşekkil heyet-i mümeyyize (kâtip) huzurunda kanun-u mahsusuna tevfikân imtihanı bilicra otuz iki numara ile ala

---

⁶² BOA, DH. SAİD, 983/5

mertebesini ihraz eylediğini, ceza ve hukuk işlerinde istihdam-ı şayan görüldüğü meydana çıkmış, heyet-i mezkûradan 20 Nisan 1891 tarih ve 46 numara ile mertebe-i sani şahadetnamesi verilmiştir.

29 Ağustos 1891 tarihinde bin dört yüz kuruş maaşla Dersim sancağı Bidayet Mahkemesi müdde-i umumi muavinliğine tayin buyrulmuştur.

Mahkeme-i Temyiz riyasetinden yazılan müşalahazada mumaileyhin vazifesinde başarılı ve yetenekli olduğu tasdik edilmiştir.

25 Haziran 1893 tarihinde bin dört yüz kuruş maaşla Siirt sancağı Bidayet Mahkemesi ceza dairesi riyasetine nakl buyrulmuştur.

Mumaileyhin maaşı 27 Temmuz 1896 tarihinde bin yedi yüz kuruşa çıkarılmış fakat 13 Mart 1897'de bin beş yüz otuz kuruşa düşürülmüştür.

Mumaileyh Dersim müdde-i umumi muavinliğinde bulunduğu zaman bir cinayet maddesinden dolayı suçlu bulunup mahkemece beraat-ı karar verilen Mehmet oğlu Ahmet'in tahliyesi hakkındaki müzekkere hükmünün icrasını geciktirmesi suretiyle Dersim hapisanesinde uzun süre tutularak vefatına sebebiyet verdiği dair cereyan eden tahkikatı havi evrak umur-u cezaiye dairesince incelenip tanzim olunan müzekkerede (resmi kağıt) suçlu bulunan merhum Mehmet oğlu Ahmet'in arkadaşlarıyla birlikte tahliyelerine dair mahkemedен tanzim olunan müzekkere mumaileyh canibinden memurin-i mülkiyeye havale edilmiş ve merkumenin mensup oldukları aşiretin hal şekvetkaranesi müselleme (teslim edilmiş) bulunduğu dair mahalli zabıtasınca yazılan derkenar ve emr-i tahliyedeki mahzurun takdir-i mahkemeye aid olmadığı hakkında bil havale taraf-ı mahkemedен tahşiye (yazma) edilen mülhaza üzerine kefalete rabt olunmaları zımında mukavelat muharrirliğine havale-i maslahat olunmuş olduğu ve merhum Mehmet oğlu Ahmet'in bir gün evvel vefat eylediği müsteban (açık)olmasına ve emr-i tahliyedeki mahzurun lüzum-u taharrisini (araştırılma) muhakemesini mahalli taht-ı karara almış ve mumaileyh dahi bu ciheti tayin için ifa-i vazife eylemiş demek olmasına göre mucib-i mesuliyet ve muhakeme bir hareketi olmadığı ifade olunup adliye sicil müdüriyetinden müzekkereye yazılan mülhazada dahi tahliyesi sicil müzekkeresinin evvela doğrudan doğruya mutasarrıflığa ve ahiren mehakim ile mukavelat muharrirliğine tevdiği (bırakma) gibi yolsuz surette cereyan eden muamelat mumaileyhin adem-i iktidarını müeyyet olduğundan ve Siirt sancağının ehemmiyet-i mevkiyesinden bahisle beka-i memuriyeti gayr'ı caiz idüğü

gösterilerek bu babdaki evraklar encümen-i intihab-ı memurun-i adliyeye tevdiğ kılınmasını müteakib efendi-i mumaileyhin diğeri bir maddede ahz-ı rüşvete cüret eylediği makam-ı vilayetten telgrafla iş'ar edilmesi üzerine müstelzim-i muhakeme bir hali ledel tahkik anlaşıldığı halde heman işden el çektirilip taht-ı muhakemeye alınması lüzumuna karar verilerek mahaline sebk eden tebliğata binaen icra kılınan tahkikat neticesinde mumaileyhe isnad edilen rüşvet ahz-ı maddesine dair istima' olunan şahitlerin bir kısmı adem-i malumat beyan ve bir kısmı da rivayet üzerine şahadet eylemelerine vesair güne delail ve hasıl olamamasından dolayı icra-i muhakemesine mahal olmadığına dair Bitlis vilayeti mahkeme-i istinaf azasından müteşekkil heyet-i mahsusadan ita olunan kararı havi mazbata evrak müteferriasiyla umur-u ceza-i müdüriyetince bil tedkik karar-ı mezkûrun şayan-ı iraz (dönme) görülemediği ba müzekkere dermiyan edilmiş ve mumaileyhin şu suretle taht-ı muhakemeye alınarak bir seneden beri işten el çektirilmiş ve netice-i muhakemesinde her ne kadar men'i muhakemesine karar verilmiş ise de böyle tûl-u müddet (uzun zaman) taht-ı muhakemede bulunan bir memurun istihsalı beraat etmiş olsa bile memuriyet-i sabıkasına iadesi maslahaten ve idareten gayr-ı caiz olacağı cihetle diğeri memuriyet tayini hususuna encümen-i intihab-ı memurini adliyece karar verildiği adliye nezaret-i celilesinin 16 Eylül 1897 tarihli tezkiresiyle irsal olunan vukuat pusulasında gösterilmiştir

Mumaileyh encümen-i intihab memurun-i adliyece verilen karar üzerine ve Padişah iradesiyle 14 Mayıs 1897 tarihinde bin beş yüz otuz kuruş maaşla Mardin sancağı Bidayet Mahkemesi ceza dairesi riyasetine tayin buyrulmuştur⁶³.

SÜLEYMAN FEHMİ EFENDİ

18 Nisan 1840 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Müftüzade Mehmet Said Efendinin oğludur

Sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulum ve muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe okuryazardır.

1867 yılında fahri olarak Erzincan Sancağı Meclis-i İdaresi azalığına dâhil olmuştur.

---

⁶³ BOA, DH. SAİD, 169/42

11 Haziran 1869 tarihinde yine fahri olmak üzere liva-i mezbur meclis-i belediyesi azasına sonradan katılmış olup 1872 yılında istifa etmiştir.

25 Ağustos 1877 tarihinden itibaren sekiz ay maaşsız olarak Erzincan'dan Erzurum'da bulunan Orduy-u Hümayun hububat sevki hizmetinde, Ağustos-Eylül 1878 tarihinden itibaren dört ay müddet ve sekiz yüz kuruş maaş ile Erzincan kasabası aşar ser memuriyetinde bulunup, 3 Nisan 1880 tarihinde altı yüz kuruş maaşla Kuruçay kazası aşar memuriyetine tayin olunmuştur.

28 Eylül 1881 tarihinde ayrılarak 17 Ağustos 1882 tarihinde yine altı yüz kuruş maaşla Kemah kazası aşar memuriyetine tayin kılınmış ise de memuriyeti vilayetçe tasdik olunmadığından Kasım 1882 tarihinde ayrılarak, 13 Şubat 1883 tarihinde yine o miktar maaşla Tercan kazası aşar memuriyetine tayin olunmuştur. Bulduğu memuriyetlerden dolayı taht-ı muhakemeye alınmamıştır.

Erzurum vilayeti aşar nezaretinden yazılan mülahazada işbu varaka mündericetının doğru ve mumaileyhin vazifesine uygun olduğu anlaşıldı denilmiş ve vali-i vilayet devletlü Mustafa Paşa hazretleri ile olvakit aşar ve ağnam emanetinde bulunan ihale-i aşar müdürü saadetlü Cemaleddin Beğ Efendi hazretleri taraflarından mezkûr mülahazaya atf ile mumaileyhin vazifesini yerine getirmeye yetenekli olduğu beyan kılınmıştır.

Mumaileyh 30 Aralık 1884 tarihinde istifa ile ayrılmıştır. 13 Ocak 1903 tarihinde geçici maaş ile memuriyet-i mezkûreye geri gelmiştir⁶⁴.

EBUBEKİR EFENDİ

21 Mayıs 1841 tarihinde Erzincan kasabasında doğmuştur. Tüccardan Hacı Halil Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde esasî İslamiyet olan ilk din bilgisi derslerini ve medresede biraz Arabî ve Farsî okumuştur. Türkçe okuryazar.

18 Aralık 1865 tarihinde mülazemetle Erzincan sancağında Dördüncü Orduy-u Hümayun ruznamçe kalemine girmiştir.

2 Eylül 1866 tarihinden itibaren üç yüz kuruş maaş ile Erzurum vilayetinde Hubir memlehası, 28 Mayıs 1867 tarihinde vilayet-i mezkûre de Ağa memlehası ve 12

---

⁶⁴BOA, DH. SAİD, 271/15

Nisan 1868 tarihinden itibaren dört yüz doksan kuruş aylıkla Göneli memlehası merkez kitabetinde birer müddet istihdam olunmuştur.

10 Aralık 1871 kırk beş kuruş maaş ile Erzincan sancağı meclis idaresi mukayyidi (kayıt memuru) olup 12 Şubat 1872 tarihinde mezkûr Göneli memlehası kitabetine avdet etmiştir.

13 Kasım 1874 tarihinde buradan ayrılarak 18 Eylül 1876 tarihinde iki yüz kuruş maaş ile Erzincan sancağı aşar anbar memuru olmuştur.

13 Temmuz 1877 tarihinde maaşı dört yüz kuruşa, 13 Ekim 1877 tarihinde altı yüz elli kuruşa ve 14 Temmuz 1879 tarihinde yedi yüz elli kuruşa çıkarıldığı halde tarih-i mezkûrda yüz yirmi beş kuruşa düşürülmüştür. Daha sonra aşar idarelerinin daimi suretine tahvil olunması ve zaman-ı idaresi muhasebesi rü'yet (araştırma) berait-i zimmeti meydana çıkmasıyla 26 Ağustos 1880 tarihinde dört yüz kuruş maaş ile tekrar mezkûr anbar memuriyetine, 2 Eylül 1883 tarihinde maaşsız olarak liva-i mezkûr aşar kalemine alınmıştır.

19 Ekim 1885 tarihinde iki yüz elli kuruş aylıkla liva-i mezkûr nüfus kitabetine tayin ve 30 Ekim 1888 tarihinde beş yüz kuruş maaş ile liva-i mezbur nüfus memuriyetine nakl olunmuştur.

Erzincan sancağı mutasarrıflığından mumaileyhin tercüme-i hali ve Dâhiliye Nezareti celilesi nüfus umumiye müdüriyetiyle müsteşarlığından memuriyeti tasdik kılınmıştır⁶⁵.

ABDÜLATİF LÜTFİ EFENDİ

Aralık 1842 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan Sancağı Meclis-i İdaresi azasından ve ulemadan İsmail Hakkı Efendinin oğludur.

Mahali-i mezkûr sıbyan mektebinde ve Kurşunlu mektebi Cami-i Şerifinde Arabî ve Farsî okumuştur. Türkçe kitabet biraz Arabça tekellüm eder. Farsîye aşinadır.

20 Kasım 1862 tarihinde iki yüz kuruş maaş ile Diyarbakir Vilayetinde Ömergan müdüriyeti tahrirat kitabetine tayin ve on ay istihdam olunduktan sonra 24 Haziran 1868 tarihinde yirmi beş kuruş maaşla Erzincan sancağı tahrirat kalemine girmiştir.

---

⁶⁵ BOA, DH. SAİD, 335/35

Maaşı 14 Kasım 1868 tarihinde elli kuruş, 13 Haziran 1869'de seksen kuruşa ve 10 Ağustos 1869'da yüz kuruşa çıkarılmıştır. 13 Kasım 1871 tarihinde maaşı doksan beş kuruşa düşürülmüştür ve 12 Aralık 1871 tarihinde yüz on kuruşa çıkarılarak beş ay beş gün sonrasında istifa etmiştir.

29 Mayıs 1872 tarihinde dört yüz altmış kuruş maaş ile Kemah mahallileri baş kitabetine memur, on ay sonunda ayrılarak bir müddet maaşsız Erzurum vilayeti muhasebe kalemine devam etmiştir.

27 Ekim 1873 tarihinden itibaren üç ay dört yüz kuruş maaş ile Van sancağında Nurdüs nahiyesi müdürlüğünde ve 11 Mart 1875 itibaren on altı ay bin yedi yüz yirmi kuruş maaş ile Erzurum vilayetinde Hınıs kazası kaymakamlığında bulunmuştur ve sonra iki ay kadar iki bin kuruşa maaş ile Bayazid Orduy-u Hümayunu kolunda Karakilise (Ağrı) idare-i askeriyesi ve bu esnada bin sekiz yüz kuruş harcırah ile bir müddet Erzincan kazaları asakir-i redif ve mustahfazası bakayasının celb ve cemi' memuriyetlerinde bulunmuştur.

13 Ekim 1878 tarihinden 25 Temmuz 1879 tarihine kadar dokuz ay altı gün bin yüz yirmi kuruş ve 6 Şubat 1880 tarihinden 14 Mayıs 1881 tarihine kadar on buçuk ay refi' sani olarak bin yüz yetmiş kuruş maaş ile Mazgird kazası kaymakamlığında ve ahiren kaza-i mezburun liva şekline konulmasından dolayı 15 Mayıs 1881 tarihinden 18 Eylül 1881 tarihine kadar yine bin yüz yetmiş kuruş maaş ile Pah kazası kaymakamlığında bulunarak 19 Eylül 1881 tarihinde istifa etmiştir.

5 Mayıs 1883 tarihinde bin yedi yüz elli kuruş maaş ile Elbistan kazası kaymakamlığına memur olmuş, 14 Ekim 1886 tarihinde iki bin kuruş maaş ve becayiş sureti ile Zeyton kazası kaymakamlığına ve 10 Ağustos 1888 tarihinde bin yedi yüz elli kuruş maaş ile Edleb kazası kaymakamlığına tahvil-i memuriyet etmiştir.

Bulduğu memuriyetlerden tahvil ve istifa suretleriyle ayrılmasından dolayı taht-ı muhakemeye alınmamış ve suçlu bulunmamıştır.

Mumaileyh 18 Mayıs 1892 maaş-ı halisi ve becayiş suretiyle Haleb vilayetinde Birecik kaymakamlığına nakl olunmuştur.

Mumaileyh vazifesi iyi bir şekilde yerine getirdiğinden dolayı 25 Haziran 1892 tarihinde terfian rütbe-i sani sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyh 28 Temmuz 1892 tarihinde istifa ederek ayrılmıştır. 8 Mart 1896 tarihinde bin yedi yüz elli kuruş maaşla Suriye vilayetinde Vadiülaim kazası

kaymakamlığına tayin kılınmıştır. Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde bin beş yüz yetmiş beş kuruşa düşürülmüştür.

Mumaileyh te'sisat-ı askeriye ve cem ve tahsili hususunda müşahid olan yeteneği ve gayretinden dolayı 3 Kasım 1898 tarihinde dördüncü rütbeden mecdi nişani ihsan buyrulmuştur.

Mumaileyh, Padişah iradesiyle 6 Mart 1900 tarihinde bin beş yüz kuruş maaşla Ahir kazası kaymakamlığına nakl edilmiştir.

Mumaileyhin yerine askeri zabitanından birinin tayini cihetiyle 11 Mayıs 1900 tarihinde yerinden ayrılmıştır.

Mumaileyhin cihet-i askeriyeğe ait hususatta şayan-ı gayretinden dolayı 4 Ağustos 1898 tarihinde üçüncü rütbeden mecd-i nişani ve zîşani ihsan buyrulmuştur.

Sayda kazası kaymakamlığına mumaileyh ile diğeri bir zatın tercihen tayini hakkında Dâhiliye Nezaret-i celilesinin memurin mülkiye komisyonuna havale buyurulan tezkiresi üzerine mumaileyh Abdülatif Efendinin tercüme-i halinde bir ilişik görülememesinden dolayı tercih tasdik-i memuriyeti hakkında verilen karar ve Padişah iradesiyle 9 Ekim 1900 tarihinde iki bin iki yüz elli kuruş maaşla Feke kaymakamlığına tayin kılınmıştır.

Mumaileyh Padişah iradesiy 28 Haziran 1903 bin sekiz yüz yirmi iki buçuk kuruş maaşla mezkûr Feke kazası kaymakamlığına nakl edilmiştir⁶⁶.

MEHMET ASİM EFENDİ

1842 yılında Erzincan'da doğmuştur. Hafız Abdurrahman Efendinin oğludur. Abdullah Efendi zade denilmekle müteariftir.

Sıbyan mektebinde mekadi-i ulumu badeltederrüs medresede sarf ü nahiv-i Arabî ve mantık ve fikh-ı şerif ve ilmi hesap ve Farisi ve hutut-u mütenevvie tahsil ve taallüm ettiği ve Türkçe kitabet eylediği tercüme-i hal varakasında yer almaktadır.

Mumaileyh tercüme-i hal varakasında 9 Aralık 1864 tarihinde iki yüz kuruş maaşla zikr olunan Dördüncü Orduy-u Hümayun ve Debbağhanesi kitabetine, 20 Ağustos 1864'te İki yüz elli kuruşla naklen Orduy-u Hümayun-u mezkûr tercüme kalemine ve 12 Ekim 1865 tarihinde dört yüz kuruş maaşla muhallefat kitabetine tayin

---

⁶⁶ BOA, DH. SAİD, 71/22

ve 13 Mart 1867 tarihinde icra kılınan düzenlemede maaşı üç yüz otuz üç kuruşa düşürülmüştür.

14 Aralık 1870 tarihinde sekiz yüz kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Jurnal kalemi üçüncü sınıfa kitabeti silkine iltihak ederek, 13 Mayıs 1872 tarihinde) bin iki yüz kuruşla sınıf-1 saniye ve 22 Mayıs 1877'de bin altı yüz kuruşla sınıf-1 evvele terfi' etmiştir.

13 Mart 1880 tarihinde icra kılınan düzenlemede maaşı bin iki yüz kuruşa düşürülmüş ahiren daire-i askeriyece icra olunan düzenlemede Ordu-u Hümayun-u mezkûr Levazım Dairesinin ikinci ve 27 Temmuz 1886 tarihinde bin altı yüz kuruş maaşla üçüncü şubeleri müdür muavinliklerine memur olmuştur.

Uhdesine 24 Nisan 1879 tarihinde rütbe-i salise ve 8 Aralık 1886 tarihinde terfian rütbe-i saniye sınıf-1 sanisi tevcih buyrulmuştur.

Ordu-u Hümayun mezkûr levazım dairesi riyasetiyle müşiriyet vekâletlerinden yazılan muharrer mülahazalarda mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve vazifesini yerine getirmede başarılı, yetenekli ve güzel ahlak sahibi olduğu tasdik edilmiştir⁶⁷.

NUMAN SAİP EFENDİ

1842 yılında Erzincan'da doğmuştur. Kadı alizadelerden Erzincan müftüsü esbak müteveffa Mustafa Asım Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk ilimleri ve muallim-i mahsustan Molla Cami'ye kadar Arabî ve divan-ı Hafız Şiraziye kadar Farsî okumuştur. Türkçe kitabet eder. Farsî'ye aşinadır.

12 Temmuz 1861 tarihinde mülazemetle Dördüncü Ordu-u Hümayun tahrirat kalemine girerek 25 Haziran 1863'te iki yüz kuruş aylıkla kalem-i mezkûr muavinliğine tayin olunmuştur. 19 Şubat 1865 tarihinde yetmiş kuruş zam maaşı iki yüz yetmiş kuruşa çıkarılmış fakat 1867'de istifa etmiştir. Yine tarihi mezkûrdan itibaren altı yüz elli kuruş maaş ile Erzurum vilayeti mektupçu kalemi müsevvidliğine (taslak yapan) tayin, 1868'de yedi yüz elli kuruş aylıkla Erzurum ve 1869'da bin iki yüz elli kuruş maaş ile Erzincan sancakları tahrirat müdüriyetlerine memur olmuştur.

---

⁶⁷ BOA, DH. SAİD, 49/77

Maaşı 1870 tarihinde bin beş yüz kuruşa çıkarılıp 1871’de icra kılınan düzenlemede bin dört yüz yirmi beş kuruşa düşürülmüştür. Haziran-Temmuz 1872 tarihinde becayiş sureti ile Muş sancağı tahrirat müdüriyetine nakl edilmiş ise de yine istifa ederek ayrılmıştır.

1873 yılında yine bin dört yüz yirmi beş kuruş aylıkla mezkûr Erzincan sancağı tahrirat müdüriyetine ricat (geri dönme) ederek, 1874 yılında icra olunan düzenleme sırasında maaş-ı mezbur bin yüz yetmiş kuruşa düşürülmüştür. 10 Şubat 1883 tarihinde mezkûr ol miktar maaş ve yine becayiş sureti ile Bayburt sancağı tahrirat müdüriyetine nakl edilmiştir.

Ağustos-Eylül 1879 tarihinde uhdesine rütbe-i salise tevcih buyrulmuştur.

Bulduğu hizmetlerden nakl, tahvil ve istifa suretleriyle ayrılmış olup hakkında herhangi bir şikâyet vuku bulmamıştır.

Hizmetlerde bulunduğu yerlerden yazılan mülâhazalarda mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve vazifesini başarılı bir şekilde yerine getirdiği tasdik olunmuştur.

Efendi-i mumaileyhin 13 Nisan 1888 tarihinde Bayburt sancağının kazaya tahviliyle buradan ayrılarak 3 Mayıs 1888 tarihinde bin kuruş maaşla Gümüşhane sancağı tahrirat müdürlüğüne nakl olunup uhdesine 22 Şubat 1891 tarihinde terfian rütbe-i saniye-i sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur⁶⁸.

ÖMER MİRAN EFENDİ

1842 Erzincan’da doğmuştur. Esnaftan Abdülkadir Ağanın oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu ve sonra muallim-i mahsustan Arabî, Farisi ve Fenni hesap tahsil etmiştir. Türkçe kitabet eder.

1857 yılında Maliye hazine-i Celilesi ceride (tutanak) muhasebesine mülazemetle dâhil olarak sonrasında muhasebe-i mezkûrenin kaldırılmasıyla Defter-i hakani ceride muhasebesine nakl edilmiştir. 1865 yılına kadar kırk kuruş maaşa nail olmuş ve 28 Haziran 1865 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaşla Tuna vilayeti emlak muharrer-i saniliğine tayin olunmuştur. 1865 tarihinde aynı maaşla Bosna Vilayeti

---

⁶⁸ BOA, DH. SAİD, 517/10

muharrir-i saniliğine nakl olunup 30 Mayıs 1866 tarihinde bin kuruş maaşla vilayet-i mezbure muharrir-i saniliğine yükselmiştir.

13 Mart 1867 tarihinde maaşı sekiz yüz otuz üç kuruşa düşürülmüş ve 13 Mart 1869'da bin iki yüz elli kuruş maaşla memuriyeti Travnik sancağı tahrir memuriyetine tahvil edilmiştir.

13 Ekim 1871 tarihinde maaşı bin yüz seksen beş kuruşa düşürülerek 14 Eylül 1874 tarihinde ol miktar maaş ve becayiş suretiyle üçüncü firka memuriyetine ittisal (ulaşma) etmiştir. 29 Ağustos 1875 tarihinde buradan ayrılarak 23 Mart 1876 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaşla Cezayir-i Bahr-i Sefid Vilayeti üçüncü firka seyyar muharrirliğine ve 13 Mayıs 1877 tarihinde bin kuruş maaşla merkez-i vilayet komisyon baş kitabetine tayin edilmiştir.

13 Ekim 1881 tarihindeki düzenlemede maaşı yedi yüz elli kuruşa düşürülmüştür. Hakkında herhangi bir şikâyet vuku bulmamıştır.

Cezayir-i Bahri Sefid ve vergi müdürlüğünden yazılan mülahazalarda mumaileyhin vazifelerinde yetenekli ve başarılı olduğu tasdik edilmiştir. (1 Kasım 1885) Efendi-i mumaileyh 3 Mart 1887 tarihinde vefat etmiştir⁶⁹.

AHMED CEVDET EFENDİ

Temmuz-Ağustos 1842 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Keçizade Hacı Mustafa Efendinin oğludur.

Erzincan Sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu tahsil, Arabiden sarf ü nahiv, mantık ve Farisiden Mesneviye kadar okumuştur. Farisi ve Arabiye aşına olup Türkçe kitabet eder.

Ocak-Şubat 1864 tarihinde üç yüz kuruş maaş ile Erzincan sancağı tarik (yol) komisyonu baş kitabetine memur olarak on bir ay istihdam ile Ekim 1864 elli kuruş maaş ile liva-i mezkûr tahrirat kalemi refik saniliğine tayin olunup mütakiben yüz kuruş zam ile maaş-ı mezkûratı yüz elli kuruşa çıkarılmıştır.

Temmuz-Ağustos 1868 tarihinde üç yüz elli kuruş maaş ile kalem-i mezbur refik-i saniliğe nakl ederek dört ay sonunda istifa ederek Mart-Nisan 1869 tarihinde altı yüz kuruş aylıkla Erzurum vilayeti mektubcu kalemi müsevvid-i (taslak yapan)

---

⁶⁹ BOA, DH. SAİD, 49/9

saniliğine tayin ve memuriyeti Nisan-Mayıs 1870 tarihinde dokuz yüz elli kuruş maaş ile vilayet-i mezkûre ser müstantıklığına, Mart-Nisan 1872 tarihinde bin beş yüz kuruş maaş ile Muş sancağı tahrirat müdürlüğüne ve 21 Temmuz 1873 tarihinde mezkûr ol-miktar maaş ile Kars sancağı tahrirat müdürlüğüne tahvil edilmiştir.

Üç sene iki ay hizmet ettikten sonra azl edilmiş ve on bir ay açıkta kalarak Mayıs-Haziran 1877 tarihinde bin beş yüz kuruş maaş ile Selanik vilayeti divan-ı temyiz baş kitabetine memur olup bir sene iki ay mürurunda mezunen (izinli olarak) memleketine azimetle, 23 Ocak 1879 tarihinde dokuz yüz elli kuruş maaş ile Erzincan sancağı Defter-i Hakani memuriyetine ittisal ederek, 14 Mart 1880 tarihinde icra kılınan düzenlemede maaşı yedi yüz altmış kuruşa düşürülmüş ve 6 Temmuz 1881 tarihinde Şura-i Devlet kararıyla iade-i memuriyet etmesi cihetiyle bi't tabi infisali (ayrılması) vuku bulmuş ve 6 Aralık 1882 tarihinde dokuz yüz kuruş aylıkla Amasya sancağı Defter-i Hakani memuriyetine tayin kılınmıştır.

Şimdiye kadar memur olduğu hizmetlerden nakl ve tahvil suretleriyle ayrılarak taht-ı muhakemeye alınmamıştır.

Erzincan Sancağı mutasarrıflığı ile vergi emanet-i aliyesinden yazılan mülahazada mumaileydin ifadesinin doğru oldu ve vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyh Ahmed Cevdet Efendi uhdesine 18 Kasım 1888 tarihinde rütbe-i salis tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyh 6 Mayıs 1893 tarihinde yedi yüz altmış kuruş maaş ile Erzincan Defter-i Hakani memuriyetine nakl edilmiştir. Mumaileyh 23 Temmuz 1894 tarihinde vefat etmiştir⁷⁰.

AHMET TEVFİK EFENDİ

1842 yılında Erzincan'da doğmuştur. Esnaftan müteveffa Ali ağanın oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk ilimleri okumuştur. Türkçe okuryazardır.

1863 tarihinde altı yüz kuruş maaşla Dersaadet postahanesi tatarlığına girip, 13 Eylül 1878 tarihinde o maaşla Kayseri, 14 Mart 1879 tarihinde o maaşla tekrar Dersaadet, 14 Eylül 1881 tarihinde dört yüz seksen kuruş aylıkla yine Kayseri, 13

---

⁷⁰ BOA, DH. SAİD, 926/3

Ağustos 1882 tarihinde altı yüz kuruşa çıkartılan maaşıyla 14 Ocak 1884 tarihinde Konya ciheti posta tatarlıklarına nakl olunmuştur.

13 Ekim 1895 tarihinde altı yüz kuruş aylıkla ve tatarlık unvanıyla Edirne ciheti posta seyyar memuriyetine tahvil ve 13 Mart 1897 tarihinde maaşı beş yüz kırk kuruşa düşürülmüştür.

13 Mart 1898 tarihinde altı yüz yetmiş beş kuruşa çıkarılan maaşıyla Edirne ciheti posta seyyar memuriyetine tayin kılınmıştır. Mumaileyhin maaşı 15 Ekim 1902 tarihinde yedi yüz kuruşa çıkarılmıştır.

5 Kasım 1903 tarihinde Nikelden mamul Hicaz demir yolu madalyası ihsan buyrulmuştur.

Telgraf ve posta nezaretinden vazifesine yoluyla devamı tasdik olunmuştur⁷¹.

MEHMET EFENDİ

1845 yılında Erzincan'da doğmuştur. Müteveffa Ahmet Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve muallim-i mahsustan Arabî sarf ü nahiv (dil bilgisi) ve Farisi'den Gülistan ile fenni hesap okumuştur. Türkçe okuryazar.

14 Mart 1871 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Ergani madeni kitabetine tayin olunup, 13 Ağustos 1873 tarihinde memuriyeti kaldırılmış ve 1874 yılında telgraf mektebine mülazemetle girmiştir.

22 Aralık 1878 tarihinde altı yüz kuruş geçici maaşla Dersaadet telgraf merkezi muhaberat memuriyetine tayin, 14 Nisan 1879 tarihinde o maaşla cebeci ve 13 Temmuz 1879 tarihinde Bakırköy merkezleri telgraf ve muhabere memuriyetine nakl edilmiştir.

1 Haziran 1880 tarihinde memuriyetinin kaldırılmasıyla açıkta kalıp 14 Eylül 1881 tarihinde beş yüz kuruş geçici maaşla Hadım köy telgraf merkez muhabere memuriyetine tayin ve 30 Eylül 1885 tarihinde ol miktar asalet maaşla Kadıköy telgraf merkez muhabere memuriyetine tahvil edilmiştir.

8 Kasım 1888 tarihinde maaşı beş yüz yirmi beş kuruşa ve 30 Eylül 1892'de altı yüz kuruşa çıkarılmıştır.

---

⁷¹ BOA, DH. SAİD, 183/108

Dersaadet telgraf ve posta başmüdür vekâletinden memuriyetine devamıyla iyi hali ve hizmette bulunduğu yerlerden yazılan mülâhazalarda vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde beş yüz kırk kuruşa düşürüldüğü ve 13 Şubat 1898 tarihinde altı yüz elli kuruşa çıkarıldığı telgraf ve posta sicil şubesinin 6 Mayıs 1897 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyh vazifesinde gayretli ve başarılı bulunduğundan dolayı uhdesine 17 Nisan 1900 tarihinde rütbe-i rabia tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin 7 Temmuz 1900 tarihinde sekiz yüz kuruş maaşla merkez mezkûr memuriyetine terfi edildiği mezkûr şubenin 30 Ekim 1901 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhe 5 Kasım 1903 nikelden mamul bir kıt'a Hamidiye Hicaz Demiryolu madalyası ihsan buyrulduğu şube-i merkumenin 2 Mart 1904 tarihli vukuat pusulasında bildirilmiştir⁷².

MUSTAFA EFENDİ

1845 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan adliyesinden müteveffa Hacı Ali Efendinin oğludur.

Erzincan sıbyan mektebinde tahsil ettikten sonra suret-i hususiyede Arabî'den İzhare ve Farsiden Gülistan'a kadar ders gördüğü tercüme-i hal varakasında yer almaktadır.

6 Eylül 1869 tarihinde silk-i celil-i askeriye girerek 3 Ekim 1870 tarihinde baş çavuşluğa, 14 Nisan 1872'de Dördüncü Ordu-u Hümayun Piyade üçüncü alayın birinci taburu yedinci bölüğüne mülazım saniliğine, 4 Ağustos 1876'da Ordu-u mezkûrun redif sınıf-ı sani üçüncü alayının ikinci taburu üçüncü bölüğüne mülazım-ı evveliğine ve 21 Aralık 1876'da mezkûr bölük yüzbaşılığına terfi olunup 3 Temmuz 1879 tarihinde istifasından dolayı silk-i askeriyeden ihraç olunmuş ve bir buçuk sene kadar İzmir Emtia-i ecnebiye (yabancı memleket malları) gümrük müdüriyetine mülazemetle, 19 Şubat 1883 tarihinde beş yüz kuruş maaş ile Tire rüsum-u sitte memurluğuna tayin ve 1 Ekim 1883'te istifa ile ayrılıp aynı tarihte iki yüz elli kuruş

---

⁷² BOA, DH. SAİD, 89/94

maaşla İzmir Emtiy-i ecnebiye gümrüğü müdüriyeti muayene memurluğuna tayin edilmiştir.

15 Kasım 1886 tarihinde maaşı dört yüz kuruşa ve 26 Eylül 1890'da beş yüz kuruşa çıkarılmıştır.

Bulduğu hizmetlerden yazılan mülahazalarda mumaileyhin zimmet ve ilişkisi bulunmadığı tasdik edilmiştir⁷³.

İSMAİL HAKKI EFENDİ

1846 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincanlı İbrahim Ağanın oğludur. Eski mezra Tatar Ağasızade denmekle meşhurdurlar.

Mulallim-i mahsustan din ilimlerini ve sair dersleri okumuştur. Şahadetnamesi yoktur. Türkçe okuryazar.

1864 yılında Dersaadet postahanesi Tatar mülazımlığına dâhil edilerek, 14 Nisan 1866 tarihinde altı yüz kuruş maaşla Tatarlık silkinde tanzif (vazifelenirilmiş) olunmuştur.

14 Mart 1880 tarihinde Padişah iradesiyle icra olunan düzenlemeden dolayı zikr olunan maaşı dört yüz seksen kuruşa düşürülmüştür. 13 Ağustos 1881 tarihinde telgraf ve posta nezareti tahsil memuriyetine maaşıyla nakl eylemiş ve hâlâ bu maaşla memuriyet-i mezkûrede istihdam olunmakta bulunmuştur.

Hakkında şikâyet vuku' bulmamış ve muhakeme altına da alınmamıştır. Tahsilât müdürü tarafından yazılan mülahazada tercüme-i hal varakasının doğru olduğu tasdik olunmuştur.

Mumaileyh İsmail Hakkı Efendinin maaşı 22 Mayıs 1888 tarihinde yetmiş kuruş zam ile beş yüz elli kuruşa çıkarılmıştır. Efendi-i mumaileyhin maaşına 8 Kasım 1888 elli kuruş zam edilmiştir.

Efendi-i mumaileyhe kıdem ve yeteneğinden dolayı 8 Nisan 1892 tarihinde rütbe-i rabia' tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyh memuriyetinin kaldırılmasından dolayı 13 Şubat 1893 tarihinde aynı maaşla Deavi (davalar) kalemine nakl edilmiştir.

---

⁷³BOA, DH. SAİD, 193/168

Mumaileyhin maaşı 2 Şubat 1896 tarihinde yedi yüz yirmi beş kuruşa, 13 Şubat 1897 tarihinde sekiz yüz yirmi beş kuruşa çıkarılarak 13 Mart 1897 tarihinde yedi yüz kırk iki kuruşa düşürüldüğü telgraf ve posta sicil şubesinin 7 Nisan 1897 ve 4 Mayıs 1897 tarihli pusulalarında gösterilmiştir.

Mumaileyh iyi hizmet ve gayretinden dolayı 21 Aralık 1898 tarihli dördüncü rütbeden mecid-i nişan zîşanı ihsan buyrulmuştur.

Mumaileyhin maaşı 14 Ocak 1900 tarihinde sekiz yüz kuruşa çıkarıldığı mezkûr şubenin 12 Ağustos 1900 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin müstahdem bulunduğu dava kalemi namı 2 Haziran 1900 tarihinde hukuk müşavirliği kalemine çevrilmiştir⁷⁴.

MEHMET SABİT EFENDİ

Mayıs-Haziran 1849 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Müderrisinden Mehmet Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddema-i ulum ve medresede Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe okuryazar ve Arabî tekellüm eder.

1873 yılında Erzincan sancağı mahkeme-i şeriyyesi dairesine mülazemetle dâhil edilip, 13 Kasım 1876 tarihinde iki yüz elli kuruş maaş ve iki nefer tayinatı ile tabur imametine tayin olunmuştur.

4 Mart 1879 tarihinde dilekçesi üzerine mustahfaz tezkeresi itasıyla ihraç olunarak 14 Mayıs 1880 tarihinde altı yüz kuruş maaşla Kemah kazası aşar memuriyetine girmiştir.

4 Ekim 1881 tarihinde ayrılarak 13 Eylül 1882 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Asakir-i Şahaneye müretteb hinta (buğday) ve şair (arpa) memuriyetine, 14 Kasım 1883 tarihinde dört yüz kuruş maaşla Erzincan sancağı aşar anbarı memuriyetine tayin edilmiştir.

Bulunduğu memurluklardan dolayı hakkında şikâyet vuku'yla muhakeme (yargılanma) tahtına alınmamıştır.

Kemah kazası aşar ve ağnam memuriyetinden berait-i zimmeti hakkında Erzurum Vilayetinin 18 Ocak 1885 tarihli ve Asakir-i Şahane tertibatı teslim

---

⁷⁴ BOA, DH. SAİD, 257/5

memuriyetinden ilişiği olmadığı Erzincan sancağı meclis-i idaresinin 22 Mayıs 1884 tarihli mazbatalarının musaddak suretleri varakasına ilave edilmiştir.

Liva-i mezkûr aşar memuriyeti ve Erzurum vilayeti aşar nezareti vekâletleriyle vilayet-i mezkûre valiliğinden ve aşar ve ağnam emanetinden yazılan mûlahazalara ma'tufen Maliye Nezaret-i celilesinden mumaileyhin gayretli, alışkan ve vazifesine uygun olduğu tasdik edilmiřtir⁷⁵.

MEHMET TEVFİK EFENDİ

Mayıs-Haziran 1849 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Erzincanlı İbrahim Ağanın oğludur.

Medresede Arabî okumuştur. Türkçe kitabet eder.

15 Temmuz 1867 tarihinde kırk kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Ruznamçe kalemine tayin kılınmıştır.

14 Aralık 1870 tarihinde dört yüz kuruş maaş ve dördüncü sınıfla nizamiye yoklamasına, 13 şubat 1877 tarihinde sekiz yüz kuruş maaşla üçüncü, 21 şubat 1877 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla ikinci sınıflara terfi etmiştir. 13 Mart 1880 tarihindeki düzenlemede maaşı dokuz yüz altmış kuruşa düşürülmüştür.

12 Eylül 1880 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla birinci sınıfa terfi' edilmiş ve 20 Ocak 1882 tarihinde Erkan-ı Harbiye dairesi ikinci şubesine nakl olunmuştur.

13 Ağustos 1886 tarihinde nüfus kalemi mümeyyizliği vekâletine tayin olarak 25 Haziran 1888 tarihine kadar istihdam kılınmış ve bu müddet zarfında yedi bin dört yüz otuz altı buçuk kuruş vekâlet maaşı almıştır.

3 Ağustos 1891 tarihinde Hamidiye Alayları teşkilatına memur komisyon refakatına tayin ve 25 Ekim 1891 tarihinde ikmal-i memuriyetiyle avdet ve yine bu müddet zarfında nısf-ı zam maaş itibarıyla iki bin iki yüz yirmi beş kuruş zamm-ı maaş ve iki bin beş yüz yetmiş dört kuruş harcırah ve 8 Mayıs 1892 tarihinde mezkûr alaylar nüfusunun tahririne memur tayin olunarak, 3 Aralık 1892 tarihine kadar bu müddette dahi üç bin dokuz yüz kırk kuruş zamm-ı maaş ve on üç bin dokuz yüz doksan beş kuruş harcırah almıştır.

---

⁷⁵ BOA, DH. SAİD, 337/19

24 Nisan 1879 tarihinde uhdesine rütbe-i Rabia ve 26 Aralık 1891 tarihinde terfian rütbe-i salise tevcih buyrulmuştur.

Orduy-u mezkûr Erkan-ı Harbiye riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyh hizmetine devam eden ve vazifesini yerine getirmede becerikli olduğu tasdik edilmiştir

13 Şubat 1896 tarihinde bin altı yüz kuruş maaşla kısm-ı salis mümeyyizliğine terfi' edilmiştir. Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde bin dört yüz kırk kuruşa düşürülmüştür.

Mumaileyhin 20 Mayıs 1909 tarihinde dokuz yüz yetmiş sekiz kuruş maaşla emekliye ayrıldığı 31 Ağustos 1909 tarihli vukuat pusulasında yazılmıştır⁷⁶.

ZEKERİYA EFENDİ

Nisan-Mayıs 1852 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i Şahane Yüzbaşılardan Erzincan'da Caniklioğlu Alaybeğizade sülalesinden 1853 yılında Kars'ta şehiden vefat eden Tahir Beğ'in oğludur.

İbtidaiye ve Erzincan mekteb-i rüşdiyesinde Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

13 Eylül 1872 tarihinde otuz kuruş maaşla Erzincan sancağı meclis-i idare makamlığına tayin, 12 Haziran 1873 tarihinde istifa edip ayrılarak 8 Ağustos 1874 tarihinde iki yüz kuruş maaşla Kars'ta açılan tütün fabrikası memurluğu refakatına, 20 Ocak 1875 tarihinde beş yüz elli kuruş maaşla Muş sancağı rüsumat müdüriyeti baş kitabetine nakl edilmiştir.

5 Ağustos 1877 tarihinde istifa etmiş ve 27 Ağustos 1877 tarihinde sekiz yüz kuruş maaşla Ahlat kazası aşar memuriyetine, 27 Eylül 1877 tarihinde ayrılmış ve 2 Ekim 1877 tarihinde yine sekiz yüz kuruş maaşla Bulanık kazası aşar memurluğuna, 29 Kasım 1877 'de bin iki yüz elli kuruş maaşla liva-i aşar baş kitabetine nakl olunmuştur.

12 Mart 1878 tarihinde ayrılarak 13 Temmuz 1878'de üç yüz kuruş maaşla Erzincan sancağı Beledi kitabetine, 13 Ağustos 1880 tarihinde dört yüz kuruş maaşla rüsum-i sitte (ipek, tütün, balık, tuz ve puldan alınan vergiler) idaresi baş kitabetine nakl-i memuriyet eylemiştir.

---

⁷⁶ BOA, DH. SAİD, 105/83

13 Şubat 1884 tarihinde maaşı beş yüz kuruşa çıkarılmış ve 14 Nisan 1884'te maaşı üç yüz elli kuruşa düşürülerek 17 Ağustos 1884 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaşla Erzincan Duyun-u Umumiye müdüriyetine tayin olunmuş ve 11 Mayıs 1885'te ayrılmıştır.

30 Mart 1887 tarihinden 27 Temmuz 1887 tarihine kadar yedi yüz elli kuruş maaşla Yemen Vilayet dâhilinde Cebel-i Haraz kaymakamlığına bağlı Mefhak nahiyesi müdürlüğünde bulunmuştur.

14 Eylül 1887 tarihinde altı yüz kırk kuruş maaş ve üçüncü sınıfla Yedinci Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesinin ikinci şubesine tayin edilerek, 3 Haziran 1891'de dokuz yüz altmış kuruş maaşla ikinci sınıfa terfi edilmiş ve mübtela (düşkün) olduğu illet icabınca Yemen'e alışamadığından 8 Mart 1894 tarihinde Dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesine nakl edilmiştir.

28 Haziran 1885 tarihinde bir kıt'a gümüş Yemen madalyası ihсан buyrulmuştur.

Orduy-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi müdüriyetinden yazılan mülahazada mumaileyhin vazifesini iyi bir şekilde yerine getirdiği tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde sekiz yüz altmış dört kuruşa düşürülmüştür.

Mumaileyhin 25 Aralık 1906 tarihinde bin seksen kuruş maaşla birinci sınıfa terfi edildiği 6 Mayıs 1907 tarihli vukuat pusulasından anlaşılmıştır.

Mumaileyhin 14 Aralık 1909 tarihinde dokuz yüz otuz bir kuruş maaşla tekaüd-i icra (emekliye ayrılma) edildiği 10 Kasım 1912 tarihli vukuat pusulasında yer almaktadır⁷⁷.

HAFIZ MEHMET NUREDDİN EFENDİ

1852 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincanlı müteveffa İbrahim Efendinin oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede ve Erzincan mülkiye rüşdiyesinde okumuştur. Türkçe kitabet eder.

---

⁷⁷ BOA, DH. SAİD, 319/75

17 Temmuz 1869 tarihinde yirmi kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun tahrirat kalemine tayin olunarak, 21 Aralık 1870 tarihinde dört yüz kuruş maaşla dördüncü, 28 Mart 1874 tarihinde sekiz yüz kuruş maaşla üçüncü sınıfa ba terfi' Orduy-u Hümayun mezkûr meclis kalemine nakl ve 2 Haziran 1878 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla ikinci sınıfa terfi' edilmiştir.

13 Mart 1880 tarihinde maaşı dokuz yüz altmış kuruşa düşürülerek Orduy-u Hümayun mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesine, 9 Ağustos 1886 tarihinde bin iki yüz kuruş maaş ve birinci sınıfla levazım dairesi ikinci şubesine nakl edilmiştir. 13 Mart 1897 tarihinde maaşı bin seksen kuruşa düşürülmüştür.

28 Temmuz 1897 tarihinde bin dört yüz kırk kuruş maaşla şubesine müdür muavini tayin kılınmıştır.

Orduy-u Hümayun mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin yetenekli ve vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 22 Şubat 1900 tarihinde vefat eylediği makam-ı seraskeri sicil şubesinin vukuat pusulasında gösterilmiştir⁷⁸.

MUSTAFA HİLMİ EFENDİ

1852 yılında Erzincan'da doğmuştur. Seyyid Süleyman Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu ile Şam Şerife mekteb-i idadisinde okumuştur. Türçe okuryazar.

25 Şubat 1872 tarihinde iki yüz otuz beş kuruş maaş ile Balka sancağı tahrirat kalem-i senedat ve ilamat kitabetine vekâlet ederek, 10 Aralık 1874 tarihinde maaşı iki yüz elli kuruşa çıkarılarak kalem-i mezkûr emlak ve nüfus atika kitabetine, 15 Nisan 1877 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Nasıra (Irak) tayin olunmuştur.

18 Mart 1885 tarihinde dört yüz kuruş maaş ile muvakkaten (geçici olarak) Trablus Şam'a tabi Kuray-ı Gaze kazası tadat ve ağnam kitabetine tayin olunmuştur. Fakat 15 Nisan 1885 tarihinde açığa çıkarılarak 30 Mayıs 1885 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Trablusşam rüsumat müdüriyetinin anbar memurluğuna tayin olunmuştur.

Mumaileyhin 2 Ağustos 1891 tarihinde istifa ile ayrıldığı rüsumat sicil şubesinin 17 Ekim 1893 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir⁷⁹.

---

⁷⁸ BOA, DH. SAİD, 93/118

MEHMET NİHAT EFENDİ

1853 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. İzmir paye-i mücerridi ashabından Erzincan müftüsü Kadı Ali zade Mehmet Arif Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk ilimleri tahsil, Arabî'den Mürait ve Farisi'den Gülistan'a kadar ders almıştır. Türkçe kitabet eder.

1874 yılında mülazemeten Erzincan sancağı tahrirat kalemine dâhil olmuştur. 12 Haziran 1882 yılında seksen kuruş maaşa nail olmuştur. Maaşı 30 Ocak 1883'de otuz kuruş zam ile yüz on kuruşa, 12 Nisan 1883'de dört kuruş daha zam olunarak yüz on dört kuruşa çıkartılmıştır.

Mehmet Nihat Efendi'nin bilgi ve becerisinin memurluğu ile ilgili işleri yerine getirmeye yeterli olduğu liva-i mezkûr tahrirat müdürü rıfatlı Ahmet Rıfat ve mutasarrıfı saadetlü Ahmet Şevki Efendi hazretleri ve Erzurum vilayeti mektubcusu saadetlü Osman Zeki Beğ Efendi hazretleri ve valisi saadetlü Mehmet Haydar Paşa hazretleri tarafından muharrer mülahazalarda tasdik edilmiştir⁸⁰.

MEHMET TEVFİK EFENDİ

Nisan-Mayıs 1853 yılında Erzincan'da doğmuştur. Şöhreti Emirhanzade demekle maaruf Mehmet Tahir Efendinin oğludur.

Sıbyan ve rüşdiye mektebinde müretteb dersleri tahsil ederek aldığı şahadetname ile Defter-i Hakani memuriyeti intihabnamesinin musaddaka suretleri merbuttur. Arabî ve Farisi'den anlamaktadır ve Türkçe kitabet etmektedir.

14 Ocak 1872 tarihinde aidat ile Erzincan sancağında Refahiye kazası yoklama kitabetine tayin, 13 Ocak 1873 tarihinde memuriyetinin son bulmasıyla açığa kalmış ve 13 Mart 1875 tarihinde üç yüz elli kuruş maaş ile Mazgird kazası rüsumat memuriyetine tayin olunmuş ise de havasıyla uyuşmayarak 13 Mart 1877 tarihinde istifa ederek mülazemetle Erzincan sancağı muhasebe kalemine devam ile 2 Eylül 1880 tarihinde yüz seksen kuruş maaş ile kalem-i mezkûr mesarifat mukayyidi refakatına ve 15 Şubat 1881 tarihinde dört yüz elli kuruş maaş ile Kuriçay kazası mal müdürlüğüne tayin olunup, 11 Mayıs 1888 tarihinde maaşı altı yüz kuruşa çıkarılmıştır.

---

⁷⁹ BOA, DH. SAİD, 193/86

⁸⁰ BOA, DH. SAİD, 421/101

10 Ekim 1888 tarihinde bulunduğu yerden ayrılarak 17 Mart 1892 tarihinde üç yüz seksen kuruş maaş ile Teke sancağı Defter-i Hakani memuriyeti vekâletine tayin kılınmıştır.

Defter-i hakani nezaret-i celilesinden yazılan mülahaza ile mumaileyhin memuriyeti tasdik kılınmıştır. Refahiye kazası yoklama kitabetinden ve Mazgird rüsumat memuriyetiyle Kuruçay mal müdüriyetinden bir güne zimmeti ve ilişiği yoktur denilmiştir.

11 Ocak 1893 tarihinde üç yüz seksen kuruş maaşla liva-i mezkûr Defter-i Hakani kalemi baş kitabetine, 7 Kasım 1895 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Mardin sancağı Defter-i Hakani memuriyetine ve 10 Eylül 1896 tarihinde yedi yüz altmış kuruş maaşla Piriştine Defter-i Hakani memuriyetine nakl edilmiştir.

Mumaileyhin Mardin Defter-i Hakani memuriyetinde bir güne zimmet ve ilişiği yoktur.

Mumaileyh Padişah iradesiyle 31 Mayıs 1900 tarihinde altı yüz yetmiş beş kuruş maaşla mezkûr Gümüşhane sancağı Defter-i Hakani memuriyetine tayin buyrulmuştur⁸¹.

MUSTAFA EFENDİ

1853 yılında Erzincan'da doğmuştur. Umuroğlu İbrahim Ağanın oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede ilk din bilgisi derslerini ve muallimi mahsusdan Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

14 Nisan 1884 tarihinde sekiz kuruş yevmiye ile Dördüncü Ordu-u Hümayun merkez Zahire anbarı kitabetine tayin olarak, 13 Eylül 1893 tarihinde üç yüz kuruş maaşla dördüncü sınıfa dâhil edilmiştir.

Ordu-u Hümayun-u mezkûr Levazım Dairesi ikinci şubesi müdüriyetinden yazılan mülahazada mumaileyh vazifesinde üstün ve yetenekli olduğu tasdik edilmiştir. (11 Mayıs 1898)⁸²

---

⁸¹ BOA, DH. SAİD, 131/54

⁸² BOA, DH. SAİD, 175/78

MEHMED HALİS EFENDİ

1853 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Gerekzade denmekle mütearif müteveffa Ahmed Nuri Efendinin oğludur.

Kasaba-i merkume sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini okumuş ve Dersaadetten müteveffa Abdullah ve Oflu Hasan ve Erzincan müftüsü Mehmed Arif Efendilerden ulum-u Arabî'ye ve Farisi'ye tahsil ederek mumaileyh Arif Efendiden icazetname almıştır. Arabî ve Türkçe tekellüm ve kitabet eder.

Evkaf-ı Hümayun nezaret-i celilesine vuku' bulan dilekçesi ve kabiliyetinin meydana çıkması üzerine nezaret-i müşarünileyhanın 28 Temmuz 1885 tarihli ve 19/28 numrolu emirnamesi mucibince dört yüz kuruş maaş ve kuruşta bir para aidat ile Erzincan Sancağı Evkaf Müdürlüğüne tayin olunup 25 Ağustos 1885 tarihinde memuriyetine mübaşeret eylemiştir.

Erzincan Sancağı mutasarrıflığından tercüme-i hal varakasinda yazılanların doğru olduğu tasdik ve Erzurum Vilayetinden de te'yid edilmiştir. Zimmet ve ilişiği de yoktur.

Mumaileyhin 23 Şubat 1910 tarihinde icra kılınan düzenlemede maaşının bin kuruşa çıkarıldığı ve unvan-ı memurluğa tahvil edildiği Evkaf-ı Hümayun sicil şubesinin 31 Mart 1910 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir⁸³.

HAFIZ MEHMED AZİZ HURŞİD EFENDİ

1854 yılında Erzincan'da doğmuştur. Zürradan müteveffa Hasan Efendinin oğludur.

Suret-i hususiyede tahsili ulum eylediği tercüme-i hal varakasinda yer almaktadır. Türkçe okuryazardır.

Ekim-Kasım 1884 tarihinde mülazemetle rüsümat muhafaza müdiriyetine kabul olunmuştur.

14 Mayıs 1887 tarihinde üç yüz kuruş maaşla sahil muhafaza memurluğuna tayin, 29 Ekim 1890 tarihinde iki yüz kırk kuruş maaşla Dersaadet Emtiya-i (mallar)

---

⁸³ BOA, DH. SAİD, 119/79

Dâhiliye gümrüğü kolculuğuna, 27 Haziran 1891 tarihinde dört yüz kuruş maaşla muayene memurluğuna nakl olunmuştur.

3 Nisan 1903 tarihinde maaşı dört yüz yirmi beş, 28 Şubat 1904 tarihinde dört yüz kırk beş kuruşa ve 4 Ağustos 1905 tarihinde maaşı beş yüz kuruşa çıkarılmıştır. Mumaileyhin vazifesinde gayretli ve yetenekli olması, kaldırılmış olan Dersaadet (İstanbul) Emtiya-i (yabancı mallar) Dâhiliye gümrüğü nezaretinden tasdik edilmiştir⁸⁴.

MEHMET TEVFİK EFENDİ

1855 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Rüşum-u sitte (ipek, tütün, balık avı, tuz, içki ve puldan alınan vergiler) memurlarından müteveffa Hacı Mehmet efendinin oğludur. İlikzade denilmekle müteariftir.

Mukaddemat-ı ulumu kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidaisinde görüp Türkçe kitabet eylediği tercüme-i hal varakasinda mevcuttur.

13 Ocak 1886 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Erzurum Vilayeti polis neferliğine tayin edilmiştir.

31 Mayıs 1896 tarihinde üç yüz elli kuruş maaşla vilayet-i mezkûre üçüncü sınıf polis komiserliğine tayin kılınmış ve Erzincan'da istihdam olunmuştur.

Erzincan sancağı polis ser komiserliğiyle liva-i mezkûr mutasarrıflığından ve zaptiye nezaretinden yazılan mülahazalarda mumaileyhin tercüme-i halinin uygun olduğu ve vazifesini yerine getirdiği tasdik edilmiştir⁸⁵.

MUSTAFA ŞEFİK EFENDİ

1855 yılında Erzincan'da doğmuştur. Keçizade Hacı Mustafa Efendinin oğludur.

Erzincan mekteb-i rüşdiyesinde mevcut olan dersleri okumuştur. Türkçe kitabet eder.

1869 yılında Erzincan sancağı tahrirat kalemine mülazemetle girip, 30 Aralık 1872 tarihinde iki yüz Otuz beş kuruş maaşla Muş sancağı tahrirat kalemi refik-i saniliğine memur olup altı ay sonra istifa ederek 10 Ağustos 1873 tarihinde yüz altmış

⁸⁴ BOA, DH. SAİD, 259/195

⁸⁵ BOA, DH. SAİD, 75/152

kuruş maaşla Kars sancağı meclis-i temyizi katib-i saniliğine, 17 Şubat 1874 tarihinde dört yüz kuruş maaşla liva-i mezkûr Duhan fabrikası memuriyetine, 7 Ocak 1875 tarihinde dört yüz yetmiş beş kuruş maaşla yine liva-i mezbur, 15 Şubat 1877 tarihinde aynı maaşla ile zikr olunan Erzincan sancağı Defter-i Hakani baş kitabetine, 8 Ekim 1879 tarihinde üç yüz kuruş maaşla mahal-i mezbur Bidayet Mahkemesi ceza dairesi zabıt kitabetine, 12 Mart 1881 tarihinde altı yüz kuruş maaşla mahkeme-i mezkûre baş kitabetine tayin kılınmıştır.

Bulduğu memuriyetlerden istifa ve tahvil suretleriyle ayrılmış olup umur-u memuresinden dolayı muhakeme görmemiştir

Mahkeme-i mezkûre riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyh yetenekli olduğu ve Erzurum vilayeti valiliği ile vilayet-i mezkûre adliye müfettişliğinden mumaileyhin ahvali reisinin tasdikinden anlaşılmıştır

Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde beş yüz kırk kuruşa düşürülmüştür.

Mumaileyh Encümen-i İntihab memurin-i adliyece verilen karar üzerine ve Padişah kararıyla 15 Şubat 1898 tarihinde iki bin iki yüz elli kuruş maaşla Cide Ticaret Mahkemesi riyasetine nakl buyrulmuştur.

Mumaileyhe vazifesini üstün bir şekilde yerine getirmesinden dolayı 31 Ağustos 1900 tarihinde rütbe-i rabia tevcih buyrulmuştur

Mumaileyh Padişah kararıyla 16 Kasım 1900 tarihinde bin sekiz yüz kuruş maaşla Erzurum vilayeti merkez ticaret mahkemesi riyasetine nakl buyrulmuştur⁸⁶.

ABDULLAH VEHBİ EFENDİ

1855 yılında Erzincan'da doğmuştur. Abdülbakizade Erzincanlı Mehmet Efendinin oğludur.

İbtidaiye mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve Erzincan rüşdiyesinde mevcut dersleri okuyarak şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eder.

13 Mart 1874 tarihinde yirmi beş kuruş maaşla Erzincan sancağı muhasebe kalemine tayin olunarak 13 Aralık 1876 tarihinde elli beş kuruş zam ile maaşı seksen kuruşa çıkarılmış ve 12 Ocak 1878 tarihinde istihdam olunarak 20 Kasım 1882 tarihinde

---

⁸⁶ BOA, DH. SAİD, 423/14

alay-ı mezkûrun ikinci taburunun üçüncü cebel (dağ) bölümünde cephanе çavuşu olduğu halde sınıf-ı ihtiyata nakl edilmiştir.

13 Şubat 1883 tarihinde seksen kuruş maaşla Orduy-u Hümayun mezkûr Levazım Dairesi birinci şubesine mülazım-ı tayin kılınarak Mayıs-Haziran 1891 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşa ve dördüncü sınıfa mezkûr Orduy-u Hümayun merkez hastanesi katib-i saniliğine nakl edilmiştir.

Hastane hekimliğinden yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i hal varakasının doğru olduğu tasdik olunur denilmiştir.

21 Nisan 1901 tarihinde rütbe-i rabia tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin 5 Eylül 1907 tarihinde vefat eylediği 29 Aralık 1908 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir⁸⁷.

MEHMED SIDKI EFENDİ

1856 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Erzurum İstinaf Mahkemesi ceza-i Dairesi Reisi İsmail Hakkı Efendinin oğludur.

Trabzon rüşdiye mektebinde mevcut olan dersleri okumuştur. Türkçe kitabet eder.

1875 yılında mülazemetle Trabzon Ticaret Mahkemesine dâhil olmuştur.

2 Nisan 1878 yılında yüz kuruş maaşla Erzincan sancağı tahrirat kalemi mübeyyizliğine (kâtip) memur olmuş ve beş ay sonra istifa ile 14 Ekim 1878 tarihinde yüz on yedi kuruş maaşla mezkûr mübeyyizliğe ricat ve on ay sonra yine istifa ederek 12 Ekim 1879 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Trabzon İstinaf mahkemesi hukuk dairesi zabıt kitabetine ittisal olmuştur.

Sekiz ay sonra tekrar istifa ile 18 Ekim 1881 tarihinde beş yüz kuruş maaşla liva-i mezbur Bidayet Mahkemesi icra memuriyetine tayin olunmuştur.

Bulunduğu memuriyetlerinden istifa suretleriyle ayrılıp suçlu bulunmamıştır.

Mahkeme-i mezkûre riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyh vazifesinde yetenekli ve Erzurum Vilayeti celilesi valiliği ile adliye müfettişliğinden mumaileyhin ahvali reisinin tasdikinden anlaşılmıştır denilmiştir. (1 Kasım 1886)

---

⁸⁷ BOA, DH. SAİD, 109/118

Mumaileyh Mehmed Sıdkı Efendi 14 Şubat 1884 tarihinde altı yüz kuruş maaş ile Trabzon Vilayeti icra memuriyetine nakl edilmiş ise de memurin-i mezkûreye kabul edilmediğinden tarih-i mezburdan itibaren açıkta kalmıştır⁸⁸.

MEHMED SIDKI EFENDİ

1856 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Erzurum vilayeti İstinaf Mahkemesi Ceza Dairesi Reisi Saadetlü İsmail Hakkı Efendinin oğludur.

Sıbyan ve Rüşdiye mekteplerinde mevcut dersleri görmüştür. Türkçe okuryazar ve Farisi tekellüm eder.

1875 tarihinde mülazemetle Erzurum Ticaret Mahkemesine dâhil olmuştur.

2 Nisan 1878 tarihinde yüz kuruş maaşla vilayet-i mezkûre mektupçu kalemine mübeyyiz (kâtip) olup beş ay sonra heyet-i vilayetinin Erzurum'a avdetinden dolayı açıkta kalarak 14 Ekim 1878 tarihinde yüz on yedi kuruş maaş ve yine mübeyyizlikle Erzincan tahrirat kalemine girmiştir. On ay sonra istifa ile 12 Ekim 1879 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Trabzon İstinaf Mahkemesi Hukuk Dairesi zabıt kitabetine memur, sekiz ay sonra yine istifa ederek 18 Ekim 1881 tarihinde beş yüz kuruş aylıkla Erzincan, 16 Şubat 1885'te o maaşla Trabzon Bidayet Mahkemeleri icra memuriyetlerine nakl edilmiştir.

21 Mart 1885 tarihinde sekiz yüz kuruş aylık ile Erzurum Duyun-u Umumiye nezaretine merbut Göneli mahkemesi, 15 Mart 1887 tarihinde bin kuruş maaşla nezaret-i merkumeye bağlı Ak memlehası mahallesi müdüriyetlerine ve 1 Ekim 1888'de maaş-ı mezkûr ile Van Vilayeti Duyun-u Umumiye müdüriyeti vekâletine tayin edilmiş ve 4 Ağustos 1889 tarihinde asalet memuriyeti tasdik olunmuştur.

Nezaret-i mezkûre ile Duyun-u Umumiye-i Osmaniye idare-i merkeziyesi müdüriyet-i umumiyesinden yazılan mülahazalarda mumaileyhin ehliyeti tasdik kılınmıştır.

Efendi-i mumaileyh 14 Aralık 1890 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla Erzurum Vilayeti Ziraat Banka Şubesi müdüriyetine ve 5 Ağustos 1892'te iki bin kuruş maaşla mezkûr bankanın müfettişliğine nakl edilmiştir.

---

⁸⁸ BOA, DH. SAİD, 213/12

Mumaileyhin icra ettiği teftişattan istifade olunamamasından dolayı 2 şubat 1896 tarihinde açığa çıkarıldığı ve mezkûr müfettişlikten zimmet ve ilişinin olmadığı Ziraat Bankası muhasebesinin yazısından anlařılmıřtır⁸⁹.

MEHMED LEBİB EFENDİ

9 Eylûl 1856 yılında Erzincan'da doğmuştur. Tüccardan müteveffa Gemicizade Hacı Mahmud Efendinin oğludur.

İbtidai ve rüşdi mekteblerinde müretteb dersleri okuyup şahadetname almış ise de sonrasında şahadetnameyi kaybetmiştir. Türkçe okuryazardır.

23 Ekim 1873 tarihinde mûlazemetle Erzican tahrirat kalemine devama başlayıp, Mart-Nisan 1882 tarihinde Belediye azalığına nasb olunmuş ve ilaveten meclis ziraat ve daha bazı fahri azalıkta bulunarak 13 şubat 1886 tarihinden itibaren beş ay beş yüz kuruş maaşla tahrir-i cedid nüfus komisyonu riyasetinde istihdam olunmuştur.

13 Haziran 1889 tarihinde üç yüz elli kuruş aylıkla Erzincan Duyun-u Umumiye müdüriyeti baş kitabetine tahvil-i memuriyet eylemiştir.

Erzurum Duyun-u Umumiye nezaretiyle idare-i merkeziye müdüriyet umumiyesinden yazılan mûlahazalarda mumaileyhin memuriyeti ve yetenekli olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin teklif olunan memuriyeti kabul etmemesinden dolayı 13 şubat 1892 tarihinde açığa çıkarıldığı Duyun-u Umumiye-i Osmaniye memuriyet şubesinin 12 Temmuz 1902 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiřtir⁹⁰.

MEHMET SIDKI EFENDİ

1856 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Saniye mütemayizi (Albay) aşhabından Van İstinaf Mahkemesi Ceza Dairesi reisi İsmail Hakkı Efendinin oğludur.

Sıbyan ve rüşdiye mekteblerinde okuyarak şahadetname almış ise de bu şahadetnameyi kaybetmiştir. Türkçe okuryazar ve Farisice de biraz tekellüm eder.

1875 tarihinde Ticaret Mahkemesine mûlazemetle dâhil olmuştur.

---

⁸⁹ BOA, DH. SAİD, 327/42 (62. ve 63. Dipnotlardaki bilgiler aynı kişiye aittir. Sadece sicil kâğıt numaraları farklıdır)

⁹⁰ BOA, DH. SAİD, 131/57

Erzurum vilayeti heyetinin Erzincan'a nakli tarihi 2 Nisan 1878'de yüz kuruş maaşla vilayet-i mezkûra mektubi kalemi mübeyyizliğine tayin olunup beş ay sonra heyet-i vilayetin yine Erzurum'a avdetinden dolayı açıkta kalarak 14 Ekim 1878 tarihinde yüz on yedi kuruş aylıkla Erzincan tahrirat kalemi mübeyyizliğine girmiştir. On ay sonra istifa ederek 12 Ekim 1879 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Trabzon İstinaf Mahkemesi hukuk dairesi zabtiye kitabetine tayin olunup sekiz ay sonra istifa ederek 18 Ekim 1881 tarihinde beş yüz kuruş aylıkla Erzincan Bidayet Mahkemesi icra memurluğuna girmiştir.

Şubat-Mart 1885 tarihinde tahrir olunmuş ol miktar maaşla Trabzon icra memurluğuna tahvil olunmuş fakat mahal-i mezkûra alışamayarak yine istifa ederek 21 Mart 1885 tarihinde sekiz yüz kuruş aylık ile Erzurum Duyun-u Umumiye Nezareti merbut Gözlü memlehası müdüriyetine tayin ve 15 Mart 1887 tarihinde bin kuruş maaşla Ak memlehası müdüriyetine terfi', 1 Ekim 1888 tarihinde maaşı mezkûrla Van Duyun-u Umumiye müdüriyeti vekâletine tahvil ve 1 Ekim 1888 tarihinde asalet-i memuriyeti tasdik olunmuştur.

Mumaileyh 24 Aralık 1890 tarihinde Erzurum Ziraat Bank Şubesi müdürlüğüne tahvil-i memuriyet etmekle yerinden ayrılmıştır.

Mumaileyh Sıdkı Efendinin Ziraat Bankasının mezkûr şube müdüriyetinde bin iki yüz kuruş maaşla müstahdem iken iki bin kuruş maaşla mezkûr banka müfettişliğine terfiine binaen 5 Ağustos 1892 tarihinde müdüriyet-i mezkûreden ayrılması ve berait-i zimmeti ve vazifesine başlaması muhasebe-i merkeziye kuyudundan ve Van Duyun-u Umumiye müdüriyetinden berait-i zimmeti dahi 5 Aralık 1900 tarihli mazbatası suret-i musaddakasında açık olarak anlaşılmıştır⁹¹.

MEHMED ZİYA EFENDİ

Eylül 1856 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Erzincan hanedanından Ağazade Tacir İsmail Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve Erzincan rüşdiye mektebinde iki sene müddet mevcut olan dersleri görmüştür. Türkçe okuryazardır.

---

⁹¹ BOA, DH. SAİD, 425/95

Mart-Nisan 1875 tarihinde mülazemetle Aydın Bidayet Mahkemesi kalemine dâhil olmuştur.

Ağustos-Eylül 1875 tarihinde altmış kuruş maaşa nail olup, Ağustos-Eylül 1877 tarihinde istifa etmiştir.1883 yılında yine mülazemetle vilayet-i mezkûra tahsilât idaresi kalemine girmiştir.

Temmuz-Ağustos 1884 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla Nif kazası ser tahsildarlığına memur olmuş fakat 1885'te memurluğunun kaldırılmasıyla ayrılmıştır.

Haziran-Temmuz 1886 tarihinde beş yüz kuruş maaşla İzmir Şirket-i Hamidiye kumpanyası (şirket) komiserliğine tayin olunmuştur.

Turuk u Maâber (yollar ve köprüler) müdürlüğüyle ticaret ve nafia nazırlığından yazılan mülahazalarda mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve vazifesinde yetenekli bulunduğu tasdik edilmiştir. Zimmet ve ilişiği de yoktur denilmiştir⁹².

HÜSEYİN HİLMİ EFENDİ

22 Ağustos 1857 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Erzincan'da medfun (gömülmüş) Hacı Hafız Efendi hazretlerinin türbedarı Hacı Hafız Efendizade müteveffa Mustafa Efendinin oğludur.

Mahal-i mezkûr sıbyan ve rüşdiye-i mülkiye mekteplerinde mürettep dersleri tahsil ederek ba şahadetname çıkmıştır. Türkçe okuryazardır.

22 Mart 1877 tarihinde mülazemetle Erzincan Hükümeti evrak kalemine girip iki sene kadar devam eyledikten sonra maaşa nail olamamasından dolayı terk etmiştir.

1 Temmuz 1886 tarihinden 1 Kasım 1886 tarihine kadar ve 14 Mayıs 1887 tarihinde 29 Ekim 1887 tarihine kadar ve 4 Mayıs 1888 tarihinde 20 Ekim 1888 tarihine kadar kezalik üç yüz ellişer kuruş aylıkla Ağa memlehası muvakkat kitabetlerinde, 3 Mayıs 1889 tarihinden 6 Kasım 1889 tarihine kadar beş yüz kuruş aylık ile Güleris memlehası muvakkat (geçici) memuriyetinde bulunmuştur.

14 Mayıs 1890 tarihinden 22 Kasım 1890 tarihine kadar ve 2 Haziran 1891 tarihinden 5 Kasım 1891 tarihine kadar Muhlis memlehası sandık eminliğinde, 20 Mayıs 1892 tarihinde 13 Kasım 1892 tarihine kadar beş yüz kuruş aylıkla Mezgan

---

⁹² BOA, DH. SAİD, 393/18

memlehası memuriyetinde istihdam, 13 Ocak 1893 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Kiğı Duyun-u Umumiye İdaresi daimi memuriyetine tayin kılınmıştır.

14 Nisan 1895 tarihinde dört yüz kuruş aylıkla Bar memlehası memuriyetine terfi edilmiştir. Erzurum Duyun-u Umumiye nezaretiyle idare-i merkeziye müdüriyet umumiyesinden memuriyeti tasdik edilmiştir.

Mumaileyh 13 Nisan 1896'da dört yüz elli kuruş maaşla ve becayış suretiyle Çökzer memlehası memuriyetine terfi edilmiştir.

Mumaileyhin tuz muamelatınca vukua' getirdiği yolsuzluktan ve memleha işlerine uygun olmadığından 14 Mayıs 1899 tarihinde üç yüz kuruş maaşla tenzilen (azaltma) Kemah Duyun-u Umumiye İdaresi ve 24 Haziran 1902'de beş yüz kuruş maaşla terfian Pirhan memlehası memurluklarına nakl edildiği Duyun-u Umumiye-i Osmaniye memurin şubesinin 6 Temmuz 1902 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir⁹³.

MEHMET HAMDİ EFENDİ

1857 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzurum Karantina kitabetinde bulunmuş olan müteveffa Ali Vasfi efendinin oğludur.

Erzurum mektebinde ilk din bilgisi dersleri ile bir miktar Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe okuryazardır.

1876 yılında mülazemetle Dördüncü Ordu-yu Hümayun nizamiye yoklama kalemine dâhil edilip, 29 Temmuz 1877 tarihinden itibaren üç ay üç yüz elli kuruş maaşla Ova kazası aşar muharrirliğinde istihdam olunmuş, 14 Ağustos 1879 tarihinde o maaşla mezbur muharrirliğe memur olmuştur.

1880 tarihinde ismine kur'a isabetiyle 28 Kasım 1880 tarihinde silk-i askeriyeye dâhil olarak başçavuş tayin kılınmış iken 21 Ekim 1884 tarihinde nizamiye müddetini tamamlayıp redif tezkeresi olarak silk-i mezkûrdan çıkmıştır.

22 Kasım 1884 tarihinde Erzurum Vilayeti muhasebe kalemine devama başlayıp, 13 Mayıs 1885 tarihinde yirmi kuruş maaşa nail olmuştur. Maaşı 3 Eylül 1885 tarihinde elli kuruş, 13 Ocak 1887 tarihinde ise altmış kuruşa çıkarılmıştır.

Vilayet-i mezkûra defterdarlığıyla valiliğinden yazılan mülahazaya atf ile maliye nezaret-i celilesi vekâletinden mumaileyhin memuriyeti tasdik kılınmıştır.

---

⁹³ BOA, DH. SAİD, 331/123

Mumaileyhin 28 Ocak 1894 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Şenavik nahiyesi vergü kitabetine tayin ve 4 Ekim 1897 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Namırvan kazası vergi kitabetine nakl edildiği maliye sicil şubasının 3 Ekim 1899 tarihli vukuat cedvelinde bildirilmiştir⁹⁴.

ABDULLAH ZEKİ EFENDİ

1858 yılında Erzincanda doğmuştur. Esmer Efendizade Erzincanlı müteveffa İmam Ahmed Efendinin oğludur.

Medrese’de ulum-u ibtidaiyeyi ve Erzincan rüşdiye mektebinde mevcut olan dersleri okumuştur. Türkçe kitabet eder.

24 Mart 1873 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Debbağhanesi katib-i saniliğine tayin olunmuştur.

13 Ekim 1876 tarihinde yirmi, 14 Nisan 1879 tarihinde altmış ve 18 Nisan 1884’te on sekiz kuruş zam ile maaşı iki yüz kırk sekiz kuruşa çıkarılarak Orduy-u hümayun mezkûr saraçhane anbarı kitabetine nakl edilmiştir. Dokuz ay üç gün istihdam kılındıktan sonra ismine kura isabet ederek sanayi taburuna kayd ile askere kabulü olan 15 Ocak 1885 tarihinden, sınıfı ihtiyata nakli olan 3 Şubat 1889 tarihine kadar nefer (asker) maaşıyla yine hizmet-i mezkûrda istihdam olunmuştur.

5 Şubat 1889 tarihinden itibaren kemafi sabık (eskisi gibi) iki yüz kırk sekiz kuruş maaşla devama başlayıp, 15 Aralık 1891 tarihinde elli altı, 14 Ağustos 1892 tarihinde on altı kuruş zam ile maaşı üç yüz yirmi kuruşa çıkarılarak dördüncü sınıfa terfi eylemiştir.

Orduy-u Hümayun mezkûr saraçhane anbarı imalathane müdüriyeti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i hal varakası mündericatı doğru olup iyi hizmet eylediği ve devamı tasdik olunur denilmiştir⁹⁵.

HAFIZ SÜLEYMAN EFENDİ

1858 yılında Erzincan’da doğmuştur. Müteveffa Arif Ağanın oğludur.

---

⁹⁴ BOA, DH. SAİD, 179/30

⁹⁵ BOA, DH. SAİD, 101/118

Tahsil-i ibtidaiyeyi Batum'a tabi Livane kazasında bitirmiş ve mesele-i zailiyede (Rus Harbi) Bayburd'a giderek muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi okuyup bu lisanlarda tekellüm edebildiği ve Türkçe okuryazar olduğu tercüme-i hal varakasında mevcuttur.

1891 tarihinde Erzurum vilayetine tabi Keskim kazası koyunların sayımı memuriyetine ücret-i maktua ile tayin edilmiştir. Maktua ücreti ile vilayet-i müşarünileyha Pasinler kazası nüfus sicilatının yeniden düzenlenmesine memur edilerek 31 Ağustos 1894 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Erzincan sancağı Bayındırlık Komisyonu Kitabetine tayin edilmiştir.

Mumaileyh 7 Kasım 1909 tarihinde mahallince icra olunan düzenleme mucibince kadro haricine çıkarılmıştır⁹⁶.

İBRAHİM EDHEM EFENDİ

1858 yılında Erzincan'da doğmuştur. Hacı Fazlı zade Hacı Halil Rıfat Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu ve sonra Amasya mektebi-rüşdiyesinde Arabî ve Farisi ve Fenni hesap ve Coğrafya tahsil ile şahadetname almış ve mezkûr şahadetnamenin bir sureti tercüme varakasına merbut bulunmuştur. Türkçe kitabet eder.

1873 yılında mülazemetle Amasya sancağı tahrir idaresine duhul ile 28 Ekim 1874'te yüz doksan kuruş maaşla Zile kazası vukuat kitabeti refakatına tayin olunmuştur.

4 Ocak 1877 tarihinde iki yüz otuz bir kuruş maaşla Ladik vukuat kitabetine, 15 Haziran 1874 tarihinde iki yüz seksen beş kuruş aylıkla Amasya vukuat kitabetine nakl edilmiştir. 12 Eylül 1879 tarihinde maaşı üç yüz kuruşa çıkarılmıştır.

14 Eylül 1881 tarihinde iki yüz elli kuruş maaş ile İlbeğlü kazası vukuat kitabetine tahvil-i memuriyet ederek 13 Ekim 1881 tarihinde maaşının üç yüz kuruşa çıkarılması ile unvan-ı memuriyeti tahrir-i vergi kitabetine tahvil olunarak hâlâ kitabet-i mezburada istihdam olunmakta bulunmuştur.

---

⁹⁶ BOA, DH. SAİD, 199/174

Şimdiye kadar hakkında bir taraftan şikâyet vukuuyla taht-ı muhakemeye alınmamıştır.

Sivas Vilayet-i celilesinden yazılan mülahaza ile vergü emanet-i aliyesinden muharrer 20 Şubat 1884 tarihli yazıda işbu tercüme-i hal varakası tasdik olunur denilmiştir. (3 Kasım 1885)

Mumaileyh İbrahim Edhem Efendi 1 Eylül 1883 tarihinde dört yüz kuruş maaş ile Mecidözü vergi kitabetine nakl-i memuriyet etmiştir⁹⁷.

MEHMET ALİ EFENDİ

1858 yılında Erzincan'da doğmuştur. Çiftçi Ali Ağanın oğludur.

Mahal-i mezkûr Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini okumuştur. Türkçe okuryazardır.

1882 yılında üç yüz elli kuruş maaşla Sivas Vilayeti dâhilinde Karahisarı şarki sancağına tayin olunmuş ve Şubat-Mart 1883 tarihinde altı yüz elli kuruş maaşla Karesi vilayeti ikinci sınıf kondüktörlüğüne nakl edilmiştir.

Şubat 1889 tarihinde yol yapımının tatilinden dolayı açığa çıkarılmış ve 5 Haziran 1889'da sekiz yüz kuruş maaşla Erzurum vilayeti birinci sınıf kondüktörü olmuştur.

Umur-u memuresinden dolayı hakkında şikâyet vuku'bulmamış ve taht-ı muhakemeye alınmamıştır.

Mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu tarik ve muaber müdiri saadetlü Fikri Efendi tarafından yazılan mülahazada tahmik ve ticaret ve nafia nezaret-i celilesinden mezkûr mülahaza tasdik edilmiştir. (17 Ekim 1889)

Mumaileyh 13 Mart 1890 tarihindeki düzenlemeden dolayı yerinden ayrılmıştır.

Mumaileyhin 27 Eylül 1897 tarihinde altı yüz elli kuruş maaşla Kastamonu Vilayeti umur-u nafia ikinci sınıf kondüktörlüğüne tayin edildiği ticaret ve nafia sicil şubesinin 6 Mart 1898 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir. Mumaileyhin 18 Nisan

---

⁹⁷ BOA, DH. SAİD, 69/9

1900 tarihindeki düzenlemeden dolayı açığa çıkarıldığı mezkûr şubenin 21 Mayıs 1900 tarihli vukuat pusulasıyla gösterilmiştir⁹⁸.

YUSUF CEMİL EFENDİ

1858 yılı Ağustos ayında Erzincan kasabasında doğmuştur. Müteveffa Hacı İbrahim Efendinin oğludur.

Erzincan kasabası mekteb-i rüştiyesinde tertibolunmuş ilimler ve fenleri tahsil ile şahadetname almıştır. Türkçe okuryazardır.

14 Kasım 1879 tarihinde doksan kuruş maaş ile Erzincan sancağı tahrirat kalemine girmiştir. 14 Nisan 1881'de maaşı yüz on kuruşa, 13 Ocak 1883'de iki yüz kuruşa, 13 Kasım 1885'de üç yüz yirmi beş kuruşa, 13 Mart 1893'de üç yüz elli kuruşa çıkarılmıştır. 24 Temmuz 1898 tarihinde beş yüz kuruş aylıkla Erzincan sancağı nüfus memuriyetine nakl olunmuştur.

Erzincan mutasarrıflığından ve Erzurum vilayeti nüfus nezaretiyle valiliğinden tercüme-i halin mündericatı ve Dâhiliye Nezareti nüfus-u umumiye müdüriyetinden memuriyeti tasdik kılınmıştır⁹⁹.

YUSUF CEMİL EFENDİ

1858 yılında Erzincan'da doğmuştur. Kuzzattan (Şeriat namına hükmeden Hâkimler, Kadılar) Hacı Hatibzade müteveffa Hacı İbrahim Efendinin oğludur.

Erzincan rüşdiye-i mülkiye mektebinde program dâhilindeki fünun ve ulumu tahsil ederek şahadetname çıkmıştır.

1878 yılında mülazemeten Erzincan tahrirat kalemine dâhil olmuştur.

2 Ekim 1880 yılında doksan kuruş maaşa nail olup, 14 Nisan 1881 yılında maaşına yirmi kuruş zam olunarak maaşı yüz on kuruşa, 13 Mart 1883 tarihinde iki yüz kuruşa çıkarılarak kalem-i mezbur sınıf-1 saniliğine ve 17 Kasım 1885'te maaşı üç yüz yirmi beş kuruşa çıkarılarak kalem-i mezbur sınıf-1 evvelliğine terfi olunmuştur.

---

⁹⁸ BOA, DH. SAİD, 165/27

⁹⁹ BOA, DH. SAİD, 33/101

Efendi-i mumaileyhin vazifesine uygun olduğu, vazifesinde yetenekli ve başarılı bulunduğu Erzincan tahrirat müdürü Ahmet Rifat Beğ ve Erzincan mutasarrıfı Ahmet Şevki Efendi taraflarından tasdik edilmiştir¹⁰⁰.

İBRAHİM VASFİ EFENDİ

1858 yılı Ekim ayında Erzincan kasabasında doğmuştur. Terzi müteveffa Ahmet Ağanın oğludur.

Mekatib-i ibtidaiye ve medresede fûnun-u nafia derslerini okumuştur. Türkçe okuryazardır.

Temmuz-Kasım 1883'te Erzincan Bidayet Mahkemesi kalemine ve sonradan Erzincan Duyun-u Umumiye idaresine mülazemetle dâhil olmuştur.

23 Kasım 1885'te iki yüz elli kuruş maaşla Duyun-u Umumiye idaresi istimare memurluğuna tayin olunmuş, 12 Mart 1889'te üç yüz elli kuruş aylıkla Duyun-u Umumiye idaresi baş kitabetine, 19 Haziran 1889'te beş yüz kuruş aylık ile Kemah memlehası müdüriyeti baş kitabetine tayin kılınmıştır. 14 Temmuz 1890'da beş yüz kuruş maaşla Kırmızı memlehası başkâtibi olmuştur.

3 Temmuz 1894'te altı yüz kuruş maaşla terfian Kemah memlehası baş kitabetine, 31 Mayıs 1898'de aynı maaşla Ak memlehası memurluğuna, 1 Temmuz 1899'da sekiz yüz kuruş maaşla terfian Göneli memlehası müdüriyetine nakl edilmiştir.

Erzurum Duyun-u Umumiye Nezareti vekâletiyle idare-i merkeziye müdüriyet-i umumiyesinden yazılan mülahazalarda mumaileyhin görevini yerine getirdiği ve fazilet sahibi olduğu tasdik edilmiştir¹⁰¹.

AHMET ŞEVKET BEĞ

1859 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan Bidayet Mahkemesi ceza reisi sabık rütbe-i saniye sınıf-ı mütemayizi ashabından ve üçüncü rütbeden Osmanî ve beşinci rütbeden mecid-i nişanlarını haiz müteveffa Hacı Mehmet Nusret Beğin oğludur.

---

¹⁰⁰ BOA, DH. SAİD, 349/87

¹⁰¹ BOA, DH. SAİD, 247/57

Sıbyan ve rüşdiye-i mülkiye mekteplerinde müretteb olan ulum ve fünunu tahsil ederek şahadetname almıştır. Farisi ve Türkçe okuryazardır.

1875 yılında Erzincan sancağı tahrirat kalemine mülazemetle, 1879 yılında gönüllü olarak Silk-i Celil-i Askeriyeye girmiş ve on beş gün sonra başçavuşluk rütbesine nail olarak Erkan-ı Harbiye Dairesine devam ederek kayıt memurluğu hizmetini yerine getirmiştir.

Mayıs 1884 tarihinde ihtiyat tezkiresini bil tahsil silk-i mezkûrdan çıkararak, Nisan 1885 tarihinde iki yüz yetmiş kuruş aylıkla Erzincan Bidayet Mahkemesi aza mülazımlığına girmiş ve 13 Aralık 1884 yedi yüz kuruş aylıkla mahal-i mezkûr Duyun-u Umumiye müdüriyetine tayin kılınmıştır.

5 Ocak 1889 tarihinde beşinci rütbeden bir kıt'a mecidi nişanına nail olmuştur.

Erzurum Duyun-u Umumiye Nezaretiyle idari-i merkeziye müdüriyeti umumiyesinden memuriyeti tasdik olunmuştur¹⁰².

MEHMET ARİF EFENDİ

Temmuz-Ağustos 1860 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Nahiye müdürlüklerinde müstahdem müteveffa Hacı Osman Efendinin oğludur.

Sıbyan ve sonra San'a rüşdiye mekteplerinde okumuş ise de tahsilini bitirmeden çıktığından şahadetname alamamıştır. Türkçe okuryazardır.

1 Ekim 1883 tarihinde yüz kuruş maaş ile Yemen vilayetinde Anes kazası aşar memuriyetine dâhil olmuştur. 28 Eylül 1884 tarihinde istifa edip 15 Haziran 1885 tarihinden itibaren maaşsız olarak Yedinci Ordu-u Hümayun Levazım Dairesi birinci şubesine devam etmiştir.

9 Aralık 1885 tarihinde yirmi bir kuruş yevmiye ücreti ile Bacil kazası aşar kol memuru olmuştur. 27 Mart 1886 tarihinde iki yüz yetmiş kuruş maaşla Hudeyde Bidayet mahkemesi icra memuriyeti muavinliğine, 5 Haziran 1886 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Beytül fakih kazası tahrirat kitabetine nakl edilerek, 27 Mart 1887 tarihinden 27 Nisan 1887 tarihine kadar mahsus olan maaşının zammisi ile kaza-i mezkûr mal müdüriyetine dahi vekâleten idare eylemiştir.

---

¹⁰² BOA, DH. SAİD, 381/56

Sabık Yemen Valisi Devletlü Osman Paşa hazretleriyle Beytül-fakih kazası kaymakamı Sabri Efendi tarafından yazılan mülâhazalarda mumaileyhin vazifesine uygun olduğu ve memuriyet-i sabıkası dahi resmi evraklardan anlaşılmıştır denilmiştir. (21 Eylül 1899)¹⁰³

İSMAİL HAKKI EFENDİ

1860 yılında Erzincan'da doğmuştur. Nalbant esnafından Erzincanlı müteveffa Hacı Edhem Ağanın oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede ilk din bilgisi derslerini ve muallim-i mahsusdan Arabî ve Farsî okuduğu ve Türkçe kitabet eylediği tercüme-i halinde mevcuttur.

17 Temmuz 1879 tarihinde beş yüz kuruş ücret-i maktua ile Erzincan sancağı aşarkol muharrerliğinde iki ay istihdam kılınmış ve 28 Mayıs 1880 tarihinde iki yüz kırk kuruş maaşla Pülümür kazası aşar ikinci kitabetine tayin olmuştur. 6 Eylül 1880 tarihinde aşar idaresinin kaldırılmasıyla açığa çıkarılmıştır.

4 Ocak 1881 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Kelkit kazası Bidayet mahkemesi müstantık (sorgu hâkimi) muavinliğine memur, 19 Ağustos 1885 tarihinde istifa ile ayrılarak 13 Mart 1886 tarihinde sekiz kuruş yevmiye ile Dördüncü Orduy-u Hümayun Debbağ ve Dikimhane kitabetine tayin edilmiştir.

14 Nisan 1888 tarihinde yevmiyesine iki kuruş zam ile on kuruşa çıkarılmış, 14 Ağustos 1892 tarihinde yevmiyesi maaşa tahvil ile üç yüz yirmi kuruş maaş tahsis olunarak dördüncü sınıfa dâhil olup, 13 Mayıs 1895 tarihinde istifa ederek hizmetini terk etmiştir. Sonradan Orduy-u Hümayun mezkûr Levazım Dairesinin ikinci şubesine devam ederek 14 Ekim 1895 tarihinde seksen kuruş maaşla şube-i mezkûreye mülazım tayin olunmuştur.

29 Temmuz 1897 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaş ve dördüncü sınıfla daire-i mezkûra üçüncü şubesine nakl edilmiştir.

Daire-i mezkûr riyasetinden yazılan mülâhazada mumaileyhin tercüme-i hal varakasında yazılı olanların doğru olduğu, hizmetine devam ve vazifesini iyi yapmakta olduğu tasdik olunmuştur¹⁰⁴.

¹⁰³ BOA, DH. SAİD, 213/28

¹⁰⁴ BOA, DH. SAİD, 119/118

AHMED CEMİL EFENDİ

Ocak-Şubat 1860 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Tabur kâtibi müteveffa İsmail Hakkı Efendinin oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede mukaddeme-i ulumu ve muallim-i mahsustan bir miktar Arabî ve Farisi ve hesap ilimi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

12 Ağustos 1880 tarihinde seksen kuruş maaşla dördüncü Orduy-u Hümayun Levazım Dairesi birinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

18 Temmuz 1886 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü, 22 Ekim 1894 tarihinde altı yüz kırk kuruş maaşla üçüncü sınıflara yükselmiştir. Şubesi müdüriyeti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin vazifesinde devam ettiği, vazifesine uygun ve güzel ahlak sahibi bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 14 Aralık 1909 tarihinde icra kılınan düzenlemede beş yüz kuruş maaşla şubesinde ibka (sürekli) edilmiştir. 14 Haziran 1910 tarihinde bin kuruş maaşla birinci sınıfa bilterfi, 14 Mart 1911 tarihinde dahi hasbel teşkilat sınıf-ı halisiyle Onuncu Erzincan Kolordusu idare heyeti ikinci şubesine nakl olunup 3 Mart 1912 tarihinde becayış suretiyle orduy-u mezkûr idare heyet-i birinci şubesine nakl edildiği 15 Şubat 1913 tarihli vukuat pusulasından anlaşılmıştır¹⁰⁵.

MUSTAFA NUSRET BEĞ

1860 yılında Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i Nizamiye-i Şahane Miralaylarından müteveffa Hüsrev Beğin oğludur.

Malatya rüşdiye mektebinde Arabî ve Farisi, fenni hesap ve coğrafya okumuştur. Türkçe kitabet eder.

1874 tarihinde mülazemetle Malatya Sancağı tahrirat kalemine bir müddet devam ile yüz kuruş maaşa nail olmuştur.

Maaşı 1874 tarihinde iki yüz kuruşa, 1876 tarihinde iki yüz elli kuruşa çıkarılmıştır. Üç sene sonra istifa ederek Dersaadete gelip buradan Hüdavendigâr Vilayetine azimetle 1879 tarihinde yine iki yüz elli kuruş maaş ile vilayet-i mezkûra evrak odasına memur olmuştur.

---

¹⁰⁵ BOA, DH. SAİD, 237/74

1880 tarihinde dört yüz kuruş maaş ile Elviye-i mülhaka (sancaklar) mukayyidliğine, sonra dört yüz elli kuruş maaş ve müsevvidlik ile vilayet-i mezbura mektubcu kalemine nakl edilmiş ve 1883 tarihinde istifa ederek 1884 tarihinde nısf (yarım) hesabı üzere beş yüz kuruş maaş ile Mazgird Sancağı tahrirat müdiriyeti vekâletine tayin kılınmıştır.

Bulduğu hizmetlerden nakl ve istifa suretleriyle ayrılmış olup hakkında şikâyet vuku bulmamıştır.

Mazgird sancağı mutasarrıflığıyla Dersim Valiliğinden yazılan mülahazalarda mumaileyhin yetenekli ve vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir. (17 Temmuz 1884)¹⁰⁶

MUHİDDİN FEVZİ EFENDİ

8 Mayıs 1860 tarihinde Erzincan kasabasında doğmuştur. Hacı Mahmut efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde esası İslamiyet olan ilk din bilgisi derslerini ve rüşdiyede mürettep dersleri okuyarak şahadetname almıştır. Türkçe okuryazardır.

1880 yılı Nisan-Mayıs aylarında mülazemetle Erzincan muhasebe kalemine dâhil olmuştur. 26 Mart 1882’de yüz kırk kuruş maaşa nail olmuştur.

Erzincan sancağı muhasebeciliğinden ve Erzurum vilayeti defterdarlığıyla valiliğinden yazılan mülahazalara atf ile maliye nezaret-i celilesinden mumaileyhin iktidar-ı memuriyetini yerine getirmeye uygun olduğu beyan olunmuştur. (25 Mayıs 1892)¹⁰⁷

ALİ RIZA EFENDİ

1860 yılında Erzincan’da doğmuştur. Mehmed Tahir Beğ’in oğludur.

Mahal-i mezkûr mekteplerinde ve medreselerinde tahsil-i ulum ile ve yüksek mektepleri bırakarak suret-i müsaddakası merbut icazetnameyi almıştır. Arabî ve Farisi tekellüm eder, Türkçe okuryazardır.

---

¹⁰⁶ BOA, DH. SAİD, 842/2

¹⁰⁷ BOA, DH. SAİD, 203/39

18 Ekim 1883 tarihinde muhasebeci olarak Erzincan Maarif Müdüriyetine, 11 Mayıs 1887 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaşla liva-i mezkûr Bidayet Mahkemesi müstantikliğine (sorgu hâkimi) tayin edilmiştir.

Mesele-i mündefiada (1877–78 Rus harbi) asakir-i muavene ile birlikte Kars ve Batum fırkalarında bulunmasından dolayı mükâfaten beşinci rütbeden mecidi nişanı ile iftihar madalyasına nail olmuştur.

Mahkeme-i mezkûra riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyhin güzel ahlaka sahip olduğu ve Erzurum İstinaf müdde-i umumiliğinden memuriyeti tasdik edilmiştir. (26 Kasım 1891)¹⁰⁸

ABDULLAH ASIM EFENDİ

1860 yılında Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i Nizamiye-i Şahane Binbaşlılarından rıfatlı Hacı Hüseyin Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde esas-ı İslamiyet olan ilk din bilgisi derslerini ve medrese ile Malatya ve Erzincan rüşdiye mekteplerinde Arabî ve Farsî ve sair dersleri okumuştur. Türkçe okuryazardır.

1877 tarihinde mülazemetle Dördüncü Ordu-u Hümayun Nizamiye yoklaması kalemine girip, 12 Ağustos 1880 tarihinde kırk kuruş maaş ile Mamuretülaziz vilayeti muhasebe kalemi mübeyyiz tayin, 15 Aralık 1883 tarihinde ve 24 Ağustos 1884 tarihinde kırkar kuruş zammilerle maaşı yüz yirmi kuruşa çıkarılarak varidat kitabeti refakatına,¹³ Haziran 1888 tarihinde beş yüz kuruş maaş ile Kozican kazası mal müdüriyeti muavinliğine nakl olunmuş, 12 Temmuz 1889 tarihinde istifa iderek 23 Ağustos 1889 tarihinde beş yüz kuruş maaş ile Keban madeni kazası mal müdüriyeti muavinliğine tayin olunmuştur.

Kaza-i mezkûr kaymakam vekiliyle mal müdüriyetinden ve Mamuretülaziz Vilayeti defterdarlığıyla valiliğinden yazılan mülahazalara atf ile maliye nezareti celilesinden mumaileyhin bilgili, yetenekli ve memuriyetini güzel bir şekilde yerine getirdiği beyan olunmuştur.

---

¹⁰⁸ BOA, DH. SAİD, 27/36

Mumaileyhin Kozican kazası mal müdüriyeti muavinliğinden zimmeti temiz olduğuna dair Mamuretülaziz Vilayeti meclis-i idaresinin 11 Kasım 1889 tarihli mazbatasında yer almaktadır¹⁰⁹.

HALİL HULKİ EFENDİ

1860 yılında Erzincan'da doğmuştur. Esnaftan Kara Ahmed zade Erzincanlı Mehmed Efendinin oğludur.

İbtidaiye ve Erzincan rüşdiye mekteplerinde okuyup şahadetname almıştır fakat kaybetmiştir. Türkçe kitabet eder.

14 Şubat 1879 tarihinde yüz kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Ruznamçe kalemi mülazımlığına tayin kılınmıştır.

14 Mart 1880 tarihinde maaşı seksen kuruşa düşürülmüş ve Orduy-u Hümayun mezkûr Levazım Dairesi dördüncü şubesince nakl edilmiştir. 14 Mart 1895 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaş ve dördüncü sınıfa bil terfi Hamidiye süvari alaylarının maaş-ı muamelatının (takip işleri) ifası zımnında Levazım Dairesi birinci şubesine memur edilmiştir.

Dairesi birinci şubesi tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin vazifesinde bulunduğu ve yetenekli olduğu tasdik edilmiştir¹¹⁰.

İSMAİL HAKKI EFENDİ

1861 yılında Erzincan'da doğmuştur. Nalband esnafından Manavoğlu denmekle mütearif müteveffa Hacı Edhem Ağanın oğludur.

İbtidai mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

17 Temmuz 1879 tarihinde Erzincan Sancağı kurrası aşarkol muharrirliğinde (kâtip) bulunarak beş yüz kuruş ücret almış ve sonra Erzincan aşar kalemine mülazemeten devam ederek 27 Mayıs 1880 tarihinde iki yüz kırk kuruş maaşla Pülümür kazası aşar ikinci kitabetine tayin kılınmıştır.

---

¹⁰⁹ BOA, DH. SAİD, 311/41

¹¹⁰ BOA, DH. SAİD, 239/74

12 Eylül 1880 tarihinde idarenin kaldırılmasından dolayı açıkta kalmış ve 4 Şubat 1881 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Kelkit kazası Bidayet Mahkemesi müstantık (sorgu hâkimi) muavinliğine tayin kılınmıştır.

9 Ekim 1885 tarihinde istifa eylemiş ve 13 Mart 1886 tarihinde sekiz kuruş yevmiye ile Dördüncü Orduy-u Hümayun Debbağ ve Dikimhanelerin hesap işlerine memur edilmiştir. 14 Nisan 1888 tarihinde iki kuruş zam ile yevmiyesi on kuruşa çıkarılmıştır.

14 Ağustos 1892 tarihinde yevmiyesi maaşa tahvil olunarak Orduy-u Hümayun mezkûr künyesi silkine alınmış ve sınıf-ı rabia itibariyle üç yüz yirmi kuruş maaş tahsis olunmuştur. 13 Mayıs 1895 tarihinde istifa ederek hizmetinden ayrılmıştır.

14 Ekim 1895 tarihinde seksen kuruş maaşla Orduy-u Hümayun mezkûr Levazım dairesi ikinci şubesine tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin iyi hal ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyh 28 Temmuz 1897 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfian daire-i mezkûre üçüncü şubesine nakl ile maaşı 21 Aralık 1909 tarihinde icra kılınan düzenlemede dört yüz kuruşa çıkarılmıştır.

14 Haziran 1910 tarihinde altı yüz kuruş maaş ve üçüncü sınıfa terfi ile levazım üçüncü şubesine, 14 Mart 1911 tarihinde hasbel teşkilat sekiz yüz kuruş maaş ve ikinci sınıfa terfian dokuzuncu kolordu idare heyetine nakli edilerek 17 Şubat 1912 tarihinde vefat eylediği 1 Mayıs 1912 tarihli vukuat pusulasında muharrerdir¹¹¹.

HÜSEYİN EFENDİ

Haziran-Temmuz 1861 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Yüzbaşızade Mehmed Efendinin oğludur.

Sıbyan ve Rüşdiye mekteplerinde okumuştur. Türkçe kitabet eder.

13 Mart 1884 tarihinde altı kuruş yevmiye ile Dördüncü Orduy-u Humayun levazım Dairesi üçüncü şubesine merbut terzihaneye yapağcı amele vazifesiyle kayd olunmuştur. Yavaş yavaş yevmiyesi on üç kuruş olduğu halde 14 Ağustos 1892 tarihinde dördüncü sınıf itibariyle üç yüz yirmi kuruş maaş ve ikramiye almakta olduğu

---

¹¹¹ BOA, DH. SAİD, 423/117

yevmiye ücretinin terfi' sınıf edinceye kadar fazlası olan yetmiş beş kuruş dahi sınıf maaşı üzerine zammıyla cem'an üç yüz doksan beş kuruş maaşla mezkûr terzihane kitabetine tayin kılınmıştır.

Terzihane müdüriyetinden yazılan mülahazada mumaileyhin vazifesinde iyi hizmet ettiği ve vazifesini başarılı bir şekilde yerine getirdiği tasdik edilmiştir. (12 Mayıs 1898)¹¹²

MAHMUT ŞEVKİ EFENDİ

1861 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Redif Yüzbaşılardan mütevefa Salih Ağanın oğludur.

Kasaba-i mezkûre sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu okuduktan sonra rüşdiye mektebinde müddeti muayenesi zarfında mevcut olan ulum ve fûnun-u tahsil ile şahadetname almıştır. Türkçe okuryazardır.

24 Mart 1886 tarihinde mülazemetle Erzincan sancağı nüfus kalemine girip, 9 Haziran 1892 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla liva-i mezbur nüfus kitabetine tayin olunmuştur.

Liva-i mezkûr nüfus memuriyetinden ve Erzurum Vilayeti nüfus nezareti ile valiliğinden memuriyeti tasdik kılınmıştır¹¹³.

HAFIZ İBRAHİM EDHEM EFENDİ

16 Ocak 1861 Erzincan'da doğmuştur. Mehmet Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde esasi İslamiyet olan ilk din bilgisi derslerini ve mekteb-i rüşdiyede bir miktar Arabî ve Farsî okumuştur. Türkçe okuryazardır.

13 Mart 1877 tarihinde dört yüz kuruş geçici ücret ile Refahiye kazası ağnam muharrirliğinde (kâtip), 13 Mayıs 1885'de üç yüz kuruş ücretle Erzincan'ın Ötekeçekiyah memurluğunda, 13 Mart 1886'da beş yüz kuruş ücretle Erzincan'ın Muharkeçe ciheti, 14 Mart 1887'de yedi yüz kuruş ücretle Kemah'ın Kötükeçe ciheti ağnam muharrirliklerinde, 13 Mart 1890'da yedi yüz elli kuruş ücretle Erzincan'ın yine Muharkeçe ciheti ağnam muavinliğinde, 18 Haziran 1890'da altı yüz kuruş ücretle

---

¹¹² BOA, DH. SAİD, 243/74

¹¹³ BOA, DH. SAİD, 15/102

Erzincan'ın hassı ve tevabi (bağlı) aşar muharrirliğinde ve 13 Mart 1891 tarihinden 12 Mart 1893 tarihine kadar aylıkla Erzincan bakaya (kalıntılar) komisyonu kitabesinde bulunarak 13 Mart 1893 tarihinde dört yüz elli kuruş maaş ile Erzincan sancağı sandık eminliğine tayin olunmuştur.

Hizmetlerde bulunduğu yerlerden yazılan mülahazalarda mumaileyhin vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir¹¹⁴.

MEHMET ZARİF EFENDİ

1862 yılında Erzincan'da doğmuştur. Müftüzadeler denmekle meşhur Said Efendinin oğludur.

Erzincan sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini okuduktan sonra Erzincan ulemasından Hafız Hamdi Efendiden Arabî dersini alarak icazetname almıştır. Türkçe okuryazar ve Arabî tekellüm eder.

14 Ağustos 1887 tarihinde iki yüz elli kuruş maaş ile Ergani Sancağı Evkaf Müdüriyetine tayin kılınmıştır.

Ergani mutasarrıfı ile Diyarbekir Vilayeti Evkaf muhasebecisi taraflarından yazılan mülahazalarda mumaileyhin vazifesi uygun ve yetenekli olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyh 9 Ekim 1890 tarihinde üç yüz kuruş maaş ile Şehr-i Zor (Kerkük) Sancağı Evkaf Müdürlüğüne nakl edilmiş iken kabul etmeyip açıkta kalmıştır.

Mumaileyh 17 Ekim 1892 tarihinde beş yüz kuruş maaş ile Mersin Evkaf Müdürlüğüne tayin olunmuş ve 15 Temmuz 1895 tarihinde altı yüz elli kuruş maaş ile İzmir Sancağı Evkaf müdürlüğüne nakl edilmiştir. Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde icra kılınan düzenlemede beş yüz seksen bir kuruşa düşürüldüğü Evkaf-ı Hümayun Nezareti tezkeresiyle gelen vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin 27 Temmuz 1898 tarihinde vefat eylediği Evkaf-ı Hümayun sicil şubesinin gelen vukuat pusulasında gösterilmiştir¹¹⁵.

---

¹¹⁴ BOA, DH. SAİD, 427/85

¹¹⁵ BOA, DH. SAİD, 321/30

MEHMET NURİ EFENDİ

1862 yılı Ocak-Şubat ayında Erzincan'da doğmuştur. Attar esnafından Erzincanlı Darıcızade Ali Efendinin oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede ilk din bilgisi derslerini ve Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

13 Ocak 1877 tarihinde üç yüz kuruş yevmiye ile Dördüncü Orduy-u Hümayun Debbağhane-i askeri kitabetine tayin edilmiştir.

Mayıs-Haziran 1877 tarihinde yevmiyesi dört ve Mayıs-Haziran 1878 tarihinde yedi ve Ekim-Kasım 1878 tarihinde on iki kuruşa çıkarılarak mezkûr yevmiye Mayıs-Haziran 1879 tarihinde sekiz kuruşa ve Mart-Nisan 1880 tarihinde dokuz ve Ekim-Kasım 1881 tarihinde beş kuruş otuz pareye düşürülmüş ve Mart-Nisan 1882 tarihinden Mart-Nisan 1884 tarihine kadar iki yüz kuruş maaş verilmiş ve Nisan-Mayıs 1884 tarihinden itibaren mezkûr maaş yine yevmiyeye çevrilerek sekiz ve Haziran-Temmuz 1885 tarihinden Ocak 1886 tarihine kadar on yevmiye almış ve Şubat 1886 tarihinden ve seksen kuruş maaşla Orduy-u Hümayun Levazım Dairesi birinci şubesine mülazım tayin olunmuştur.

14 Mayıs 1891 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü ve 23 Ekim 1894 tarihinde altı yüz kırk kuruş maaşla üçüncü sınıflara terfi' edilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruşa düşürülmüştür.

29 Temmuz 1897 tarihinde sekiz yüz altmış dört kuruş maaş ve sınıf-ı saniye terfi' ile kitabetine tayin edilmiştir.

Şubesi müdüriyetinden yazılan mülahazada mumaileyh hizmetine devam eden ve vazifesini yerine getirmeye becerikli ve üstün ve güzel ahlak eshabından bulunduğu Orduy-u Hümayun mezkûr müşiriyet-i celilesi vekâletinden dahi tasdik edilmiştir¹¹⁶.

AHMET CELAL BEĞ

1862 yılında Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i şahane Miralaylığından mütekaid (emekliye ayrılmış) müteveffa Mehmet Hüsrev Beğin oğludur.

---

¹¹⁶ BOA, DH. SAİD, 287/74

Mekatib-i ibtidaide mübadi-i ulumu gördükten sonra suret-i hususiyede sarf ü nahiv, Arabî ve mantık tahsil ve kavani (kanunlar), muamelat-ı adliyyeye vukuf peyda eylediği ve Türkçe kitabet edip Arabî ve Farsî'ye aşına olduğu tercüme-i halinde yer almaktadır.

Evvela bir buçuk seneye kadar fahri olarak Evkaf-ı Hümayun Nezaret-i celilesi hukuk müşavirliği dairesinde istihdam olunarak, 11 Şubat 1896 tarihinde iki bin kuruş maaşla rüsumat emanet-i celilesi müfettişliğine tayin buyrulmuştur.

11 Ocak 1886 tarihinde dördüncü rütbeden nişan-ı Ali-i Osmanî ihsan, 27 Nisan 1899'da salise, 17 Aralık 1901'de terfian saniye ve 24 Ekim 1903 tarihinde mütemayiz rütbeleri tevcih buyrulmuştur.

Heyet-i teftişiyeye riyasetinden mumaileyhin iyi haliyle yetenekli bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde bin sekiz yüz kuruşa düşürülmüş, 16 Mayıs 1904 tarihinde bin dokuz yüz seksen beş kuruşa, 19 Mart 1907 tarihinde iki bin iki yüz kuruşa çıkarılmıştır.

10 Ağustos 1908 tarihinde vazifesinin kaldırılmasından dolayı açığa çıkarılarak tarih-i mezkûrdan itibaren bin beş yüz kuruş maaş tahsis edildiği ve 5 Eylül 1909 tarihinde icra kılınan düzenlemede on birinci madde mucibince tazminat ita edilmek üzere kadro haricine çıkararak müddet-i hizmetine nazaran yirmi beş bin otuz altı guruş tazminat alarak hizmet-i devletten alakasının kesildiği 11 Temmuz 1912 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹¹⁷.

İSMAİL HAKKI EFENDİ

1862 yılında Erzincan'da doğmuştur. Manavzade Hacı Edhem Efendinin oğludur.

Erzincan sıbyan mektebinde Arabî'den Izhar'a ve Farsî'den Gülistan eserlerine kadar okumuştur. Türkçe okuryazardır.

8 Temmuz 1879 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Erzincan aşar kol muharrirliğine tayin olunmuştur.

---

¹¹⁷ BOA, DH. SAİD, 375/122

28 Mayıs 1880 tarihinden itibaren iki yüz kırk kuruş maaşla üç mah Kuruçay kazası aşar ikinci kitabetinde istihdam olunduktan sonra kitabet-i mezkûrenin kaldırılmasıyla 1 Ocak 1881 tarihinde iki yüz yetmiş kuruş maaşla Kelkit kazası Bidayet Mahkemesi müstantık (sorgu hâkimi) muavinliğine tayin ve 14 Mart 1881'de maaşına otuz kuruş zam olunmuştur.

Bulunduğu memuriyetlerden ayrılma ve memuriyetlerin kaldırılması suretleriyle umur-u memuresinden dolayı suçlu bulunmamıştır.

Mahkeme-i mezkûre riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyh yeteneklidir ve Erzurum vilayet-i celilesi valiliği ile adliye müfettişliğinden mumaileyhin ahvali muhakemesi reisinin tasdikinden anlaşılmıştır¹¹⁸.

HACI MEHMET HAŞİM EFENDİ

1862 yılında Erzincan'da doğmuştur. Zürradan Beyoğlu denmekle mütearif müteveffa Yusuf Ağanın oğludur.

Muallim-i mahsustan ilk din bilgisi derslerini okumuştur. Türkçe okuryazardır.

13 Ekim 1877 tarihinde yüz kuruş maaşla Saray-ı Hümayun erzak anbarı odacılığına tayin olunup, 30 Eylül 1878 tarihinde hizmetinden ayrılarak o maaş ile 14 Mart 1879'da Hazine-i Hassa-i Şahane tahsilât kalemî odacılığına alınıp, 14 Mart 1880 tarihinde Hazine-i müşarünileyha muhasebeciliği makamı odacılığına nakl ile maaşı yüz yirmi kuruşa, 13 Mart 1882'de yüz elli kuruşa, 4 Şubat 1886'da iki yüz kuruşa çıkartılmıştır.

24 Mayıs 1892 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Hazine-i müşarünileyha debboy memurluğuna tahvil kılınmıştır. Debboy müdüriyetinden vazifesini yerine getirdiği ve Hazine-i Hassa-i Şahane Nezareti celilesinden tasdik kılınmıştır.

Mumaileyhin maaşı 15 Aralık 1897 tarihinde dört yüz elli kuruşa çıkarıldığı Hazine-i Hassa-i Şahane sicil şubesinin 27 Mart 1898 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 18 Haziran 1899 tarihinde beş yüz kuruşa çıkarıldığı şube-i merkumenin 8 Ocak 1903 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

---

¹¹⁸ BOA, DH. SAİD, 7/12

Mumaileyhe 1903 tarihinde beşinci rütbeden mecidi nişan-ı zişani ihсан buyrulmuştur.

Mumaileyhin maaşı 14 Aralık 1900 tarihinde beş yüz elli kuruşa çıkarıldığı şube-i merkumenin vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyh 14 Nisan 1903 tarihinde maaşıyla odun anbarı bakıcılığına nakl edilmiştir¹¹⁹.

KERİM EFENDİ

1862 yılında Erzincan'da doğmuştur. Müteveffa Abdullah Şerif Ağanın oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede mukaddemat-ı ulumu ve bir müddet mekteb-i rüşdiyede tahsil etmiş ise de şahadetname alamadığı ve Türkçe kitabet ettiği tercüme-i hal varakasında yer almaktadır.

13 Mart 1880 tarihinde yüz sekiz kuruş geçici maaşla atik (eski) dördüncü daire-i belediye tanzifat (temizlik işleri) onbaşılığına tayin edilmiştir.

17 Nisan 1886 tarihinde yirmi ve 20 Ağustos 1892 tarihinde elli, 26 Haziran 1900 tarihinde yüz elli kuruş zam ile geçici maaşı dört yüz kuruşa çıkarılarak seyyar memuriyetine tayin eylemiştir.

Devair-i belediyenin yirmiye ayrılması üzerine 13 Kasım 1908 tarihinde maaşıyla cedid (yeni) dokuzuncu daire-i tanzifat memurluğuna nakl edilmiştir.

14 Ocak 1911 tarihinde iki yüz kuruş zam icrasıyla maaşı altı yüz kuruşa çıkarılmıştır.

Mumaileyhin vazifesini yerine getirmekte olduğu makam riyasetinden tasdik olunmuştur.

Mumaileyhin 14 Ocak 1913 tarihinde maaşıyla Yeniköy dairesi tanzifat memurluğuna tayin kılınmış ise de kadroya dâhil edilmemesinden dolayı tarihi mezkûrede azl olunarak maaşının 12 Mayıs 1913 tarihinde düzenlendiği Şehremaneti sicil şubesinin 1 Mart 1914 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir¹²⁰.

---

¹¹⁹ BOA, DH. SAİD, 391/67

¹²⁰ BOA, DH. SAİD, 6/184

HALİL HİLMİ EFENDİ

23 Aralık 1862 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Emirhazade Derviş Ahmet Efendinin oğludur.

Sıbyan ve rüşdiye mekteblerinde okumuş ise de şahadetnamesi yoktur. Türkçe okuryazardır.

28 Haziran 1886 tarihinde Siirt Duyun-u Umumiye merkez müdüriyeti muhasebe kalemine mülazemetle, 8 Ağustos 1886 tarihinde üç yüz kuruş geçici maaşla Sahla memlehası teslim alma memuru olmuştur.

14 Haziran 1887 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Serhil memlehası anbar memurluğuna gönderilerek, 14 Şubat 1888'de dört yüz kuruş aylıkla Zerikı memlehası kitabetine tahvil kılınmıştır.

Ehliyet ve liyakatı Siirt duyun-u umumiye nezaretiyle idare-i merkeziye müdüriyeti umumiyesinden tasdik kılınmıştır

Sahla ve Serhil memlehaları anbar memurluklarında zimmet ve ilişiği yoktur.

Mumaileyh 2 Ağustos 1890 tarihinde yedi yüz kuruş maaşla memleha-i mezkûre memurluğuna nakl kılınmıştır.

Mumaileyh mahalli mezkûra alışamayarak 14 Haziran 1892 tarihinde altı yüz kuruş maaşla ve becayış suretiyle Huğ memlehası memurluğuna, 26 Temmuz 1892'de beş yüz kuruş maaşla Erzurum nezareti mülhakatından Muhlis memlehası müdüriyeti baş kitabetine, 30 Ağustos 1892 tarihinde kezalik olmikdar maaşla Tatos memlehası müdüriyetine, 2 Eylül 1893 tarihinde yine beş yüz kuruş maaşla ve memlehalardan tuz ihraç olduğu müddetçe beş yüz kuruş da harcirahla seyyar memurluğuna nakl olunarak, 4 Temmuz 1895 tarihinden 18 Ekim 1895 tarihine kadar bila maaş Muhlis memlehası müdüriyet ve 4 Mayıs 1896 tarihinden 13 Ocak 1897 tarihine kadar başkaca yüz yirmi kuruş zammi maaşla mezkûr Muhlis memlehası baş kitabet vekâletlerini yerine getirerek memleketi gezmesi esnasında memuriyet hilafına olarak gerek kendisinin ve gerek refakatındaki kolcuların yiyecekleri, hayvanların saman ve saire masraflarını memleha memurlarını tesviye ettirmek ve onların hanesinde kalmak ve bir köylünün yardımıyla tuz elde ettiği halde bu babda araştırma yapmamak gibi ahval ve hareket-i gayr-ı layıkada bulunduğu tahakkuk etmekle beraber hakkında öteden beri şikâyet edilmekte olmasından naşi 10 Eylül 1897 tarihinde azledildiği Duyun-u

Umumiye-i Osmaniye memurin şubesinin 26 Nisan 1902 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹²¹.

AHMET CELAL BEĞ

1863 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i Osmaniye miralaylığından mütekaid (emekliye ayrılmış) müteveffa Mehmet Hüsrev Beğin oğludur.

Muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi ve ilm-i hukuk tahsil ettiği gibi pek çok zaman tabakat-ı ilmiyede bulunduğu ve ceraid-i müntesirede mesail-i muhtelifeye dair makalaat (kanunlar) neşr ettiği ve Türkçe kitabet eylediği mezkûr varakada yer almaktadır.

13 Aralık 1881 tarihinden 4 Haziran 1882 tarihine kadar üç yüz on beş kuruş maaşla Evkaf-ı Hümayun Nezaret-i masarifat idare-i umumiyesi kitabetinde bulunmuştur. 1896 tarihine kadar da fahri olarak nezaret-i müşarünileyha dava vekâletinde istihdam olunarak her iki vazifeden de istifa ile ayrılıp 10 Şubat 1896 tarihinde iki bin kuruş maaşla rüsumat müfettişliğine tayin olmuştur.

13 Mart 1897 tarihinde maaşı bin sekiz yüz kuruşa düşürülmüş ve 15 Haziran 1904 tarihinde bin dokuz yüz seksen beş kuruşa, 18 Temmuz 1907 tarihinde iki bin iki yüz kuruşa çıkarılarak 24 Temmuz 1908 tarihinde heyet-i teftişye-i rüsumiyenin kaldırılmasından dolayı verilen bin altı yüz kuruş maaşla kadro haricinde bırakılmıştır.

27 Nisan 1899 tarihinde salise, 17 Aralık 1901'de terfian saniye, 24 Ekim 1903'te mütemayiz (Albay) rütbeleri tevcih ve 24 Eylül 1896 tarihinde dördüncü rütbeden Osman-i nişanı ihsan buyrulmuştur¹²².

MEHMED HALİD EFENDİ

1863 yılında Erzincan'da doğmuştur. Hacı Şeyhzade Osman Efendinin oğludur.

Erzincan rüşdiye mektebinde mevcut dersleri okuyarak şahadetname almıştır.

1879 yılında Erzincan tahrirat kalemine devam edip, 2 Ekim 1880 tarihinde yirmi beş kuruş maaşla işe alınmıştır. Fakat düzenleme sırasında açıkta kalmış ise de 9

---

¹²¹ BOA, DH. SAİD, 11/57

¹²² BOA, DH. SAİD, 373/169

Şubat 1880 tarihinde üç yüz kuruş aylık ile Erzincan aşar kol muharrirliğine tayin olunmuştur.

14 Nisan 1881 tarihinde yüz on kuruş maaşla kalem-i mezbur sınıf-ı salisliğine tayin ve 12 Mart 1883 tarihinde iki yüz kuruş maaşla sınıf-ı saniliğine ve 17 Kasım 1885 tarihinde üç yüz yirmi beş kuruş maaşla sınıf-ı evvelliğine terfi' olunmuştur.

Erzincan tahrirat kaleminden düzenleme nedeniyle bir kere ayrılmış ise de hakkında şikâyet olmamıştır. Mumaileyhin vazifesini yerine getirdiği, vazifesine uygun olduğu tasdik edilmiştir¹²³.

HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ

1864 yılında Erzincan'da doğmuştur. Piyade otuzuncu alayın ikinci taburu Kolağası Arslanoğlu demekle mütearif İsmail Hakkı Efendinin oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede ilk din bilgisi derslerini ve Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

1884 yılında ismine kur'a isabet ederek 25 Kasım 1885 tarihinde sekizinci nişancı taburunun üçüncü bölüğüne kayd ile 14 Mayıs 1891 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu Levazım dairesi ikinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi reisi vekâletinden yazılan mülahazada mumaileyh vazifesini yerine getirmede üstün olduğu ve Orduy-u mezkûr müşiriyet-i celilesi vekâletinden dahi tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 15 Ekim 1904 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaş ve dördüncü sınıfla Orduy-u Hümayun mezkûr nan-u aziz komisyonu kitabetine nakl edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 27 Temmuz 1905 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹²⁴.

BİLAL ZİHNİ EFENDİ

1864 yılında Erzincan'da doğmuştur. Diyarbakırlı müteveffî Abdurrahman Efendinin oğludur.

---

¹²³ BOA, DH. SAİD, 15/60

¹²⁴ BOA, DH. SAİD, 79/83

İbtidaiye ve Erzincan mülkiye-i rüştiye mekteplerinde okumuştur ve şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eder.

13 Ağustos 1878 yüz kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun tahrirat kalemine mülazım tayin olunarak, 14 Mart 1880 tarihinde icra kılınan düzenlemede maaşı seksen kuruşa düşürülerek 13 Aralık 1881 üç yüz yirmi kuruş maaş ve dördüncü sınıfla levazım dairesinin birinci şubesi tahrirat kalemine nakl edilmiştir.

13 Ocak 1886 tarihinde altı yüz kırk kuruş maaş ve üçüncü sınıfla Erkan-ı Harbiye Dairesinin ikinci şubesi tahrirat kısmı mukayyitliğine (kayıt memuru), 14 Mart 1888'de dokuz yüz altmış kuruş maaş ve ikinci sınıfla kısım-ı mezkûr müsevvitliğine (taslak yapan) ve 23 Eylül 1894'te bin iki yüz kuruş maaş ve birinci sınıfla levazım dairesi üçüncü şubesine müdür muavini tayin kılınmıştır.

2 Haziran 1889 tarihinden 30 Ağustos 1892 tarihine kadar maaşının bir buçuk misli olan bin dört yüz kırk kuruştan otuz sekiz ay yirmi gün zarfında elli altı bin altmış dört kuruş alarak Orduy-u Hümayun dâhilinde bulunan taburların heyet-i teftişyesi refakatında istihdam kılınmıştır.

Orduy-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin hizmetinde yetenekli ve vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir. Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde bin seksen kuruşa düşürülmüştür.

Mumaileyhin 29 Temmuz 1897 tarihinde maaş ve sınıf-ı halisiyle levazım dairesi birinci şubesine nakl edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 4 Aralık 1897 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir.

Mumaileyhin 9 Ağustos 1904 tarihinde bin dört yüz kırk kuruş maaşla kısım-ı salis mümeyyizliğine bil terfi ve 9 Şubat 1905 tarihinde vefat eylediği şube-i mezkûrenin 15 Temmuz 1905 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹²⁵.

MUSTAFA FEHMİ EFENDİ

Kasım-Aralık 1864 Erzincan'da doğmuştur. Naimcizade denilmekle mütearif Erzincanlı tabur kâtibi müteveffa İsmail Hakkı Efendinin oğludur.

---

¹²⁵ BOA, DH. SAİD, 103/83

Mekteb-i ibtidaide ilk din bilgisi derslerini ve muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

13 Mayıs 1886 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u hümayun Levazım Dairesi üçüncü şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

14 Aralık 1894 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi edilmiştir. Dairesi tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin vazifesine uygun olduğu ve güzel ahlak ashabından bulundu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 29 Temmuz 1897 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla şubesi üçüncü sınıf hulefalığına (kalem amirine bağlı memur) terfi edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 4 Aralık 1897 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir.

Mumaileyhin 14 Mart 1906 sekiz yüz altmış dört kuruş maaşla ikinci sınıf hulefalığına terfi ile birinci şubeye nakl edildiği şube-i mezkûrenin 30 Eylül 1906 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin 21 Aralık 1909 tarihinde icra kılınan düzenlemede sekiz yüz kuruş maaş ve sınıf-ı halisiyle şubesinde ika (sürekli kılma) ve 14 Mart 1911 tarihinde ber mucib-i teşkilat bin kuruş maaşla birinci sınıfa terfian Dokuzuncu Erzurum Kolordusu idare heyetine ve 14 Temmuz 1912 tarihinde dahi bilimtihan bin beş yüz kuruş maaşla kısm-ı sani mümeyyizliğine terfian aşiret müfettişliği idare heyetine nakl edildiği 28 Mart 1914 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir¹²⁶.

MEHMED SAİB BEY

1864 yılında Erzincan'da doğmuştur. Dördüncü Ordu-u Humayun Atik süvari ikinci alayı Miralay ve Malatya Sultansuyu Çiftlik-i Hümayun Nazırı müteveffa Mehmed Rahmi Beğ'in oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddemat-ı ulumu ve Malatya Mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri tahsil ile şahadetname ve bil intihab-ı memurin komisyonundan 21 Ocak 1886 tarihli ve beş numaralı ikinci sınıf tahrirat müdürlüğü intihabnamesi alınmıştır. Arabî ve Farisi tekellüm ve Türkçe kitabet eder. Telgraf muhaberatına aşinadır.

---

¹²⁶ BOA, DH. SAİD, 235/74

1878 tarihinde Malatya sancağı tahrirat kalemine mülazemetle, 14 Şubat 1881 tarihinden 3 Ocak 1883 tarihine kadar yüz kuruş maaşla liva-i mezkûr muhasebe kalemi cariyeye hesabı işleri refakatında, Mayıs-Haziran 1882 tarihinde bin beş yüz kuruş ücret-i maktua ile ilaveten Malatya ağnam müfettişliğinde bulunmuş ve 6 Ocak 1883 tarihinde iki yüz yetmiş beş kuruş maaşla liva-i mezkûr Belediye dairesi kitabetine tayin edilmiştir.

26 Aralık 1884 tarihinde mezunen Dersaadet azimetine binaen infikak ederek bir müddet Bab-ı Ali tercüme kalemine devam ederek, 15 Mayıs 1886 tarihinde sekiz yüz kuruş maaşla Sivas vilayeti merkez mutasarrıflığı tahrirat müdürlüğüne tayin edilmiştir fakat müdiriyet-i mezkûrenin kaldırılmasından dolayı 30 Temmuz 1886 tarihinde maaş-ı mezkûr ile meclis-i idare vilayet kitabetine ve 27 Kasım 1886 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla Malatya tahrirat müdiriyetine nakl edilmiştir.

13 Haziran 1888 tarihinden 21 Ekim 1888 tarihine kadar iki yüz elli kuruş maaşla vilayet-i müşarünileyhada Hısn-ı Mansur(Adıyaman) kaymakamlığı vekâletinde bulunmuştur ve 27 Ekim 1888 tarihinde bin iki yüz elli kuruş maaşla Hakkâri sancağı tahrirat kalemine tahvil-i memurin edilmiştir. İlaveten memurin olmak üzere 15 Mart 1889 tarihinden 5 Nisan 1889 tarihine kadar ber vechisi ve 30 Mayıs 1889 tarihinden 12 Haziran 1889 tarihine kadar bin üç yüz kuruş toplu maaşla 27 Eylül 1889 tarihinden 16 Ekim 1889 tarihine kadar ve 9 Haziran 1890 tarihinden 12 Ekim 1890 tarihine kadar yine hasbi olarak Hakkâri mutasarrıflığı vekâletinde bulunmuştur.

İmadiye kazasında 1890 tarihli aşarının ihalesine memur olarak elli bin zarfında ber mucib-i nizam yevmi altmışar kuruş ücret istifa etmiş ve müdde-i umumi muavinliğini bervechi hasbi ifa eylemekte bulunmuştur.

Bulduğu memuriyetlerden yazılan mülahazalarda mumaileyhin vazifesini başarılı bir şekilde yerine getirdiği ve vazifesine uygun olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhe memuriyetini iyi bir şekilde yerine getirdiğinden dolayı 1 Ekim 1893 tarihinde rütbe-i rabia tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin 20 Mart 1894 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla Lazkiye sancağı tahrirat müdiriyetine nakl eylediği memuriyet kalemi müdiriyetinin tezkiresinde gösterilmiştir.

Mumaileyhin 26 Mart 1895 tarihinden 11 Mayıs 1895 tarihine kadar beş yüz kuruş zammi maaşla Ceble kazası kaymakam vekâletinde bulunarak emeklilik aidatıyla

saireden zimmet ve ilişiği olmadığı kaza-i mezkûr meclis idaresinin 23 Temmuz 1897 tarihli mazbatasında beyan olunmuştur.

Mumaileyh 1896 tarihinde Celbe ve Merhab kazalarının aşarının ihalesine memur edilip iktidar ve gayreti sebebiyle mezkûr kazaların aşarını kırk üç bin altı yüz yetmiş yedi kuruş fazlasıyla ihalesine muvafak olduğu ve devam eden altmış bir gün hizmetine mukabil harcirah ve yevmiye olmak üzere üç bin sekiz yüz yirmi iki kuruş ahz eylediği ve bir güne zimmet ve ilişiği olmayup bu babdaki gayreti şayan-ı takdir bulunduğu Lazkiye sancağı meclis-i idaresinin mazbatasından anlaşımıştır.

Mumaileyh iyi hizmetinden dolayı terfian rûtbe-i salise tevcih buyrulmuřtur. Mumaileyhin maařı 13 Mart 1897 tarihinde icra kılınan düzenlemede bin seksen kuruřa dūřürölmüřtür.

Mumaileyh 17 Nisan 1898 tarihinden 7 Ocak 1899 tarihine kadar bin seksen kuruş zammi maaşla birinci, 27 Ocak 1899 tarihinden 13 Mart 1899 tarihine kadar olmiktar maaşla ikinci defa olarak Nablus sancağı mutasarrıflığı vekâletinde bulunmuştur.

Mumaileyh 17 Eylül 1899 tarihinde bin yüz seksen kuruş maaşla Beyrut vilâlet-i meclis-i idare baş kitabetine tayin kılınmıştır.

Mumaileyh Lazkiye sancağı müdürlüğünde bulunduğu esnada vazifesi iyi bir şekilde yerine getirdiğinden dolayı 3 Aralık 1899 tarihinde dördüncü rûtbeden nişan-i âli Osmanî ihsan buyrulmuştur.

Mumaileyh, Padişah iradesiyle 17 Nisan 1900 tarihinde iki bin yedi yüz kuruş maaşla Basra vilâyeti mektupçuluğuna tayin kılınmıştır.

Mumaileyh 13 şubat 1904 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla Dâhiliye Nezaret-i Celilesi mektupçu kalemi müdürlüğüne tayin edilmiş ve vazifesini iyi bir şekilde yerine getirdiğinden dolayı 24 Nisan 1904 tarihinde terfien rûtbe-i saniye sınıf-ı mütemayizi tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin maaşı 1 Ağustos 1904 tarihinde bin beş yüz kuruşa, 12 Ocak 1905 tarihinde bin sekiz yüz kuruşa, 30 Mayıs 1905 tarihinde iki bin kuruşa ve 14 Temmuz 1905 tarihinde iki bin yüz elli kuruşa çıkarılmıştır.

Mumaliyeh 8 Kasım 1904 tarihinde terfien rûtbe-i evveli sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin yetenekli olmasından dolayı 5 Aralık 1905 tarihinde aynı maaşıyla kalem-i mezkûr müdür muavinliğine terfi edilmiştir¹²⁷.

YUSUF ENİS EFENDİ

1864 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Eşraftan ve Erzincan Defter-i Hakani memuru müteveffa Ahmet Cevdet Efendinin oğludur.

Erzincan ve Erzurum sıbyan mekteplerinde ilk din bilgisi derslerini ve Kars mekteb-i rüşdisinde bir müddet okuduktan sonra Erzincan mekteb-i rüşdisine girip mürettep dersleri okuyarak şahadetname almıştır.

7 Temmuz 1877 yılında Erzincan sancağı tahrirat kalemine mülazemetle girmiştir.

27 Kasım 1877 tarihinde yetmiş beş kuruş maaşla liva-i mezkûr meclis-i idare kalemi mukayyid refakatine tayin ve 13 Haziran 1878 tarihinde yüz kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun nizamiye yoklama kalemine tahvil kılınıp 13 Aralık 1881 tarihinde mezkûr olmiktar maaşla Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nizamiye kalemine nakl olunmuştur. Bir sene sekiz ay sonra istifa ederek ayrılmıştır. 13 Ağustos 1883 tarihinde yüz kırk kuruş maaşla Amasya Sancağı aşar ve ağnam idaresi üçüncü kitabetine tayin olunmuş ise de iki sene yedi ay sonra idare-i mezkûrenin kaldırılmasından dolayı buradan ayrılmıştır. Daha sonra bir müddet liva-i mezkûr Bidayet Mahkemesi kalemine mülazemetle devam ederek 27 Aralık 1886 tarihinde Köprü kazası Bidayet Mahkemesi mukavelat (yazılı sözleşmeler) muharrirliğine memur olup dört ay sonrada istifa ederek ayrılmıştır.

11 Eylül 1895 tarihinde Amasya sancağı Ziraat Bankası şubesine mülazemetle devama başlayıp, 9 Aralık 1895 tarihinde dört yüz kuruş maaşla Köprü kazası Ziraat Bankası sandığı muhasebe kitabetine tayin olunmuş ve mezuniyet (izin) almaksızın Amasya'ya azimet eylesinden dolayı memuriyetine izin verilmemiştir. Daha sonra memuriyetine iade edilmiş ise de memleketi olan Erzincan'a gelmesi nedeniyle yerine başkası tayin edilmiştir.

30 Haziran 1896 tarihinde 2 Eylül 1896 tarihine kadar üç yüz kuruş yarım maaşla Erzincan sancağı orman teftiş muavinliği vekâletinde bulunmuştur. Ziraat

---

¹²⁷ BOA, DH. SAİD, 329/55

Bankası idare-i umumiyesinden yazılan mülhazada mumaileyhin görevinde bulunduğu tasdik edilmiştir ve zimmet ve ilişiği de yoktur denilmiştir.

Mumaileyh 13 Mart 1899 tarihinde dört yüz elli kuruş maaşla Ziraat Bankası idare-i merkeziyesi muhasebe kalemi mukayyit refakatına tayin ve 1 Eylül 1899 tarihinde maaşı beş yüz kuruşa çıkarıldığı Ziraat Bankası müdüriyet-i umumiyesinin vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhe vazifesi iyi bir şekilde yerine getirmesinden dolayı 14 Mayıs 1900 tarihinde rütbe-i salise tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin maaşı 4 Kasım 1900 yedi yüz kuruşa çıkarılmış ve 20 Ağustos 1901 tarihinde ehliyet ve kifayetinden dolayı maaşı halisi ile terfian mukayyitliğe tayin ve maaşı 5 Ocak 1902 tarihinde sekiz yüz kuruşa çıkarıldığı mezkûr şubenin 22 Mayıs 1902 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 2 Temmuz 1903 tarihinde bin kuruşa ve 16 Temmuz 1906 tarihinde bin yüz kuruşa iblağ edildiği 2 Aralık 1908 tarihli vukuat pusulasında yer almaktadır.

Mumaileyhin maaşı 14 Nisan 1909 tarihinde bin kuruşa düşürüldüğü ve 22 Eylül 1909 tarihinde bin iki yüz kuruşa çıkarıldığı 15 Ocak 1910 tarihli vukuat pusulasında bildirilmiştir.

Mumaileyhin memuriyeti mezkûr 2 Ekim 1909 tarihinden itibaren ser mukayyidliğe tahvil olunduğu ve saliflzıkr Kğıthane kaynak suları idaresi muhasebeciliğinde maaşı Meclis-i Vükela kararıyla 14 Nisan 1904 tarihinde ücrete tahvil ve 28 şubat 1909 maaşı yedi yüz kuruşa çıkarılmış sonrasında vukubulan düzenlemede bir memurda iki yerden maaş ve ücret alması caiz olamayacağı beyanıyla düzenleme komisyonunca 15 Ağustos 1909 tarihinde creti kesilmiştir¹²⁸.

HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ

1864 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Muytab (kıl dokuyan) esnafından Erzincanlı müteveffa Arapzade Selim Ağanın oğludur.

Erzincan mekteb-i ibtida-i ve rüşdiyesinde mevcut olan dersleri okuduğu ve Türkçe kitabet eylediği tercüme-i halinde mevcuttur.

---

¹²⁸ BOA, DH. SAİD, 455/82

Nisan 1884 tarihinde beş kuruş yevmiye ile Dördüncü Ordu-u Hümayun Debbağhanesi (hayvan derilerinin terbiye olunduğu yer) amele yazıcılığına tayin olunarak yevmiyesi sekiz buçuk kuruşa çıkarılarak 14 Ağustos 1892 tarihinde yevmiyesi maaşa tahvil ve iki yüz elli sekiz kuruş maaş tahsis edilmiş ve haklı mazeretinden dolayı 15 Mayıs 1900 tarihinde istifa ederek Dersaadete (İstanbul) gelmiştir.

15 Kasım 1901 tarihinde seksen kuruş maaşla Hassa-i Ordu-u hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi yoklama kısmına mülazım tayin ve 14 Şubat 1904'te iki yüz kırk kuruş maaşla dördüncü sınıfına terfi edilerek sıhhiye dairesi tahrirat kalemine nakl edilmiştir.

14 Haziran 1904 tarihinde daire-i mezkûre ikinci şubesi defterciliğine mahsus olarak elli kuruş zammi maaş ile maaşı iki yüz doksan kuruşa çıkarılmıştır.

Sıhhiye dairesi başkâtibi saadetlü Esat Efendi hazretleri tarafından yazılan mülahazada efendi-i mumaileyhin vazifesine devam ettiği ve yetenekli olduğu tasdik olunmuştur.

Mumaileyhin maaşı 14 Şubat 1908 tarihinde üç yüz otuz kuruşa çıkarıldığı harbiye sicil şubesinin 16 Mart 1908 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin 14 Eylül 1909 tarihinde icra kılınan düzenlemede altı yüz kuruş maaşla üçüncü sınıfa terfi edildiği 10 Kasım 1910 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir.

Mumaileyhin 14 Mart 1911 tarihinde bermucib-i teşkilat maaş ve sınıfı halisiyle daire-i mezkûre üçüncü şubesine nakl edildiği 1 Mayıs 1912 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹²⁹.

SAİD EFENDİ

1864 yılında Erzincan'da doğmuştur. Edhem Efendinin oğludur.

Erzincan sancağı medresesinde okuduğu ve Türkçe okuryazar olduğu tercüme-i hal varakasında mevcuttur.

14 Temmuz 1905 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Erzurum Vilayeti umur-u nafia kondüktörlüğüne tayin ve resmi tahlifi icra kılınmıştır.

---

¹²⁹ BOA, DH. SAİD, 107/121

Erzurum vilayeti Valiliğiyle ser mühendisliğinden yazılan mülahazalarda ifadesinin doğru olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 7 Kasım 1909 tarihinde mahallince icra kılınan düzenlemede altı yüz kuruş maaşla vilayet-i müşarünileyha ikinci sınıf kondüktörlüğüne tayin edildiği ticaret ve nafia sicil şubesinin 2 Mayıs 1910 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹³⁰.

YUSUF CEMAL BEĞ

1865 yılında Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i şahane miralaylarından müteveffa Çerkes Hüsrev Beğin oğludur.

Malatya rüşdiye mektebinde okumuştur ve şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eder.

12 Eylül 1880 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun meclis kalemine mülazım tayin olmuştur.

13 Aralık 1881 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa bil terfi Orduy-u Hümayun-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nüfus kısmına, 13 Haziran 1888 tarihinde altı yüz kırk kuruş maaş ve üçüncü sınıfla Orduy-u Hümayun mezkûr levazım dairesinin dördüncü şubesine ve 14 Aralık 1894'te dokuz yüz altmış kuruş maaşla ikinci sınıfa terfi edilerek yine Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nüfus kısmına nakl olunmuştur.

21 Ocak 1891 tarihinde uhdesine rütbe-i salise tevcih ve 13 Ocak 1890 tarihinde beşinci rütbeden bir kıt'a mecid-i nişanı zîşani ihsan buyrulmuştur. Orduy-u Hümayun-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde sekiz yüz altmış dört kuruşa düşürülmüş ve 29 Temmuz 1897'de bin seksen kuruş maaşla ve birinci sınıfa terfi ile yoklama kısmına nakl, 5 Temmuz 1903 tarihinde bin dört yüz kırk kuruş maaşla nüfus kısmı müdürlüğüne terfi edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 4 Aralık 1897 tarihli vukuat cedveliyle gösterilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 14 Aralık 1909 tarihinde icra kılınan düzenlemede bin beş yüz kuruş maaşla üçüncü Erzincan Kol Orduy-u Hümayun-u Erkan-ı Harbiye baş

---

¹³⁰ BOA, DH. SAİD, 285/140

kitabetine nakl olunup 5 Ocak 1913 tarihinde muvakkaten piyade dairesine tayin ve 22 Mayıs 1913 tarihinde vefat eylediği 15 Ocak 1914 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir¹³¹.

SÜLEYMAN VEHBİ EFENDİ

Haziran 1865 tarihinde Erzincan kasabasında doğmuştur. Erzincan Evkaf Kâtibi Mehmed Efendinin oğludur. Eyübzade denmekle marufdur.

Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

1885 yılında Erzincan tahrirat kalemine mülazemetten dâhil olmuştur.

21 Mart 1886 tarihinde beşer yüz kuruş ücret ile Armudan'ın Fir ve Matarekçe cihetleri ve 17 Mart 1889 tarihinde Maharekçe ciheti Aşar muharrirliğine tayin olunup vazifesine başlamıştır.

28 Eylül 1889 tarihinde dahi Erzincan Sancağı muhasebe idaresi mukayyidliğine vekâleten tayin olunmuştur. Daha sonra 27 Şubat 1890 tarihinde mezkûr mukayyidliğe yüz on dört kuruş maaşla asaleten tayin edilmiştir. Hakkında herhangi bir şikâyet olmamıştır¹³².

MEHMET ŞEVKET EFENDİ

1865 yılında Erzincan'da doğmuştur. Yemen Vilayetine tabi Hacırülşam kazası kaymakamı Mehmet Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddemat-ı ulumu ve Abha mekteb-i rüşdiyesinde mevcut dersleri okumuştur. Arabî tekellüm ve Türkçe kitabet eder.

1 Aralık 1885 tarihinde yüz kuruş maaşla Muhayye kazası tahrirat kitabetine tayin olunup, 16 Haziran 1886 tarihinde istifa ile yerinden ayrılmış ve 14 Ekim 1886 tarihinden 13 Ağustos 1887 tarihine kadar dört yüz yetmiş beş kuruş yarım maaşla Bacil ve 13 Kasım 1888 tarihinden 12 Şubat 1889 tarihinde iki yüz kuruş zammi maaşla Beytül fakih telgraf ve posta merkezi müdür vekâletlerine istihdam olunup, 24 Kasım 1889 tarihinde yedi yüz on iki kuruş maaşla Hudeyde, 27 Aralık 1890 tarihinde beş yüz

---

¹³¹ BOA, DH. SAİD, 199/78

¹³² BOA, DH. SAİD, 475/51

kuruş maaşla Haleb vilayetinde Edlib telgraf merkezleri sermuhasebe memuriyetlerine nakl olunmuştur. 13 Ekim 1892 tarihinde maaşı altı yüz kuruşa çıkarılmıştır.

Haleb vilayeti celilesi telgraf ve posta başmüdürlüğüyle telgraf ve posta nezaretinden memuriyet-i hazırasının maaşı tasdik olunmuştur. Memuriyetleri sicil muhasebe kalemleri kuyuduna mutabıktır.

Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde beş yüz kırk kuruşa düşürülmüş ve 22 Nisan 1900 tarihinde altı yüz otuz kuruş maaş ve terfi suretiyle Humus telgraf merkezi müdüriyetine nakl olduğu telgraf ve posta sicil şubesinin 12 Ağustos 1900 tarihli vukuat pusulalarında gösterilmiştir.

Mumaileyh gayrı resmi telgrafnameleri resmi olarak kabul etmesi ve çekmesinden dolayı 5 Ağustos 1902 tarihinde nezaret meclisi idaresinin kararıyla disiplin cezası verildiği mezkûr şubenin 1 Ağustos 1903 tarihli vukuat pusulasında bildirilmiştir¹³³.

MEHMET ŞÜKRÜ EFENDİ

7 Şubat 1865 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Hüseyin Ağanın oğludur.

Esası İslâmiyet olan ilk din bilgisi derslerini ve Erzincan mekteb-i rüşdiyesinde mevcut dersleri kıraat etmiştir. Türkçe okuryazardır.

23 Ağustos 1882 tarihinde Erzincan sancağı tahrir ve vergi kalemine mülazemetle, 13 Ekim 1884 tarihinde yüz kuruş maaş ile kalem-i mezkûr defterciliğine memur olmuştur.

Liva-i mezkûr tahrir ve vergi memurluğu ile muhasebeciliğinden ve Erzurum vilayeti defterdarlığı ile valiliğinden yazılan mülahazalara atf ile Maliye nezaret-i celilesinden mumaileyhin memuriyetini yerine getirmeye yeterli olduğu beyan kılınmıştır. (9 Haziran 1892)

8 Kasım 1895 tarihinde üç yüz kuruş maaşla terfian Tutak nam-ı diğer Ayıntab kazası vergi kitabetine nakl edildiği tahrir ve vergi idare-i umumiyesinin mazbatasına atf ile maliye sicil şubesinin 2 Mayıs 1897 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir¹³⁴.

---

¹³³ BOA, DH. SAİD, 43/103

¹³⁴ BOA, DH. SAİD, 307/39

HACI MEHMET DURSUN EFENDİ

1865 yılında Erzincan'da doğmuştur. Jandarma yüzbaşlarından müteveffa Osman Ağanın oğludur.

Mahalli ibtidaiye mektebinde ilk ilimleri okuduğu ve Türkçe kitabet ettiği tercüme-i hal varakasinda yer almaktadır. Polislik şahadetnamesi almıştır.

12 Eylül 1889 tarihinde yüz otuz kuruş maaş ve bir çift ekmek tayiniyle Dersaadet Jandarma alayının ikinci taburunun birinci bölüğüne neferkayd, 23 Ekim 1890 tarihinde yüz kırk beş kuruş maaş ve aynı tayiniyle bölük emniğine terfi', 23 Nisan 1894 istifasına mebni Jandarmadan ihraç olunup 22 Şubat 1895 tarihinde üç yüz kuruş maaşla polis silkine dâhil, 28 Nisan 1897 tarihinde bil istifa munfasıl olup gönüllü olarak mahalli harbe vusulünde bir müddet Osmanlı Bankası tarafından tertip edilmiş seyyar hastanede istihdam edilmiştir.

Harbin bitiminin arkasından Dersaadete vararak 10 Nisan 1897 tarihinde Daire-i Umur-u Sıhhiyeye dâhil olmuştur.

13 Ağustos 1897 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Yenikapı, 2 Ocak 1898 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Measure, 18 Ekim 1898 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Kamran, 11 Eylül 1906 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla İzmir karantinalarına tayin edilerek Dersaadetten Measure'ye kadar yüz altmış ve Measure'deb İzmir'e kadar iki bin altı yüz beş ve Kamran'dan İzmir'e kadar dahi iki bin yirmi kuruşki cem'an dört bin yedi yüz seksen beş kuruş harcırah almış ve 13 Kasım 1907 tarihinde istifa eylemiştir

14 Kasım 1907 tarihinde üç yüz elli kuruş maaşla Tophane memurluğuna tayin edilmiştir. 17 Ekim 1908 tarihinde elli ve 14 Haziran 1909 tarihinde yüz kuruş zam ile maaşı beş yüz kuruşa çıkarılmış ve birinci sınıf memurluğuna terfi edilmiştir.

1896 tarihinde beşinci mecdi nişanına ve 1897 tarihinde Yunan muharebe madalyasına nail olmuştur.

Mumaileyhin vazifesini yerine getirmeye devam ettiği ve bu vazifeye uygun olduğu çalıştığı dairenin heyet-i sıhhiye müfettiş umumiliğince tasdik olunmuştur¹³⁵.

---

¹³⁵ BOA, DH. SAİD, 222/186

YUSUF ZİYA EFENDİ

1865 yılı Mart ayında Erzincan kasabasında doğmuştur. Dördüncü Orduy-u Hümayun Redif Beşinci Alayın İkinci Taburu Binbaşısı müteveffi Hasan Ağanın oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi dersini ve Zile mekteb-i rüşdiyesinde ve sonradan muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi okuduğu ve Türkçe kitabet eylediği tercüme-i halinde yer almaktadır.

14 Ocak 1879'da yüz kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun ruznamçe kalemine mülazım tayin olunarak, 14 Mart 1880'deki düzenlemede maaşı seksen kuruşa inmiştir.

12 Eylül 1880'de üç yüz yirmi kuruş maaş ve dördüncü sınıfla Jurnal kalemine, 20 Ocak 1882'de ve Orduy-u Hümayun mezkûr dairelerin ikinci düzenlemesinde levazım dairesi birinci şubesine nakl edilmiştir.

13 Ocak 1886'da altı yüz kırk kuruş maaşla üçüncü, 14 Mart 1888'de dokuz yüz altmış kuruş maaşla ikinci sınıflara bil terfi vezne kitabetine nakl, 13 Ekim 1894'te bin iki yüz kuruş maaş ve birinci sınıf maaşla ve vezne müdür muavinliğine tayin kılınmış, 13 Mart 1897'de bil tecil maaşı bin seksen kuruşa inmiştir.

23 Ağustos 1902'de uhdesine rütbe-i salise tevcih buyrulmuştur.

5 Temmuz 1903'te bin dört yüz kırk kuruş maaşla Orduy-u Hümayun-u mezkûr levazım dairesi üçüncü şubesi müdüriyetine nakledilmiştir

14 Aralık 1909 tarihinde icra kılınan tensikatta bin beş yüz kuruş maaşla memuriyetinde devamlılığı sağlanmıştır. 14 Mart 1911 tarihinde hasbel teşkilat iki bin beş yüz kuruş maaşla Dokuzuncu Kol Orduy-u Hümayun idare heyeti birinci şubesi müdüriyetine nakl edilmiştir.

4 Eylül 1912 tarihinde Erzincan emvalinden tesviye kılınmak üzere bin yedi yüz seksen beş kuruş maaşla icra-i tekaüdü hususuna idare-i seniyye şerefsüdur buyrulduğu Harbiye Nezareti sicil şubesinin 7 Ocak 1914 tarihli tezkire-i cevabiyesinde gösterilmiştir.

Orduy-u hümayun levazım dairesi birinci şubesinden yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesi mukarin-i hakikat ve vazifesini yerine getirmeye uygun olduğu ve

Orduy-u mezkûr müşiriyet-i celilesi vekâletinden dahi mezkûr mülâhazada tasdik edilmiştir¹³⁶.

HACI MEHMET ŞÜKRÜ EFENDİ

15 Haziran 1865 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i Şahane Binbaşlılarından Alemdarzade müteveffa Mustafa Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde Kur'an-ı Kerîm ve Erzurum rüşdiye mektebinde dördüncü seneye kadar mevcut dersleri okumuştur. Şahadetname almıştır. Türkçe okuryazardır.

1882 yılında Dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci tahrirat kısmına girip maaşa hak kazanmış iken Nisan 1885 tarihinde ileri gelenler arasına azimet etmiştir.

Dersaadete gelerek ticaret ve nafia nezaretinde Ziraat Bankası irade-i umumiyesi mülazimet odasına Haziran 1889 tarihinde maaşsız olarak mülazemeten kabul olunmasıyla oraya devamda iken Erzincan Sancağı Ziraat Banka Şubesi memuriyetine altı yüz kuruş maaşla tayin ve 30 Eylül 1890 tarihinde işe başlamıştır.

Mezkûr banka tarafından yazılan mülâhazada mumaileyhim vazifesine uygun olduğu tasdik edilmiştir¹³⁷.

AHMET HAMDİ EFENDİ

1866 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan telgraf çavuşlarından Hacı Ömer Ağanın oğludur.

Mahalli sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve bundan sonra rüşdiye mektebinde de Arabî'den dilbilgisi ve Farsî'den Gülîstan adlı esere kadar ve fenni hesap ve coğrafya okumuştur. Türkçe okuryazardır.

1879 tarihinde Erzincan telgrafhanesine mülazemetle, 13 Haziran 1882 tarihinde vazifeli olarak tarih ve tayinine kadar iki yüz seksen beş kuruş maaşla vekâleten Erzurum posta kitabetinde istihdam olunup, 28 Haziran 1884'te dört yüz kuruş maaşla Bayezid, 2 Haziran 1885'te üç yüz seksen kuruş aylıkla Erzincan, 7 Mart 1893'te beş yüz kuruş aylık ile Erzurum merkezi telgraf ve posta muhabere

¹³⁶ BOA, DH. SAİD, 111/116

¹³⁷ BOA, DH. SAİD, 197/36

memuriyetlerine tayin kılınıp, 8 Aralık 1895'te beş yüz kuruş aylıkla Erzincan muhabere memuriyetine tayin kılınmıştır.

Van vilayeti telgraf ve posta baş müdüriyetiyle telgraf ve posta nezaretinden vazifesine yoluyla devamı tasdik olunmuştur.

1879 tarihinde Erzincan'a tabi Hassa nam mahallin nam aşar muharrirliğinde yedi yüz elli kuruş geçici ücret ile istihdam olunduğuna dair Erzurum vilayeti celilesinin iş'arına atfen vilayet-i müşarünileyha telgraf ve posta baş müdüriyetinden cevaben gelen yüz dört numaralı 12 Ağustos 1896 tarihli tahriratla nüfuz tezkire-i Osmaniyesinin suret-i musaddakası tercüme-i halinde yer almaktadır.

Bulanık Hamidiye Alayı Liva vekili tarafından Dördüncü Ordu-u Hümayun Süvari Fırkası kumandanlığına çekilmiş olan bir telgraf namenin başlığı mumaileyh tarafından Mareşallik namına temize çekildiğinden gerekli olan ehemmiyet gösterilmediğinden ve böyle mühim bir telgrafın dikkatsizliğe uğratılması ayrıca mumaileyhin mukaddes olan vazifesini zoraki olarak yaptığından 15 Mart 1906 maaşıyla ve becayış suretiyle Van Vilayetinde Bulanık telgraf ve posta merkezi müdürlüğüne nakl edilmiştir¹³⁸.

MUSTAFA RIZA EFENDİ

1866 yılında Erzincan'da doğmuştur. Elbak Sancağı muhasebecisi sabık Eğinli Paçalızade Hacı Ömer Efendinin oğludur.

Erzincan mekteb-i ibtidaisinde ilk ilimleri okuduktan sonra Eğin rüşdiye mektebinde dört sene zarfında mevcut dersleri okuyup şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eder.

Eylül-Ekim 1881 tarihinde Dersim vilayeti mektupçu kalemine mülazemetle girmiştir. Bir sene sonra ayrılarak 27 Kasım 1882 tarihinde yüz seksen kuruş maaşla Elbak sancağı muhasebe kalemi masarifât mukayyitliği refakatına tayin, 13 Temmuz 1883 tarihinde üç yüz kuruş maaşla liva-i mezkûr tahrirat müdürlüğü muavinliğine ve 4 Haziran 1884'te Hakkâri vilayeti mektubi kalemi müsevvitliğine, 14 Ekim 1886 tarihinde sekiz yüz kuruş maaşla kalem-i mezkûr mümeyyizliğine terfi olunarak 4

---

¹³⁸ BOA, DH. SAİD, 21/99

Aralık 1887 tarihinde dört yüz kuruş zammi maaşla vilayet-i mezkûre mektupçuluğu vekâleti dahi uhdesine tevdi' kılınmıştır.

12 Nisan 1888 tarihinde vilayetin ilgasıyla açıkta kalıp 13 Şubat 1889 tarihinde yüz kuruş maaşla zabtiye nezareti mektubi kalemine girip maaşı 28 Kasım 1889'de iki yüz kuruşa, 4 Aralık 1890'da iki yüz elli kuruşa, 25 Eylül 1891'de üç yüz elli kuruşa, 14 Nisan 1892'de dört yüz elli kuruşa ve 8 Ağustos 1892'de altı yüz elli kuruşa çıkarılmıştır. 14 Temmuz 1892 tarihinde uhdesine rütbe-i salise tevcih buyrulmuştur.

Zabtiye nezaret-i celilesi mektupçuluğundan yazılan mülahazada mumaileyhin başarılı olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyh hüsn-ü hizmetinden dolayı 7 Ekim 1894 tarihinde rütbe-i salise tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin maaşı 12 Mart 1894 tarihinde yedi yüz elli kuruşa çıkarılıp 2 Ağustos 1894'te bin kuruş maaş ile kalem-i mezkûr mümeyyizliğine terfi' edilmiştir.

Mumaileyh vazifesinde yetenekli ve başarılı bulunmasından dolayı 12 Eylül 1894 tarihinde terfian rütbe-i saniye sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyh maaşı 28 Şubat 1895 tarihinde bin iki yüz kuruşa çıkarılmıştır. Mumaileyhin vazifesinde gayretli ve başarılı bulunmasından dolayı 11 Aralık 1896 tarihinde terfian rütbe-i saniye sınıf-ı mütemayizi tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin maaşı 13 Mart 1897 tarihinde icra kılınan düzenlemede bin seksen kuruşa düşürüldüğü ve 9 Ağustos 1897 tarihinde tekrar bin üç yüz on beş kuruşa çıkarıldığı zabtiye nezaret-i celilesinin 2 Eylül 1897 tarihli tezkiresinde gösterilmiştir.

Mumaileyhe 17 Ağustos 1898 tarihinde terfian rütbe-i evveli sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin maaşı 6 Eylül 1900 tarihinde bin yedi yüz kuruşa çıkarıldığı zabtiye nezareti sicil şubesinin 19 Temmuz 1902 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyh Padişah iradesiyle 18 Nisan 1901 tarihinde üç bin kuruş maaşla idareten Beyoğlu mutasarrıflığı baş kitabetine tayin buyrulmuştur.

Müşarünileyhe 4 Temmuz 1902 tarihinde terfian rütbe-i evveli sınıf-ı evveli tevcih buyrulmuştur.

Müşarünileyhe 4 Temmuz 1906 tarihinde üçüncü rütbeden nişan-ı Âli-i Osmanî ihsan buyrulmuştur.

Müşarünileyhin maaşı 14 Nisan 1909 tarihinde bütçe mucibince iki bin kuruşa düşürülmüş ve 14 Ağustos 1909 tarihinde İstanbul Vilayetinin teşkilinden dolayı bin beş yüz kuruş maaşla Beyoğlu sancağı tahrirat müdüriyetine nakl ve tayin kılındığı emniyet-i umumiye sicil şubesinin 26 Ocak 1910 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir¹³⁹.

AHMET NECİB EFENDİ

1866 yılında Erzincan'da doğmuştur. Şerif Ağanın oğludur.

Üsküdar ibtidaiye mektebinde ilk ilimleri ve Paşakapısı mekteb-i rüşdiye-i askeriyesinde mevcut olan dersleri okumuştur. Türkçe okuryazardır.

13 Şubat 1892 tarihinde mülazemetle kâmilen istinaf cinayet kalemine girmiştir. 15 Kasım 1894 tarihinde yeni baştan yirmi kuruş maaşa nail olmuştur.

Mahkeme-i mezkûre riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyhin memuriyeti tasdik olunmuştur denilmiştir¹⁴⁰.

AHMET SIDKI EFENDİ

Ekim 1867 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Sıbyan mektebi muallimi Hafız Abdürrahim Efendinin oğludur.

İbtidaiye mektebinde ve muallimi mahsustan Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder.

14 Mayıs 1891 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesinin ikinci şubesi yoklama kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Ordu-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi tarafından yazılan mülahazada mumaileyh vazifesine uygun ve devam etmekte olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin (14 Mart 1895) üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi', 29 Temmuz 1897 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla ve üçüncü sınıfa terfi' ile levazım dairesi ikinci şubesine nakl edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin vukuat cedvellerinde gösterilmiştir.

¹³⁹ BOA, DH. SAİD, 159/48

¹⁴⁰ BOA, DH. SAİD, 403/68

Mumaileyhin 14 Kasım 1907 tarihinde sekiz yüz altmış dört kuruş maaşla ikinci sınıfa terfi' edildiği 30 Aralık 1907 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁴¹.

MEHMET TEVFİK

1867 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan sıbyan mektebi hocalarından Hocazade Erzincanlı Ahmet Hılmi Efendinin oğludur.

Mahalli sıbyan mektebinde mukaddeme-i ulumu okumuş ve medresede biraz Arabî ve Farsî tederrüs etmiştir. Türkçe okuryazardır.

19 Eylül 1891 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Kemah memlehası müdüriyeti muvakkat (geçici) kantar kitabetine girip 2 Kasım 1891 tarihine kadar kitabeti mezkûrede, 16 Mayıs 1892 tarihinde 31 Ekim 1892 tarihine kadar yine ol miktar maaşla Münhalas memlehası müdüriyeti muvakkat kantar katibliğinde ve 22 Mayıs 1893 tarihinden 18 Kasım 1893 tarihine kadar üç yüz kuruş maaşla Hamur ve Pirubeğ memlehaları memuriyeti muvakkat kitabetinde bulunmuştur.

12 Mayıs 1894 tarihinden 28 Kasım 1894 tarihine kadar ve 5 Mayıs 1895 tarihinden 5 Kasım 1895 tarihine kadar beş yüz elli kuruş maaşla iki defa Kurtlar ve Kantaş memlehası muvakkat memuriyetlerinde istihdam olunmuş ve bunlardan ihracatın son bulmasından dolayı terhis edilerek ayrılmıştır.

2 Mayıs 1896 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Yerhan memlehası muvakkat memurluğuna alınıp muvakkat fakat mukaddema bulunduğu Kantaş memlehası ihracatının bir kısmını ketm (gizlediği) ettiğine ve amele ücretinden istifade edildiğine dair olan ihbarat sabit görülemeyerek ancak taht-ı şüphede kaldığından ve iktidarsızlığı anlaşıldığından 13 Mayıs 1896 tarihinde tenzilen üç yüz kuruş muvakkat maaşla Kemah memlehası müdüriyeti katib-i saniliğine nakl olunmuştur ve 27 Kasım 1896 tarihine kadar birinci ve 13 Mayıs 1897 tarihinden 19 Kasım 1897 tarihine kadar ikinci defa olarak ol miktar muvakkat maaşla zikr olunan memleha ikinci kâtipliğinde bulunmuş ve bunlardan dahi ihracatın son bulmasıyla ayrılmıştır.

14 Mayıs 1898 tarihinde yine o maaşla memleha-i merkume muvakkat kâtip saniliğine konulup 25 Ağustos 1898 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Kızılca memlehası muvakkat memurluğuna tahvil ve 29 Kasım 1898 tarihinde memlehanın tatili hasebiyle

---

¹⁴¹ BOA, DH. SAİD, 295/75

terhis edilmiş ve 14 Mayıs 1899 tarihinde yine beş yüz kuruş maaşla ve daimi suretle mezkûr Kızılca memlehası memurluğuna tayin kılınmıştır.

Erzurum Duyun-u Umumiye nezaretiyle idare-i merkeziye müdüriyet-i umumiyesinden mumaileyhin vazifesi tasdik olunmuştur.

Mumaileyh 29 Mayıs 1900 tarihinde maaş-ı haliyle Kömür memlehası memurluğuna nakl edildiği Duyun-u Umumiye-i memurin şubesinin 15 Temmuz 1902 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁴².

MEHMET KEMALEDDİN EFENDİ

1867 yılında Erzincan'da doğmuştur. Dördüncü Orduy-u Hümayun Levazım Dairesi ikinci şubesi müdürü Eğinli izzetlü Mehmet Arif Efendinin oğludur.

Erzincan sıbyan ve mekteb-i rüşdiye-i askeriyesinde okumuştur. Türkçe kitabet eder. Mekteb-i rüşdiye şahadetnamesi almıştır.

13 Ağustos 1889'da seksen kuruş maaşla Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye dairesinin ikinci şubesi nüfus kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Mehmet Kemaleddin Efendi 14 Aralık 1894'te üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü ve 28 Temmuz 1897'de beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla üçüncü sınıflara bil terfi' şubesi yoklama kısmına nakl edilmiştir.

Orduy-u Hümayun mezkûr Erkan-ı Harbiye dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyh hizmetine devam eden ve vazifesini yerine getirmede becerikli olduğu tasdik edilmiştir¹⁴³.

MEHMED HALİS EFENDİ

1868 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan muhasebeci muavini müteveffa Osman Faik Efendinin oğludur.

Erzincan sıbyan mektebinde mukaddem-i ulumu ve mülkiye mekteb-i rüşdiyesinde üç sene kadar mevcut olan dersleri okumuş ise de arızay-i vücudiyesinden dolayı şahadetname alamadığı ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i halinde yer almaktadır.

---

¹⁴² BOA, DH. SAİD, 213/128

¹⁴³ BOA, DH. SAİD, 289/75

4 Ocak 1887 tarihinde gönüllü olarak silk-i celil-i askeriyyeye dâhil olmuş ise de sonrasında pederinin vefatından dolayı ailesinin yardımcı olmamasından dolayı 29 Aralık 1889 ihraç olunmuştur.

Bir müddet Suriye Vilayetinde Havran sancağı muhasebe kalemine mülahazetle, 14 Temmuz 1892 tarihinde üç yüz kuruş maaşla liva-i mezkûra bağlı Ahire kazası vergi kitabetine tayin olunmuştur.

Savran sancağı muhasebeciliğiyle Suriye Vilayeti muhasebesinden yazılan mülahazalara atf ile maliye nezaret-i celilesinden vazifesine uygun olduğu beyan kılınmıştır¹⁴⁴.

MEHMET ZÜLFÜ EFENDİ

1868 yılında Erzincan'da doğmuştur. Müteveffa Mehmet Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve muallim-i mahsusdan Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe okuryazardır.

1883 tarihinde Erzurum telgrafhanesine mülahazetle, 28 Ekim 1883 tarihinde yüz elli kuruş maaşla Erzurum, 14 Eylül 1884 tarihinde o maaşla Tercan, 13 Ocak 1885 tarihinde yine o maaşla Erzincan merkezleri muharrerat muvassıllıklarına tayin ve tahvil, 18 Ekim 1891 tarihinde dört yüz kuruş geçici maaşla Beyrut telgraf merkezi muhabere memuriyetine terfi' edilmiştir.

31 Mart 1892 tarihinde memuriyetinin kaldırılması sebebiyle ayrılarak 3 Aralık 1892 tarihinde altı yüz kuruş aylık ile Erzurum vilayetinde Kiğı kazası telgraf ve posta merkezi müdüriyetine tayin kılınmıştır.

Van vilayeti telgraf ve posta baş müdüriyetiyle telgraf ve posta nezareti makamlarından memurin-i hazırasında mesaisi tasdik olunmuştur. Memuriyetleri sicil ve muhasebe kalemleri defterlerine uygundur denilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 14 Mart 1897 tarihinde beş yüz kırk kuruşa düşürüldüğü telgraf ve posta nezareti sicil şubesinin vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁴⁵.

---

¹⁴⁴ BOA, DH. SAİD, 441/139

¹⁴⁵ BOA, DH. SAİD, 297/91

ALİ RIZA EFENDİ

Mayıs-Haziran 1868 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Emanetoğlu Erzincanlı Mehmet Ağanın oğludur.

İbtidaiye ve Erzincan rüşdiye-i mülkiye mekteplerinde okumuştur. Rüşdiye mektebi şahadetnamesi almıştır. Türkçe kitabet eder.

13 Nisan 1895 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduyu Hümayun Levazım Dairesi dördüncü şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülhazada mumaiylehin ifadesinin doğru olduğu gibi vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir¹⁴⁶.

MEHMED ŞAKİR EFENDİ

1868 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Asakir-i Şahane Redif Kolağalarından Alemdarzade müteveffa Mikdad Efendinin oğludur.

Hakkâri sancağı mekteb-i ibtidaisinde ilk din bilgisi derslerini ve Harput'ta Pertek nahiyesi mekteb-i rüşdiye-i mülkiyesinde dördüncü seneye kadar mevcut olan dersleri okuyup pederinin vefatından dolayı şahadetname almaksızın terk-i tahsil ettiği ve Arabî ve Ermeniceye aşına olduğu tercüme-i hal varakasında yer almaktadır.

2 Ağustos 1893 tarihinden 11 Eylül 1893 tarihine kadar üç mecdi ücret yevmiye ile Bağdat vilayeti Padişah arazisi ve çiftlikleri hesabının ruiyet ve hâsılâtının ta'siri (on'a bölme) için zimmet memurluğunda bulunduktan sonra 13 Mart 1894 tarihinde iki yüz kuruş maaşla Cebel-i Bereket sancağı tahrirat kalemi Evrak mukayyitliğine tayin edilmiştir.

13 Eylül 1894 tarihinde dört yüz kuruş maaşla liva-i mezkûr Ziraat Bankası Şubesi memur muavinliğine, 13 Ocak 1896 tarihinde altı yüz kuruş maaşla şube-i mezkûre memurluğuna tahvil kılınmış ise de 13 Mart 1898 tarihinde şubenin kaza sandığı haline dönüştürülmesinden dolayı tarihi mezkûrda tahlifi bil icra dört yüz kuruş maaşla Cebel-i Bereket Ziraat Bankası sandığı muhasebe kitabetinde devamlı olarak 13 Mart 1899 tarihinde maaşı beş yüz kuruşa çıkarılmıştır.

---

¹⁴⁶ BOA, DH. SAİD, 357/121

Cebel-i Bereket Sancağı mutasarrıflığından yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i halinin doğru olduğu ve vazifesinde yetenekli bulunduğu ve mezkûr banka idare-i umumiyesinden mumaileyhin vazifesine devam ettiği tasdik kılınmıştır¹⁴⁷.

HACI SALİH NİYAZİ EFENDİ

29 Ocak 1869 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Eğinlioğlu sülalesinden Hacı Osman Efendinin oğludur.

İbtidaiye mektebinde mukaddeme-i ulumu ve San'a rüşdiye mektebinde mevcut olan dersleri okuyarak şahadetname almıştır. Arabî tekellüm ve Türkçe kitabet eder.

21 Kasım 1885 tarihinde yüz kuruş maaş ile Yedinci Orduy-u Hümayun Levazım Dairesi tahrirat kalemine mülazım tayin olunmuştur.

13 Mayıs 1886 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaş ve dördüncü sınıfla daire-i mezkûrenin üçüncü şubesine, 15 Haziran 1891 tarihinde altı yüz kırk kuruş maaşla üçüncü sınıfa terfi ederek Orduy-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesine nakl edilmiştir.

Orduy-u Hümayun-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi riyasetinden yazılan mülahazada memuriyeti tasdik edilmiştir.

25 Nisan 1895 tarihinde dokuz yüz altmış kuruş maaşla ikinci, 13 Aralık 1896 bin iki yüz kuruş maaşla birinci sınıflara terfi edilmiştir. 13 Mart 1897 tarihinde maaşı bin seksen kuruşa düşürülmüştür.

13 Kasım 1897 tarihinde sekiz yüz altmış dört kuruş maaşla ikinci sınıfla, Dördüncü Orduy-u Hümayun Levazım Dairesi ikinci şubesine nakl edilmiştir.

Mumaileyhin 21 Aralık 1900 tarihinde vefat eylediği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 6 Ocak 1901 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir¹⁴⁸.

MEHMED NACİ EFENDİ

1869 yılında Erzincan'da doğmuştur. Zazazade denmakle mütearif Erzincanlı müteveffa Osman Ağanın oğludur.

¹⁴⁷ BOA, DH. SAİD, 197/137

¹⁴⁸ BOA, DH. SAİD, 399/50

İbtidadiye ve Erzincan mekteb-i rüşdiye mülkiyesinde okumuştur ve şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eder.

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Levazım Dairesi üçüncü şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu gibi güzel ahlak ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir¹⁴⁹.

YAHYA NACİ EFENDİ

1869 yılında Erzincan'da doğmuştur. Zürradan Müteveffa Mehmet Ağanın oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve Beşiktaş mülkiye ve askeriye rüşdiyesinde biraz Arabî ve Farisi ve coğrafya okumuştur. Türkçe kitabet eder.

Ağustos 1885 tarihinde Tophane-i Amire evrak kalemine mülazemetle girip 28 Ocak 1887 tarihinde seksen kuruş maaşa nail olmuş ve 13 Kasım 1892 tarihinde maaşı üç yüz yirmi kuruşa çıkarılarak dördüncü sınıfa terfi' kılınmıştır.

Tophane-i Amire evrak müdüriyetiyle mektupçuluğundan devamı beyan ve müşiriyeti celilesinden dahi tasdik olunmuştur

Mumaileyhe 22 Eylül 1898 tarihinde rütbe-i rabia tevcih buyrulmuştur¹⁵⁰.

MEHMET ŞÜKRÜ EFENDİ

23 Haziran 1869 tarihinde Erzincan kasabasında doğmuştur. Erzincan muhasebe kalemi ketebesinden Mehmet Şevket Efendinin oğludur.

Esası İslamiyet olan ilk din bilgisi derslerini ve Erzincan mekteb-i rüşdiyesinde mevcut olan dersleri okuyarak şahadetname aldıktan sonra Cami' Kebirde bir miktar Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe okuyazardır.

Şubat-Mart 1884 tarihinde mülazemetle Erzincan sancağı muhasebe kalemine girip, 13 Ekim 1886 tarihinde yüz kırk kuruş maaş ile kalem-i mezkûrda masraf kayıt memurluğuna tayin olunmuştur.

---

¹⁴⁹ BOA, DH. SAİD, 31/121

¹⁵⁰ BOA, DH. SAİD, 219/75

Erzincan sancağı muhasebeciliğinden ve Erzurum vilayeti defterdarlığıyla valiliğinden yazılan mülahazalara atf ile maliye nezaret-i celilesinden mumaileyhin vazifesine uygun olduğu beyan olmuştur¹⁵¹.

MEHMED SAKIB EFENDİ

1869 yılında Erzincanda doğmuştur. Müteveffa Tahir Efendinin oğludur

Din bilgisi derslerini Erzincan mekteb-i ibtidaiyesiyle medresesinde tahsil eylediği ve Arabî ve Türkçe okuryazar olduğu tercüme-i hal varakasında mevcuttur.

14 Kasım 1885 tarihinde gönüllü olarak silk-i celile-i askeriye dâhil olarak yetiştirilerek mülazım saniliğe terfi edilmiştir. hüsn-ü hizmet ve izzetine mebni beşinci rütbeden mecidi nişan-ı zişanı ihsan buyrulup 14 Aralık 1903 mazeretinden dolayı istifi ile ayrılmış ve 1 Mart 1906 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Kosova vilayeti umur-u nafia kondüktörlüğüne tayin kılınmıştır.

Ticaret ve nafia nezaret celilesi Turuk u Mâaber (yollar ve köprüler) müdüriyetinden yazılan mülahazada mumaileyhin memuriyeti tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 17 Temmuz 1909 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Manastır vilayeti umur-u nafia kondüktörlüğüne tayin ve tahlifi icra kılındığı ticaret-i nafia nezareti sicil şubesinin 14 Kasım 1909 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir.

Mumaileyh 23 Kasım 1909 tarihinde mahallince icra kılınan düzenlemede kadro haricine çıkarıldığı 15 Mayıs 1910 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁵².

ALİ SEYDİ BEĞ

24 Mart 1870 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i Şahane Süvari Miralaylarından Aziz Beğ'in oğludur.

Mekatib-i ibtidaiyede ilk dini bilgisi derslerini ve Erzincan mekteb-i rüşdiye-i askeriyesinde ulum ve fûnun-u mürettebeyi tahsil ile bilimtihan mekteb-i mülkiye-i şahaneyeye kayd ve kabul olunmuş ve müddet-i muayene zarfında mekteb-i mezkûrun sınıf-ı idadiye ve aliyesine mahsus dersleri okuyup mülazemet ruusuyla ulum-u siyasiye şahadetnamesi almıştır Arabî tefekkür ve Fransızcadan mümkün mertebe tercüme ve

¹⁵¹ BOA, DH. SAİD, 51/40

¹⁵² BOA, DH. SAİD, 341/140

tekellüm eder. Ahval usul-u mesaha ve tayin-i mesafat namıyla hendese ve müsellesata ve mesail ismiyle de ilm-i hesaba dair iki eser yazmıştır. Bunları bastırmak için maarif nezareti celilesinden izin almıştır fakat henüz bastıramamıştır.

Mekteb-i mülkiye-i şahaneden neşet-i (çıkma, yetişme) akabinde nezaret-i müşarünileyhadan şura-i devlet riyaset-i celilesine gelen 3 Ekim 1891 tarihli ve beş numaralı tezkire üzerine 4 Ekim 1891 tarihinde bilamaaş (maaşsız) şura-i mezkûr dâhiliye dairesi kalemine devama başlamıştır.

23 Şubat 1892 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşa ve 24 Ekim 1892 tarihinde şura-i devlet ikinci sınıf mülazımlığına nail olmuştur.

13 Eylül 1892 tarihinden itibaren Numune-i terakki nam mekteb-i hususiyede hesap, hendese, kitabet, imla ve tarih derslerini okutmaktadır.

Şura-i Devlet Dâhiliye Dairesi baş muavini saadetlü Naili Beğ Efendi tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin vazifesine uygun olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyh vazifesini iyi bir şekilde yerine getirmesinden dolayı 6 Mayıs 1893 tarihinde rütbe-i rabia tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyhin Kerkük'te Sarı Kesriya mahallesinde bir buçuk sene ikameti esnasında güzel ahlakla davrandığı ve zerre kadar da halka karşı yanlış bir harekette bulunmadığına dair mezkûre imam ve muhtarıyla ihtiyar meclisinden yazılan şahadetnamede ve Şehr-i Zor sancağı meclis idaresinin mazbatasında kendisinin edep ve zeki askeri beğlerinden olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 30 Aralık 1892 tarihinde üç yüz seksen beş kuruşa çıkarılmıştır.

Mumaileyh 19 Temmuz 1894 dört yüz kuruş maaşla mekteb-i sanayi (güzel sanatlar) ulum-u lisan-ı Osmanî muallimliğine tayin edilmiş ise de hareket-i arzdan mektep binasının zedelendiği cihetle maaşının ödeneceği orman ve maadin nezaretinin tezkire-i cevabiyesinde muharrer bulunmuştur.

Mir (bey) mumaileyh 13 Eylül 1894 tarihinde ilaveten üç yüz kuruş maaşla Üsküdar mekteb-i idadiyesi üçüncü ve dördüncü sınıflarına balagat ve inşa ve edebiyat dersleri muallimliğine dahi tayin kılınmıştır.

Mir mumaileyh 12 Ocak 1895 tarihinde bin kuruş maaşla hazine-i hassa-i şahane tahrirat kalemi hulefalığına (memur) nakl buyurulmuştur.

Mir mumaileyh ve zaif memuriyetini hüsn-ü ifa eylemesinden dolayı 20 Ocak 1895 tarihinde terfien rütbe-i salise tevcih buyrulmuştur.

Mumaileyh 5 Nisan 1896 tarihinde bin beş yüz kuruş maaşla kalem-i mezkûr mümeyyizliğine terfi' olunarak arazi-i seniyyee ile istihdam olunmuştur.

Padişha iradesiyle hazinece olan maaşı 9 Aralık 1896 tarihinde kesilerek Bağdat'a vusulü olan 29 Ocak 1897 tarihinde yine bin beş yüz kuruş maaş tahsisıyla Bağdat arazi-i seniye komisyonunda görev alarak ve maaşı 13 Mart 1897 tarihinde icra kılınan düzenlemede bin üç yüz elli kuruşa düşürülmüştür.

2 Eylül 1897 tarihinde Bağdat ve mekteb-i idadi-i mülkisinin yüz elli kuruş maaşla edebiyat ve ahlak muallimliği uhdesine bırakılmış olup yine bu tarihten 12 Ekim 1897 tarihine kadar iki yüz elli kuruş maaşla tarih muallimliğine, 18 Ocak 1898 tarihinden 12 Mart 1898 tarihine kadar yüz elli kuruş maaş ile malumat-ı feniye muallimliğinde bulunduğu ve 20 Ocak 1898 tarihinde bin beş yüz yetmiş beş kuruş maaşla komisyon-u mezkûr azalığıyla tahrirat baş kitabetine tayin olunmuştur.

13 Mart 1898 tarihinden 12 Ekim 1898 tarihine kadar Bağdat Ermeni mektebi lisan-ı Osmanî muallimliğinde bulunarak, 24 Eylül 1898 tarihinde başkaca yüz yirmi kuruş maaş ile ilm-i servet 13 Ocak 1899 tarihinde yüz elli kuruş maaşla ilm-i mevalid (mevlitler) muallimlikleri uhdesine tavzif olunarak maaşı 23 Eylül 1899 tarihinde iki bin kuruşa çıkarılmıştır.

14 Ocak 1900 tarihine kadar ilm-i servet-i tedaris etmiş ve 14 Şubat 1900 tarihinde yüz elli kuruş maaşla edebiyat ve kitabet-i resmiye dersleri birleştirilerek maaşı iki yüz elli kuruşa çıkarılmış ve ahlak dersi muallimliğini ayrıca yüz doksan kuruş maaşla ifa ederek 13 Kasım 1900 tarihine kadar ifa-i vazife-i talimiye eylemiştir. Mumailey Padişah iradesiyle Dersaadete celbi münasebetiyle 17 Mart 1901 tarihinde iki bin kuruş maaşla hazine-i müşarünileyha tahrirat kalemi mümeyyizi saniliğine tayin edildiği hazine-i müşarünileyhanın 3 Kasım 1901 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhe hüsn-ü hizmetinden dolayı 5 Eylül 1901 tarihinde terfian rütbe-i saniye sınıf-ı sanisi tevcih buyrulmuştur. Mumaileyh 17 Mart 1902 tarihinde terfian rütbe-i sani sınıf mütemayizi tecih buyrulmuştur.

Mumaileyhin 16 Şubat 1903 tarihinde ilave-i memuriyet olarak iki yüz kuruş maaşla Mercan mekteb-i idadisi kitabet muallimliğine tayin edildiği maarif nezareti

muhasibesinin 12 Mayıs 1903 tarihli derkenarından anlaşıldığı ve memuriyet maaşının 16 Mayıs 1903 tarihinde iki bin iki yüz elli kuruşa çıkarıldığı mezkûr sicil şubesinin 2 Haziran 1903 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin maaşı 5 Nisan 1904 tarihinde iki bin dört yüz kuruşa çıkarılarak uhdesine hüsn-ü hizmetlerinden dolayı 27 Mayıs 1906 tarihinde üçüncü rütbeden nişan-ı âli Osmanî ihsan buyurularak maaşı 23 Haziran 1906 tarihinde iki bin beş yüz kuruşa çıkarıldığı mezkûr sicil şubesinin 14 Ağustos 1906 tarihli vukuat pusulasında beyan kılınmıştır.

Mumaileyhin Bağdat, Basra ve Musul Vilayetleri dâhilindeki emlak-ı humayun idareleriyle Dicle nehrinde seyr-ü sefer eden Hamidiye vapurlu idaresi muamelatını teftiş ve tedkik etmek üzere 14 Nisan 1907 tarihinde bin altı yüz altmış kuruş zamm-ı maaş ve orada bulunduğu müddet zarfında elli kuruş yevmiye ile ol canibe izam (gönderme) kılınmış olduğu hazine-i hassı şahane nezaretinin 9 Nisan 1908 tarihli tezkiresinde beyan olunmuştur.

Mumaileyhin Bağdat Orduy-u Hümayun komisyonuyla Dicle ve Fırat nehirlerinde seyr-ü sefer eden vapurlar idaresi muamelatı teftişi memuriyetinden ayrılması üzerine almakta olduğu zamm-ı maaşı 1 Mayıs 1908 tarihinde ve yevmiyeside 24 Mart 1908 tarihinde kesildiği nezaret-i müşarünileyhanın 11 Kasım 1908 tarihli tezkiresinde gösterilmiştir¹⁵³.

MEHMED SAİD EFENDİ

Nisan-Mayıs 1870 tarihinde Erzincanda doğmuştur. Sarı Osmanzade Erzincanlı Mustafa Ağanın oğludur.

İbtidaiye mektebinde ve Erzincan mekteb-i rüşdi mülkiyesinde okumuştur ve şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eder.

14 Aralık 1894 seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nüfus kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

13 Mart 1895 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfian şube-i mezkûre redif kısmına nakl edilmiştir.

---

¹⁵³ BOA, DH. SAİD, 1/45

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve iyi hal ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir¹⁵⁴.

MEHMET DURSUN EFENDİ

Eylül-Ekim 1870 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Dördüncü Ordu-u Hümayun Atık üçüncü Redif Alayının sancaktarı müteveffa Hacı Ali Beğin oğludur.

Erzincan mülkiye-i rüşdiyesinde okumuştur. Türkçe kitabet eder.

14 Mayıs 1891 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi yoklama kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Ordu-u Hümayun-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyh vazifesini yerine getirmede oldukça uygun bulunduğu tasdik olunmuştur.

29 Temmuz 1897 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa, 15 Ocak 1904 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla üçüncü sınıfa bil terfi levazım dairesi birinci şubesine nakl edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 1 Şubat 1898 tarihli vukuat cedveliyle gösterilmiştir.

Mumaileyhin 25 Aralık 1906 tarihinde sekiz yüz altmış dört kuruş maaş ve ikinci sınıfla Ordu-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nizamiye kısmına nakl edildiği 6 Mayıs 1907 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Padişah emriyle, Mumaileyh 3 Şubat 1909 tarihinde iki bin yüz altmış kuruş maaşla Yedinci Ordu-u Osmanî Levazım Dairesi üçüncü şube müdür muavinliğine nakl edilmiştir¹⁵⁵.

MEHMET SAİD BEĞ

1870 yılı Nisan ayında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan'ın ileri gelenlerinden müteveffa Halilullah Rıza Beğin oğludur. Avca veliyüddinzade namıyla yâd olunurlar.

Muallimi mahsustan Arabî ve Farsî ve din bilgisi ve hukukiye ve coğrafya ve tarih ve edebiyat tahsil eylediği ve Türkçe kitabet ettiği tercüme-i halinde yer almaktadır.

---

¹⁵⁴ BOA, DH. SAİD, 79/121

¹⁵⁵ BOA, DH. SAİD, 47/79

19 Kasım 1898’de iki bin kuruş maaşla şehremaneti mektubi kalemi müdür muavinliğine tayin olunmuştur. Maaşı 14 Ağustos 1901’de bin sekiz yüz kuruşa, 31 Aralık 1902’de üç bin üç yüz kuruşa çıkarılmıştır. 14 Haziran 1905’te maaş-ı mezkûrle emanet-i mezkûre mülga meclis azalığına tahvil edilmiştir.

Maaş-ı mezkûr 10 Ağustos 1908’de iki bin yüz elli kuruşa indirilmiştir ve ardından gelen meşrutiyet ilanı ile göz önünde bulunmayarak hiçbir müracaatta bulunmamasından dolayı 13 Ağustos 1909’da icra kılman düzenlemede hakkında bir karar düşünmeye lüzum görülmezsin kadro haricine çıkarılmış ise de düzenleme komisyonları tarafından haklarında karar düşünülenler için daire ve yine karar-ı ittihazı Şura-i Devlet Tanzimat Dairesi kararı lazım gelmesi bulunmağla emanette müteşekkil komisyon-u mahsusça 7 Eylül 1910 tarihinde atanabilmesine karar verilmiştir.

18 Eylül 1900’da rütbe-i evveli sınıf-ı sanisi, 27 Nisan 1901’de ikinci rütbeden mecidi nişanı, 21 Aralık 1901’de rütbe-i evveli sınıf-ı evveli tevcih ve ihsan buyrulmuştur¹⁵⁶.

MEHMET HALİS EFENDİ

Ekim-Kasım 1870 tarihinde Erzincan’da doğmuştur. Dördüncü Orduy-u Hümayun merkez hastanesi cerrahlarından Hüseyin Bedri Efendinin oğludur.

Sıbyan ve Diyarbekir rüşdiye-i askeriyesi mektebinde okumuştur. Rüşdiye şahadetnamesi almıştır. Türkçe kitabet eder.

13 Mayıs 1889 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi tahrirat kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Daire-i mezkûre riyaseti tarafından yazılan mülahazada Efendi-i mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve kendisinde vazifesini yerine getirmede yetenekli bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin Süvari Hamidiye Alaylarının muamelat-ı kalemiyelerine bakmak üzere 14 Mart 1895 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi’ edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 26 Kasım 1895 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir¹⁵⁷.

---

¹⁵⁶ BOA, DH. SAİD, 267/173

¹⁵⁷ BOA, DH. SAİD, 53/79

MEHMET HAMDİ EFENDİ

Eylül-Ekim 1871 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Erzincanlı Kamil Efendinin oğludur.

Erzincan ibtidaiye ve mülkiye-i rüşdiye mektebinde okumuştur. Türkçe kitabet eder.

14 Mart 1888 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduyu Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesinin ikinci şubesi nüfus kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Orduyu Hümayun-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyh vazifeyi yerine getirmeye uygun olduğu tasdik edilmiştir. (11 Mayıs 1898)¹⁵⁸

MEHMED ŞÜKRÜ EFENDİ

31 Ekim 1871 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Erzincan Mahkeme-i Şeriyesi Başkâtibi Naibzade mütevaffa Mustafa Enver Efendinin oğludur.

İbtidaiye ve Erzincan mülkiye ve askeriye-i rüşdiye mekteplerinde okumuştur. Türkçe kitabet eder.

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduyu Hümayun levazım Dairesi üçüncü şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin iyi hal ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir. (20 Nisan 1906)¹⁵⁹

MEHMET NURİ EFENDİ

1871 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Müteveffa Halil Ağanın oğludur.

Erzincan rüşdiye mektebinde tedris-i meşrut-u ulumu okuduğu ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hal varakasında mevcuttur.

6 Mayıs 1894 tarihinde iki yüz kuruş maaşla Pülümür kazası banka tahsildarlığına tayin kılınıp, 20 Eylül 1896 tarihinde yüz otuz kuruş maaşla Erzincan

---

¹⁵⁸ BOA, DH. SAİD, 49/79

¹⁵⁹ BOA, DH. SAİD, 17/121

sancağı tahrirat kalemine ve 26 Nisan 1898 tarihinde yüz elli kuruş maaş ile liva-i mezkûr muhasebe kalemi merkez mukayyidliğine (kayıt memuru) nakl edilmiştir.

1 Ağustos 1899 tarihinde maaşı yüz seksen kuruşa çıkarılmıştır.

30 Ağustos 1903 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Pülümür kazası vergi kitabetine, 14 Mayıs 1906 tarihinde beş yüz kuruş maaşla kaza-i mezkûr malmüdürü muavinliğine nakl edilmiştir.

Kaza-i mezkûr kaymakamlığından yazılan mülahazaya atfen maliye nezaret-i celilesinin vazifesine uygun olduğu beyan kılınmıştır¹⁶⁰.

ABDÜLHAMİD FEYZİ

1873 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan'da Ali Efendi Mahallesi İmamı mütevefa Abdülkerim Efendinin oğludur.

Erzincan mekteb-i ibtidaiyesinde mukaddemat-ı ulumu okuduktan sonra medreseye kayd olunup bir mikdar Arabî ve Farisi tahsil ve Türkçe kitabet eylediği tercüme-i halinde mevcuttur.

22 Temmuz 1895 tarihinde Dördüncü Ordu-u Hümayun Nizamiye yoklamasına bila maaş(maşsız) dâhil olup, 8 Temmuz 1897 tarihinde seksen kuruş maaşla mülazım, 14 Kasım 1904 tarihinde dört yüz yetmiş kuruş maaşla Aba fabrikası kitabetine tayin olunmuştur.

Erkan-ı Harbiye ikinci şubesi yoklama kısmı mülazımıyken silk-i askeriyeye alınmış olan Galib Efendiye vekâlet ederek 17 Ocak 1902 tarihinden Ağustos-Eylül 1902 tarihine kadar kırk kuruş vekâlet maaşı ahz etmiştir.

Aba fabrikası müdüriyetinden tercme-i hal varakasının doğru olduğu ve mumaileyhin vazifesinde gayretli ve yetenekli bulunduğu tasdik edilmiştir¹⁶¹.

OSMAN NURİ EFENDİ

Ağustos-Eylül 1873 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. İbrahim'in oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede ve muallim-i mahsusdan Arabî ve Farisi okumuştur.

Türkçe kitabet eder.

---

¹⁶⁰ BOA, DH. SAİD, 193/161

¹⁶¹ BOA, DH. SAİD, 11/184

24 Haziran 1893 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Hümayun Levazım Dairesi ikinci şubesine mülazım tayin kılınarak, 14 Aralık 1894 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfına terfi' edilmiştir¹⁶².

ESAD MUHLİS EFENDİ

1873 yılında Erzincan'da doğmuştur. Hacı Körağazade Erzincanlı Hacı Süleyman Efendinin oğludur.

İbtidaiye mektebinde ve Erzincan mülkiye ve askeriye rüşdiyelerinde okumuştur. Rüşdiye şahadetnamesi almıştır. Türkçe kitabet eder.

14 Ekim 1895 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Levazım Dairesinin ikinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin iyi hâl ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 17 Haziran 1899 tarihinde istifa eylediği cihetle kaydının silindiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 26 Nisan 1901 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁶³.

ÖMER LÜTFİ EFENDİ

15 Kasım 1874 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Esnaftan Masturoğlu Erzincanlı Hasan Ağanın oğludur.

İbtidaiye ve Erzincan mekteb-i rüşdiye-i mülkiyesinde okumuştur ve şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eder.

14 Mart 1895 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesinin birinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i hal varakasının doğru olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin gönüllü olarak askerlik mesleğine dâhil olması hasebiyle 6 Mart 1899 tarihinde kaydı silindiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁶⁴.

---

¹⁶² BOA, DH. SAİD, 219/74

¹⁶³ BOA, DH. SAİD, 13/120

MEHMED HALİT EFENDİ

1874 yılında Erzincan'da doğmuştur. Mülkiye Kaymakamlarından müteveffî Hacı Süleyman Beğ'in oğludur.

Ulum-u ibtidaiyesi Erzincan rüşdiyesinde tahsil etmiş ise de şahadetname alamamıştır. Muallim-i mahsustan cüzi Arabî ve Farisi ve Kavaid-i (kurallar) Osmaniyeye okuduğu tercüme-i hal varakasında yer almaktadır.

1889 tarihinden 1890 tarihine kadar Dördüncü Ordu-yu Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nizamiye yoklamasına mülazemeten devam etmiştir.

28 Ekim 1897 tarihinde iki yüz kuruş maaş ile mekteb-i tıbbiye-i şahane matbaası kitabetine tayin olunmuş ve 3 Ekim 1899 tarihinde iki yüz kuruş zam maaş ile mekteb-i mezkûrun hafız-ı kütüb (kütüphaneci) ve müze memurluğu ilaveten uhdesine verilmiştir. Mumaileyhin kitabet maaşı 26 Ekim 1902 iki yüz elli kuruşa çıkarılmıştır.

24 Şubat 1903 tarihinde üç yüz kuruş maaşla maarif nezaret-i celilesi mektubi kalemine nakl edilmiştir.

8 Eylül 1903 tarihinde maaşı dört yüz kuruşa ve 8 Şubat 1904 tarihinde dört yüz kırk kuruşa çıkarılarak Darülhayr-ı aliyenin bidayet-i tesis ve küşadında küşadında Darulhayr-ı âli-i mezkûre müteallik bazı hususatin tesviyesi için nezaret-i müşarünileyhada teşekkül edilen komisyonun hizmet-i kitabetine fahriyen ifa eylediği nezaret-i müşarünileyha sicil şubesinde anlaşılmıştır.

Mumaileyhin maaşı 23 Mayıs 1906 dört yüz elli kuruşa, 26 Kasım 1906 tarihinde dört yüz altmış beş kuruşa ve 5 Nisan 1908 tarihinde dört yüz doksan beş kuruşa çıkarılmış ve 27 Ağustos 1908 tarihinde icra kılınan düzenlemede dört yüz kuruşa düşürülüp 1 Eylül 1909 tarihinde kalem-i mezkûrun namı tahrirat kalemine dönüştürülmesinden dolayı sekiz yüz kuruş maaşla tahrirat kalemine ifa edildiği şube-i mezkûrenin 26 Mart 1910 tarihli mezkûre-i cevabiyesinde beyan kılınmıştır¹⁶⁵.

---

¹⁶⁴ BOA, DH. SAİD, 9/120

¹⁶⁵ BOA, DH. SAİD, 203/139

AHMET TARAN EFENDİ

1874 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan Jandarma Taburunun Birinci Bölük mülazım-ı evveli (Üsteğmen) çarşı kadısı zade müteveffa Mahmut Efendinin oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede ilk din bilgisi derslerini ve medresede Arabî okumuştur. Türkçe kitabet eder.

13 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Levazım Dairesi birinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin maaşı14 Mart 1906 üç yüz yirmi kuruşa çıkarılarak dördüncü sınıfa terfi' edildiği makam-ı seraskeri Sicill-i Ahval şubesinin 30 Eylül 1906 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁶⁶.

ABDURRAHMAN SIRRI EFENDİ

1874 yılında Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i Şahane Redif Taburu kâtiplerinden Sadullah Rıza Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddemat-ı ulumu ve Erzincan rüşdiye mektebinde mevcut olan dersleri okuyup vasat derecede şahadetname ile neşet eylemiştir. Türkçe okuryazardır.

1897 tarihinde Tortum telgrafhanesine mülazemetle, 14 Haziran 1905 üç yüz kuruş maaşla Erzurum vilayetinde Bayburd kazası telgraf ve posta merkezi muhabere memuriyetine tayin tahlifi icra kılınmıştır.

Bayburd telgraf ve posta merkezi müdürlüğüyle telgraf ve posta nezaretinden vazifesine yoluyla devamı tasdik olunmuştur¹⁶⁷.

---

¹⁶⁶ BOA, DH. SAİD, 167/78

¹⁶⁷ BOA, DH. SAİD, 291/148

ÖMER LÜTFİ EFENDİ

Temmuz-Ağustos 1875 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Leblebici esnafından Dülgerzade Hacı Ali Rıza Ağanın oğludur.

İbtidaiye ve Erzincan mekteb-i rüdiye-i mülkiyesinde okumuştur. Türkçe kitabet eder. Rüşdiye şahadetnamesi almıştır.

14 Mayıs 1891 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Levazım Dairesi İkinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi tarafında yazılan mülahazada mumaileyh vazifesini yerine getirmede yetenekli ve üstün olduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 13 Mart 1896 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi' edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 23 Mart 1897 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir.

Mumaileyhin 15 Ocak 1904 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla üçüncü sınıfa terfi' edildiği şube-i mezkûrenin 21 Mayıs 1904 tarihli vukuat pusulasında bildirilmiştir¹⁶⁸.

MEHMET SAİD EFENDİ

Ağustos-Eylül 1875 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Erzincanlı Çin Ahmet Ağazade denmekle müte'arif Şerif Ağanın oğludur.

İbtidai mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve Erzincan mekteb-i mülkiyesiyle rüşdiye askeriyesinde okumuştur. Türkçe kitabet eder, Arabî ve Farsî ve Fransızca lisanslarına oldukça aşinadır. Mekteb-i rüşdiye-i askeriye şahadetnamesi almıştır.

14 Mayıs 1891 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi tahrirat kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Orduy-u mezkûre Erkân-ı Harbiye Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada Mehmet Said Efendinin ifadesinin doğru ve gerçek olduğu ayrıca görevine uygun olduğu tasdik edilmiştir.

8 Mart 1895 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi' edildiği Bab-ı seraskeri sicil şubesinin 25 Kasım 1895 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir.

---

¹⁶⁸ BOA, DH. SAİD, 217/74

25 Aralık 1906 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla üçüncü sınıfa terfian daire-i mezkûre birinci şubesine nakl edildiği 1 Eylül 1907 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir¹⁶⁹.

AHMED RIFAT EFENDİ

8 Eylül 1875 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Dördüncü Orduy-u Hümayun redif yoklaması kısmı salis mümeyyizi (kâtip) rıfatlı Mehmed Tevfik Efendinin oğludur.

İbtidai mektebinde ve Erzincan mekteb-i rüşdiye askerisinde okumuştur. Türkçe kitabet eder. Rüşdiye şahadetnamesi almıştır.

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü orduy-u Hümayun Levazım Dairesi yedinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve iyi hal ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 14 Ekim 1898 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 12 Nisan 1906 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir¹⁷⁰.

MEHMED VEHBİ EFENDİ

16 Eylül 1875 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Hulefa-i Tarikat-ı âliye-i nakşibendiyeden Hocazade Erzincanlı Hacı Hafız Mehmed Efendinin oğludur.

İbtidaiye mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve muallimi mahsustan Arabî ve Farsî okumuştur. Türkçe kitabet eder.

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Levazım Dairesi birinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu gibi iyi hal ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir. (20 Nisan 1906)

Mumaileyhin 13 Ekim 1898 tarihinde yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü, 14 Mart 1906 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla üçüncü sınıflara terfi ile dairesi

---

¹⁶⁹ BOA, DH. SAİD, 215/74

¹⁷⁰ BOA, DH. SAİD, 25/121

üçüncü şubesine nakl edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 24 Mayıs 1908 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁷¹.

AHMET HAMDİ EFENDİ

1875 yılında Erzincan'da doğmuştur. Kuyumcuoğlu müteveffa Yahya Beğın oğludur.

Erzincan mekteb-i rüşdiye-i askeriyesinde okumuştur. Türkçe kitabet eder.

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesinin ikinci şubesi yoklama kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve kendisinin güzel ahlak sahibi olduğu tasdik edilmiştir¹⁷².

ABDURRAHMAN ZİHNİ EFENDİ

1875 yılında Erzincan'da doğmuştur. Müteveffa İsmail Efendinin oğludur.

İbtidaiye mektebinde ilk ilimleri okuduktan sonra Erzincan rüşdiye mektebine girerek 13 Temmuz 1890 tarihli şahadetnameyi almıştır. Türkçe kitabet eylemektedir.

10 Haziran 1897 tarihinde iki yüz kuruş maaşla Erzurum Vilayeti polis memurluğuna tayin olunarak, 7 Mart 1907 tarihinde açıktan üçüncü komiserliğe terfi' olunmuş ve 28 Mart 1907 tarihinde maaşı üç yüz kuruşa çıkarılmıştır.

Vilayet-i mezkûra düzenleme komisyonu kararıyla 5 Aralık 1909 tarihinde altı yüz kuruş maaşla üçüncü komiserliğe terfi' olunmuştur¹⁷³.

MUSTAFA ENVERİ EFENDİ

1876 yılında Erzincan'da doğmuştur. Ulemadan Enverizade Erzincanlı müteveffa Hilmi Efendinin oğludur.

Erzincan mülkiye rüşdiyesinde ve medresede okumuştur. Türkçe kitabet eder.

---

¹⁷¹ BOA, DH. SAİD, 39/121

¹⁷² BOA, DH. SAİD, 259/75

¹⁷³ BOA, DH. SAİD, 53/184

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Levazım Dairesi birinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve vazifesini yerine getirmeye uygun bulunduğu tasdik edilmiştir.

29 Temmuz 1897 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla ve dördüncü sınıfa terfi' ile levazım dairesi üçüncü şubesine, 14 Nisan 1902 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla ve üçüncü sınıfa terfi' ile Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nizamiye kısmına nakl olunmuştur.

15 Ocak 1904 tarihinde sekiz yüz altmış dört kuruş maaşla ikinci sınıfa terfi' edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 4 Aralık 1897 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir.

25 Aralık 1906 tarihinde bin seksen kuruş maaşla birinci sınıfa terfian Orduy-u mezkûr Levazım Dairesi üçüncü şubesi müdür muavinliğine nakl edildiği 9 Mayıs 1907 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁷⁴.

MUSTAFA ŞERİF EFENDİ

1876 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Telgraf çavuşlarından Yusuf Ağanın oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddemat-ı ulumu ve Erzincan sancağı rüşdiye mektebinde Arapça dilbilgisi ve Gülistan eseri ile fenni hesap ve coğrafya okuduğu ve Türkçe okuryazar olduğu tercüme-i halinde yer almaktadır.

1894 yılında Erzincan sancağı telgraf ve posta merkezi muhabere memuriyeti refakatına mülazemetle devam edip 26 Ağustos 1902 tarihinde üç yüz kuruş geçici maaşla işe alınarak ve meclis-i idare-i livaca emr-i tahlifi icra kılınmıştır.

Erzincan sancağı mutasarrıflığı ile Erzurum vilayeti telgraf ve posta baş müdüriyeti ve telgraf ve posta nezareti makamlarından vazifesine yoluyla devamı tasdik olunmuştur.

Mumaileyhin 10 Şubat 1906 tarihinde dört yüz kuruş asalet maaşla merkez-i mezkûr muhabere memuriyetine terfi ve 22 Haziran 1906 tarihinde üç yüz seksen kuruş maaşla Erzurum, 27 Kasım 1906 tarihinde aynı maaşla tekrar memuriyet-i sabıkası olan

---

¹⁷⁴ BOA, DH. SAİD, 161/78

Erzincan telgraf ve posta merkezi muhabere memuriyetine nakl edildiği telgraf ve posta sicil Şubesinin 9 Eylöl 1907 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiřtir¹⁷⁵.

OSMAN RECAİ EFENDİ

Mart-Nisan 1876 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Demirci esnafından Erzincanlı Kara Eyüboğlu Mehmed Efendinin oğludur.

İbtidaiye ve Erzurum mülkiye-i rüşdiye mekteblerinde ve muallim-i mahsustan Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe kitabet eder. Mekteb-i rüdiye şahadetnamesi almıştır.

13 Nisan 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Humayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi yoklama kısmına mülazım tayin edilerek, 14 Aralık 1894 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaş ve dördüncü sınıfta levazım dairesi yedinci şubesine nakl edilmiştir.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu iyi hal ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir. (19 Nisan 1906)¹⁷⁶

ÖMER LÜTFİ EFENDİ

1877 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Hamidiye on birinci süvari Alayı Alay kâtibi Kilerbaşızade Abdülaziz Efendinin oğludur.

Trabzon mekteb-i ibtidaisinde ve sonra mekteb-i rüşdi-i askeriyesinde birer müddet okumuş ise de şahadetnamesini alamamıştır.

15 Mart 1897 tarihinden 15 Kasım 1898 tarihine kadar Vakf-ı Kebir kazası Ziraat Bankası sandığına mülazemetle girmiştir.

13 Aralık 1898 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Kelkit Ziraat Bankası sandığı muhasebe kitabeti refakatına tayin olunarak ifa-i vazifeye mübaşeret eylemiştir. Dairesi tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin Kelkit kazası sandığı muhasebe kitabetinin hisse-i iane (yardım parası) ve itirazat madalyonlarının teslimatını adi ilmmuaber (değerersiz olarak)

¹⁷⁵ BOA, DH. SAİD, 251/115

¹⁷⁶ BOA, DH. SAİD, 27/121

mukabilinde kabul etmek ve ekser zamanını hanesinde kumar oynamakla geçirmek ve karar-ı umumiye tahsif ve heyetini aldatarak meydana çıkan yolsuzluklarına vakıf iken imaz-ı ayn etmiş olduğunun gerçeğinin ortaya çıkması üzerine 13 Ekim 1901 tarihinde azl edilerek sonrasında sandık kâtibi hakkında tahkikat icrası gereken bazı maddeler ihbar eylemesine ve zaten azli için ileri sürülen sebepler ve şahitler olmayıp bir seneye kadar müddet-i açıkta kalması cezası verilmesinin kâfi olunmasından dolayı 3 Eylül 1902 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Sürmene kazası Ziraat Bankası sandığı muhasebe kitabete refakatına tayin ve 15 Ekim 1908 tarihinde dört yüz kuruş maaşla Terme kazası Ziraat Bankası sandığı muhasebe kitabetine nakl edildiği ayrıca zimmet ve ilişği olmadığı Ziraat Bankası umumiyesinin 10 Mart 1909 tarihli vukuat pusulasında beyan kılınmıştır¹⁷⁷.

ABDURRAHMAN EFENDİ

1877 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Erzincan Sancağı Orman İdaresi tezkire muharriri Ahmed Efendinin oğludur.

Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidaisinde ilk din bilgisi derslerini okuduğu tercüme-i halinde yer almaktadır.

13 Mart 1891 tarihinde mezkûr Erzincan sancağı Bidayet Mahkemesi kalemine mülazemetle girmiştir.

14 Kasım 1891 iki yüz yirmi beş kuruş maaşla Refahiye kazası Bidayet Mahkemesi ikinci kitabetine tayin olunmuş ise de 18 Şubat 1895 tarihinde ayrılmıştır.

14 Mayıs 1895 tarihinde yüz kuruş maaşla liva-i mezkûr Ziraat Bankası şubesi tahsildarlığına tayin olunmuştur. 13 Kasım 1896 tarihinde maaşı iki yüz kuruşa çıkarılmış ve 14 Nisan 1903 tarihinde dört yüz kuruş maaşla mezbur Refahiye kazası Ziraat Bankası sandığı muhasebe kitabetine tahvil olunarak ifa-i vazifeye mübaşeret eylemiştir.

Erzincan Sancağı mutasarrıflığından yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i halinin doğru olduğu tasdik edilmiştir¹⁷⁸.

---

¹⁷⁷ BOA, DH. SAİD, 231/130

¹⁷⁸ BOA, DH. SAİD, 237/130

AHMED TALAT EFENDİ

1877 yılında Erzincan'da doğmuştur. Asakir-i Şahane Yüzbaşlarından Osman Efendinin oğludur.

Erzincan mekteb-i ibtidaiyesinde ve Malatya rüşdiyesinde okuyup şahadetname almıştır. Türkçe okuryazardır.

3 Eylül 1906 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Sivas Vilayeti umur-u nafia kondüktörlüğüne (memur, müdür) tayin ve resm-i tahlifi (and içme töreni) icra kılınmıştır.

Ticaret ve nafia nezaret-i celilesi Turuk u Mâaber (yollar ve köprüler) müdüriyetinden yazılan mülahazada mumaileyhin memuriyeti tasdik kılınmıştır.

Mumaileyh 14 Ekim 1909 tarihinde mahallince icra kılınan düzenlemede kadro haricinde kalıp 7 Şubat 1910 tarihinde yine aynı maaşla Ankara Vilayeti nafia kondüktörlüğüne (memur, müdür) tayin kılınıp işe mübaşeret eylediği vukuat pusulasıyla bildirilmiştir.

Mumaileyhin 20 Mayıs 1910 tarihinde sekiz yüz kuruş maaşla terfian Bingazi Sancağı kondüktörlüğüne nakl edilmiştir.

6 Haziran 1910 tarihinde işe mübaşeret eylesesinden dolayı 24 Mayıs 1910 tarihinde tabii olarak Ankara vilayet-i kondüktörlüğünden ayrılmıştır¹⁷⁹.

ALİ GALİB EFENDİ

1878 yılında Erzincan'da doğmuştur. Mülkiye kaymakamlarından ayrılmış olan Feyzullah Efendizade Hacı İbrahim Efendinin oğludur.

İbtidaiye mektebinde ve Erzincan rüşdiyesi askeriyesinde okumuştur ve şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eder.

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesinin ikinci şubesi redif yoklama kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i hal varakasının doğru olduğu tasdik edilmiştir. (20 Nisan 1906)¹⁸⁰

---

¹⁷⁹ BOA, DH. SAİD, 145/143

MAHMUT EFENDİ

Haziran-Temmuz 1878 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Müteveffa Halid Efendinin oğludur.

Erzincan mülkiye rüşdiyesinde müretteb dersleri okumuştur. Mekteb-i rüşdiye şahadetnamesi almıştır. Türkçe kitabet eder.

14 Temmuz 1893 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Ordu-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesi doğru olduğu tasdik edilmiştir¹⁸¹.

ÖMER LÜTFİ EFENDİ

15 Ocak 1878 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Varto kazası kaymakamlığından emekli müftüzade Erzincanlı Mehmet Burhan Efendinin oğludur.

İbtidaiye ve Erzincan rüşdi-i mülkiyesinde okumuştur. Türkçe kitabet eder. Mekteb-i rüşdiye şahadetnamesi almıştır.

14 Mart 1895'te seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi yoklama kısmı mülazımlığına tayin edilmiştir.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesi doğru olduğu ve iyi hâl eshabından bulunduğu tasdik edilmiştir¹⁸².

AHMET TALAT EFENDİ

1878 yılında Erzincan'da doğmuştur. Müteveffa Osman Efendinin oğludur.

Erzincan ve Malatya rüşdiye mekteplerinde okuyup şahadetname almıştır. Türkçe okuryazardır.

27 Mayıs 1898 tarihinde elli kuruş maaşla Mamuratülaziz Vilayeti mektubi kalemi mübeyyizliğine tayin ve 12 Temmuz 1898 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla

---

¹⁸⁰ BOA, DH. SAİD, 37/121

¹⁸¹ BOA, DH. SAİD, 293/75

¹⁸² BOA, DH. SAİD, 61/79

Malatya sancağı Bayındırlık kitabetine tayininden dolayı yerinden ayrılarak, 20 Temmuz 1898’de işe mübaşeret ve 15 Haziran 1902’de hizmetini terk etmiştir.

Vilayet-i müşarünileyha mektubculuğundan yazılan mülahazada vazifesine uygun olduğu anlaşılmış ve Ticaret ve Bayındırlık Nezaret-i celilesi müdüriyetinden dahi memuriyeti tasdik kılınmıştır¹⁸³.

İSMAİL HAKKI EFENDİ

6 Ocak 1879 tarihinde Erzincan’da doğmuştur. Dördüncü Ordu-u Hümayun Debbağhane kıtasından Nalbantzade Erzincanlı Ahmed Nuri Efendinin oğludur.

İbtidai ve Erzincan rüşdi-i mülkiyesinde okumuştur. Mekteb-i rüşdi şahadetnamesi almıştır. Türkçe kitabet eder.

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesinin nizamiye kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve iyi hal ashabından bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 15 Eylül 1901 üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi edilerek şubesi nüfus kısmına nakl edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 9 Aralık 1901 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁸⁴.

HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ

4 Ağustos 1879 tarihinde Erzincan’da doğmuştur. Atık Yirmi Yedinci Alayın İkinci Taburu Binbaşısı müteveffa Halil Efendinin oğludur.

Trabzon ve Erzincan rüşdiye-i osmaniyesinde okumuştur. Türkçe kitabet eder. Mekteb-i rüşdi şahadetnamesi almıştır.

14 Mart 1895 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi yoklama kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada iyi hal eshabından bulunduğu tasdik edilmiştir.

---

¹⁸³ BOA, DH. SAİD, 131/157

¹⁸⁴ BOA, DH. SAİD, 27/120

Mumaileyhin 28 Temmuz 1897 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü ve 15 Ocak 1904 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaşla üçüncü sınıflara bil terfi' dairesi birinci şubesine nakl edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 11 Şubat 1898 tarihli vukuat cedvelinde gösterilmiştir.

Mumaileyhin 25 Aralık 1906 tarihinde sekiz yüz altmış dört kuruş maaş ve ikinci sınıfla şube-i mezkûre Redif kısmına nakl edildiği 6 Mayıs 1907 tarihli vukuat pusulasından anlaşılmıştır¹⁸⁵.

YUSUF ZİYA EFENDİ

1879 yılı Aralık ayında Erzincan kasabasında doğmuştur. Müteveffa Hasan Hüsnü efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde esası İslamiyet olan ilk din bilgisi dersini ve Erzincan mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri okuyub mektebce evasıt itibariyle ihrac edilmiş ise de şahadetnamesini kaybettiğinden 31 Aralık 1898 tarihli şahadetnamenin nüsha-i sanisini almıştır. Türkçe okuryazardır.

13 Nisan 1892'de Erzincan sancağı ma tahrir vergi kalemine mülazemetle girmiştir. 13 Eylül 1896'da yüz kuruş maaşla kalem-i mezbur defterciliğine tayin kılınmıştır.

Erzincan sancağı mutasarrıflığıyla vergi memurluğundan ve ma tahrir vergi idare-i umumiyesi müdüriyetinden yazılan mülahazaya atf ile maliye nezaret-i celilesinden vazifesini yerine getirmeye yeterli olduğu beyan kılınmıştır¹⁸⁶.

MAHMUD MEDİH EFENDİ

1879 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan Redif sınıf-ı Tali Taburu mülazım-ı evvelîlerinden (Üsteğmen) iken Rusya muharebesinde şehit olan Ahmed Halid Efendinin oğludur.

Erzincan mekteb-i rüşdiye-i askeriyesinde mevcut olan dersleri okumuştur. Türkçe kitabet eder. Mekteb-i rüşdiye-i askeri şahadetnamesi almıştır.

---

¹⁸⁵ BOA, DH. SAİD, 261/75

¹⁸⁶ BOA, DH. SAİD, 463/119

14 Temmuz 1893 tarihinde seksen kuruş maaşla dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi Redif kısmına mülazım tayin kılınmıştır.

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada tercüme-i hâl varakasının doğru olup kendisi başarılı ve güzel ahlak ashabından olduğu tasdik olunmuştur.

14 Nisan 1902 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi Orduy-u Hümayun levazım Dairesi üçüncü şubesinde nakl ve 15 Ocak 1904 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruş maaş ve üçüncü sınıfa bil terfi Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nizamiye kısmına nakl edildiği makam-ı seraskeri sicil şubesinin 21 Mayıs 1904 tarihli vukuat pusulasında bildirilmiştir¹⁸⁷.

ALİ VASFİ EFENDİ

1880 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Dördüncü Orduy-u Hümayun sicill-i nüfus kâtiplerinden müteveffa Kamil Efendinin oğludur. Telli Kolağasıade denmekle müteariftir.

Kasaba-i mezkûre ibtidai mektebinde mukaddemat-ı ulumu ve Erzincan rüşdiye mektebinde tahsil ettikten sonra üç sene mekteb-i tıbbi-i askeriye idadisinde ve beş sene mekteb-i tıbbiye-i şahanede ders görüp sağlık nedenlerinden dolayı memleketine azimet ederek Orduy-u mezkûr merkez hastanesi etibba (doktorlar) tarafından muayene edilerek vücudu askeriliğe müsait olmadığı raporunun meydana çıkmasından dolayı emr-i ser-askeri kaydı silinip sonrasında tıbbi-i mülkiye-i şahaneye dâhil olarak mevcut olan tıbbiye ilimlerini okuyarak 6 Şubat 1908 tarihli ve sekiz yüz altmış sekiz numrolu diplomayı almıştır. Türkçe ve Fransızca tekellüm ve kitabet ettiği tercüme-i halinde yer almaktadır.

28 Mayıs 1908 tarihinde altı yüz kuruş maaş ve harcırah nizamisiyle Dimetoka kazası Belediye tababetine (doktorluk) tayin kılınmıştır.

Mumaileyhin 5 Haziran 1908 tarihinde vazifesine mübaşeret eylediği mekteb-i tıbbiye sicil şubesinin 6 Temmuz 1908 tarihli vukuat pusulasında bildirilmiştir¹⁸⁸.

---

¹⁸⁷ BOA, DH. SAİD, 141/109

¹⁸⁸ BOA, DH. SAİD, 501/164

ALİ RIZA EFENDİ

1880 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Recep Ağanın oğludur.

Kasaba-i mezkûre sıbyan mektebinde ilk ilimleri okuduğu ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hal varakasında mevcuttur.

Bir müddet Erzincan sancağı tahrirat kalemine mülazemetle devam edip, 13 Temmuz 1895 tarihinde yirmi beş kuruş maaşla kalem-i mezkûr Mübeyyizliğine tayin edilmiştir.

13 Mart 1896 tarihinde yirmi kuruş, 3 Eylül 1896 tarihinde on iki kuruş, 24 Nisan 1898'da ise kırk üç kuruş zam ile maaşı yüz kuruşa çıkarılmıştır.

1 Ağustos 1899 tarihinde yüz elli kuruş maaşla liva-i mezkûr muhasebe kalemi emirname mukayyidliğine terfi edilmiştir.

28 Eylül 1903 tarihinde yirmi kuruş, 14 Temmuz 1906 tarihinde otuz kuruş, 3 Ocak 1907 tarihinde elli kuruş zam ile maaşı iki yüz elli kuruşa çıkarılmış ve kalem-i mezkûr mesalih-i cariye (hesap işleri) kitabetine nakl kılınmıştır.

Erzincan sancağı muhasebeciliğinden yazılan mülahazaya atf ile maliye nezaret-i celilesinin vazifesine uygun olduğu beyan kılınmıştır¹⁸⁹.

İSMAİL HAKKI EFENDİ

1881 yılında Erzincan'da doğmuştur. Redif Yüzbaşılığından mütekaid Mustafa Şükrü Efendinin oğludur.

Sivas vilayetinde Koyulhisar kazası mekteb-i rüşdiyesinde mevcut dersleri okuduktan sonra alâ mertebeden 1893 tarihli şahadetnameyi almıştır. Türkçe kitabet ettiği ve Arapça'ya aşina olduğu tercüme-i halinde yer almaktadır.

14 Ekim 1904 tarihinde yüz elli kuruş maaşla Koyulhisar kazasına bağlı Orta Nahiyesi polis memuriyetine tayin ve 2 Ağustos 1905 tarihinde istifa ile buradan ayrılarak 10 Mart 1906 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Dersaadet yirmi yedinci bölümün polis neferliğine tayin kılınara 15 Temmuz 1907 tarihinde mezkûr maaşla Erzurum vilayetinin Hınıs sancağı polis üçüncü sınıf komiserliğine terfi' edilmiştir.

---

¹⁸⁹ BOA, DH. SAİD, 359/145

Nahiye polis memuriyetinde müddet-i istihdamıyla, zimmet ve ilişiğİ olmadığı, iyi hizmetlerde bulunduğİ, Koyulhisar kazası meclis idaresinin mazbata suretleri ile Dersaadet polis neferliğine tayin ve komiserliğe terfi' tarihleriyle tercüme-i hal varakası birleştirilerek Sicill-i Ahval idare-i umumiyesince hıfz edilmiştir. (11 Ekim 1909)¹⁹⁰

BEKİR SIDKI EFENDİ

1881 yılında Erzincan'da doğmuştur. Ayvalık telgrafhanesi mûsil (yetiştirici) muharreratı (mektuplar) Arif Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve mekteb-i rüşdiyede sarf ü nahiv (dil bilgisi) ve Gülistan (Şirazlı Şeyh Said'in meşhur eseri) ile Fenn-i hesap okumuştur. Türkçe ve Rumca okuryazardır.

1893 tarihinde İzmir telgraf merkezine mülazemetle girmiştir.

13 Eylül 1894 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Aydın Vilayetinde Muğla telgraf ve posta merkezi muhabere memuriyetine tayin kılınmıştır.

Aydın Vilayeti telgraf ve posta baş müdüriyetiyle telgraf ve posta makamlarından vazifesine yoluyla devamı tasdik kılınmıştır.

7 Mayıs 1902 tarihinde iki yüz elli kuruş maaş ve becayış suretiyle İzmir postahanesi mekatib memurluğuna nakl edildiğİ telgraf ve posta nezareti sicil şubesinin 4 Aralık 1902 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyh vazifesine devam etmemesinden dolayı posta komisyon şubesinin 14 Mayıs 1903 tarihli kararıyla azl edilip sonrasında komisyon-u mezkûr kararı üzerine 16 Haziran 1903 tarihinde beş yüz kuruş muvakkat (geçici) maaşla İzmir postahanesi posta seyyar memuriyetine nakl ile 15 Ağustos 1903 tarihinde İzmir'de vazifesine mübaşeret eylediğİ mezkûr sicil şubesinin 16 Nisan 1904 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin 9 Şubat 1906 tarihinde maaşıyla vilayet-i müşarünileyha da yeniden oluşturulan İnce nahiyesi telgraf ve posta merkezi müdürlüğüne nakl ile resmi tahlifi icra kılındığİ 20 Haziran 1907 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiřtir¹⁹¹.

---

¹⁹⁰ BOA, DH. SAİD, 249/165

¹⁹¹ BOA, DH. SAİD, 471/102

HAFIZ MEHMET SAİD EFENDİ

1881 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan'da Pervane Bey medresesi müderrisi Erzincanlı Hoca Salih Nureddin Efendinin oğludur.

Erzincan ibtidaiye mektebinde ilk din bilgisi derslerini tahsil ve Hıfz-ı Kur'an-ı Kerim eyledikten sonra mekteb-i rüşdiye-i askeriyesinde mevcut olan dersleri alarak şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eylediği tercüme-i halinde yer almaktadır.

29 Temmuz 1897 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Orduy-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi İkinci şubesi nizamiye yoklama kısmına mülazım tayin olunarak, 15 Ocak 1904 tarihinde üç yüz yirmi kuruş maaşla dördüncü sınıfa terfi edilmiştir.

Orduy-u Hümayun-u mezkûr Erkan-ı Harbiye Dairesi riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyhin güzel hizmet eylediği ve devamı tasdik olunmuştur¹⁹².

ABDURRAHMAN EFENDİ

1882 Erzincan kasabasında doğmuştur. Müftüzade denmekle mütearif Muhiddin Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddemat-ı ulumu, Erzincan rüşdi-i askeri mektebinde müretteb dersleri okumuş ve 23 Aralık 1898 tarihinde vasat derecede şahadetname almıştır. Türkçe okuryazardır.

16 Ocak 1901 tarihinde Dördüncü Orduy-u Osmanî Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi yoklama kalemine mülazemetle kabul olunarak, 7 Ağustos 1904 silk-i askeriyeye dâhil olmuştur.

Hizmet-i askeriyesini ifa ve onbaşı rütbesini ihraz ederek 14 Eylül 1908 tarihinde sınıf-ı ihtiyata nakl edilmiştir.

15 Şubat 1910 tarihinde Erzincan Ziraat Bank şubesine mülazemeten duhul ile Temmuz-Ağustos 1910 tarihine kadar devam edip, 15 Ağustos 1910 tarihinde aylık dört yüz kuruş maaşla Erzincan sancağı Evkaf İdaresi tahsildarlığına mahallince bilimtihan tayin kılınarak işe mübaşeret ettirilmiş ve memuriyeti 5 Şubat 1911 tarihinde Evkaf Nezaretince tasdik edilmiştir.

---

¹⁹² BOA, DH. SAİD, 93/155

Tercüme-i hali mündericatinin doğru olduğu Erzincan Evkaf memurluğu ile mutasarrıflığından tasdik kılınmıştır¹⁹³.

İBRAHİM HAKKI EFENDİ

1882 Erzincan'da doğmuştur. Erzurum Duyun-u Umumiye Nezareti mülhakatından (bağlı olan yer) Pürhan memlehası memuru Kara Hüseyin Efendizade Erzincanlı Hüseyin Hilmi Efendinin oğludur.

Mahalli sıbyan ve rüşdiye mekteplerinde ders gördüğü tercüme-i hal varakasinda beyan edilmiştir. Türkçe okuryazardır.

23 Mayıs 1902 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Göneli memlehası muvakkat (geçici) mukayyitliğine girip, 12 Ekim 1902 tarihinde ve 26 Nisan 1903 tarihinden 27 Eylül 1903 tarihine kadar mezbur muvakkat mukayyidlikte istihdam olunmuştur.

26 Mayıs 1904 tarihinde yine o miktar maaşla zikr olunan muvakkat (geçici) mukayyitliğe konulup, 26 Temmuz 1904 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Erzincan Duyun-u Umumiye İdaresi istimareciliğine (imar ettirme) nakl ve tayin kılınmıştır.

Erzurum Duyun-u Umumiye Nezaretinden yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i halinin doğru olduğu ve vazifesinde başarılı bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyh 7 Ağustos 1906 tarihinde terfian üç yüz elli kuruş maaşla Pasin Duyun-u Umumiye idaresi memurluğuna ve 26 Mayıs 1907 terfian dört yüz kuruş maaşla Hakkâri Duyun-u Umumiye İdaresi memurluğuna nakl ve tayin kılınmıştır.

Mumaileyh Mal Müdürlüğüne tahvil-i memuriyet etmesinden dolayı 25 Şubat 1910 tarihinde memuriyet-i sabıkası tarihinden itibaren maaşının kesilmiş olduğu Duyun-u Umumiye memurin şubesinin 19/27 sicil numaralı dosyasında gösterilmiştir.

Mumaileyhin Van vilayeti tensik komisyonunca sekiz yüz kuruş maaşla Çölemerik kazası mal müdürlüğüne tahvil edilerek 3 Mart 1910 tarihinde vazifesine mübaşeret eylediği ve vukubulan bazı nedenlerden dolayı 8 Mart 1912 tarihinde işten el çektilmiş ise de icra kılınan düzenleme neticesinde beraat ederek muhakemesine lüzum kalmadığı cihetle iade-i memuriyetin 29 Eylül 1912 tarihinde tekrar vazifesine mübaşeret ettiği ve açıkta kaldığı müddetçe maaşından vekile verilen zamdan

---

¹⁹³ BOA, DH. SAİD, 492/178

maadasının kendisine ita edildiği sicil şubesinin 9 Eylül 1913 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁹⁴.

DURSUN HÜSNÜ EFENDİ

1882 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Müteveffa Tahir Efendinin oğludur.

Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidai ve rüşdiyesinde bir müddet okuduğu tercüme-i halinde yer almaktadır.

13 Şubat 1899 tarihinde yetmiş beş kuruş maaşla Canik Sancağı Jandarma dairesi zabıt kitabesinde istihdam olunmak üzere, jandarma neferliğine kayd olunarak 14 Nisan 1903 tarihinde seksen beş kuruş maaşla bölük emniğine terfi' edilmiştir.

21 Mayıs 1908 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Bafra Ziraat Bankası sandığı muhasebe kitabete refakatine tayin olunarak vazifesine başlamıştır.

Bafra kazası kaymakamlığından mumaileyhin iyi hâl ashabından olduğu tasdik ve mezkûr banka idare-i umumiyesinden vazifesini yapmakta olduğu tasdik edilmiştir.

7 Haziran 1910 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Kuruçay Banka sandığı memuriyetine tahvil olunduğu ve hizmet-i sabikasınca bir güne (tarz, gidiş, yol) zimmet ve ilişiği olmadığı müdüriyet-i umumiyesinin 19 Aralık 1911 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir¹⁹⁵.

ABDURRAHMAN EFENDİ

1883 yılında Erzincan'da doğmuştur. Zürraaddan Çilingirzade Mustafa Efendinin oğludur.

İbtidaiye ve Erzincan mekteb-i rüşdiye mülkiyesinde okumuştur Türkçe kitabet eder. Rüşdiye şahadetnamesi almıştır.

14 Aralık 1894 tarihinde seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi ikinci şubesi nüfus kalemine mülazım tayin kılınmıştır.

---

¹⁹⁴ BOA, DH. SAİD, 187/192

¹⁹⁵ BOA, DH. SAİD, 49/177

Dairesi riyaseti tarafından yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i hal varakasının doğru olduğu tasdik edilmiştir. (20 Nisan 1906)¹⁹⁶

MUSTAFA ŞEFİK EFENDİ

1884 yılı Mart ayında Erzincan kasabasında doğmuştur. Erzincan Jandarma taburu kâtibî Erzurumlu Abdurrahman Efendi'nin oğludur.

Mekteb-i ibtidaiyede ilk din bilgisi dersini ve Erzincan mekteb-i rüşdi-i askeriyesinde müretteb olan dersleri tahsil ile şahadetname almıştır. Türkçe kitabet eylediği tercüme-i halinde yer almaktadır.

14 Nisan 1904'te seksen kuruş maaşla Dördüncü Ordu-u Hümayun levazım dairesi birinci şubesine mülazım tayin kılınmıştır.

Ordu-u Hümayun-u mezkûr levazım dairesi riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu gibi kendisinde namuslu ve vazifesini yerine getirmede becerikli bulunduğu tasdik edilmiştir¹⁹⁷.

MEHMED CEMALEDDİN EFENDİ

1886 yılında Erzincan'da doğmuştur. Telgraf ve Posta müdürlerinden Mehmed Tevfik Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve Kırkkilise rüşdiye mektebinde mevcut olan dersleri okuyup aliyülala derecede şahadetname almıştır. Türkçe ve Fransızca okuryazardır.

1904 yılında Beyoğlu telgrafhanesi muhaberat-ı ecnebiye memuru refakatında mülazametle bulunup, 28 Temmuz 1904 yüz kuruş maaşla vazifelendirilerek resm-i tahlifi (andiçme töreni) icra kılınmıştır. Telgraf ve posta nezaretinden vazifesine yoluyla devamı tasdik olunmuştur.

Mumaileyh maaşı 14 Kasım 1905 tarihinde yüz elli kuruşa ve 14 Temmuz 1906 tarihinde iki yüz yirmi kuruşa çıkarılmıştır. 18 Mayıs 1907 tarihinde yedi yüz kuruş maaşla Cidde telgraf ve posta merkezi muhaberat-ı Türkiye memurluğuna terfi'

---

¹⁹⁶ BOA, DH. SAİD, 19/121

¹⁹⁷ BOA, DH. SAİD, 5/116

kılındığı posta ve telgraf nezareti sicil şubesinin 9 Eylül 1907 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir¹⁹⁸.

ALİ ŞEFKATİ BEĞ

1886 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Yanya Ticaret Mahkemesi riyasetinde bulunmuş olan müteveffa Mustafa Şefkati Beğin oğludur. Keçizade namıyla müteariftir.

Erzincan ibtidai mektebinden 27 Mayıs 1892 tarihli, rüşdiye mektebinden ala dereceden 1 Ağustos 1898 tarihli, Erzincan idadi mektebinden ala ve aliyül ala suretten 28 Ağustos 1902 tarihli ve hukuk mektebinden âli dereceden 2 Ekim 1909 tarihli şahadetnameleri almıştır. Türkçe kitabet eylediği, Arabî ve Farisi ile Fransız ve Ermeniceye aşina olduğu tercüme-i hal varakasıyla gösterilmiştir.

1 Kasım 1909 tarihinde bin kuruş maaşla Encümen-i (meclis, komisyon) İntihab memurin-i adliye kararıyla Erzincan Sancağı Bidayet Mahkemesi azalığına tayin olunmuştur.

Mumaileyh 29 Şubat 1912 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla Pasinler kazası Bidayet Mahkemesi riyasetine nakl buyrulmuştur¹⁹⁹.

İSMAİL HAKKI EFENDİ

1887 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincan askeri rüşdiyesi Farisi muallimi Ahmed Efendinin oğludur. Hafız Ağazade namıyla müteariftir.

Erzincan mekteplerinde okuduktan sonra hukuk mektebinden alel derecede 28 Temmuz 1910 tarihli şahadetnameyi almıştır. Farisi ve Fransızca lisanlarına aşina olduğu tercüme-i hal varakasında mevcuttur.

17 Ekim 1910 tarihinde bin kuruş maaşla ve Encümen-i İntihab memurin-i adliye kararıyla Sivas Vilayeti istinaf mahkemesi aza mülazımlığına tayin kılınmıştır²⁰⁰.

---

¹⁹⁸ BOA, DH. SAİD, 403/141

¹⁹⁹ BOA, DH. SAİD, 15/182

²⁰⁰ BOA, DH. SAİD, 497/176

DAVUD HİLMİ EFENDİ

1887 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Erzincan Sancağı Bidayet Mahkemesi İcra Memuru Hacı Mehmed Emin Efendinin oğludur.

Eğın mekteb-i ibtidaisinde ve rüşdiye mektebinde mevcut olan dersleri okuyarak 5 Eylül 1903 tarihinde alâ derecede şahadetname almıştır.

5 Nisan 1905 tarihinde yüz elli kuruş maaşla Erzincan postahanesi dağıtım bölümüne tayin olunup 14 Ağustos 1909 tarihinde maaşı iki yüz kuruşa çıkarılmış ise de 7 Mayıs 1911 tarihinde istifa ederek ayrılmıştır.

9 Mayıs 1911 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Pülümür kazası Ziraat Banka sandığı memur refakatına tayin kılınarak ifa-i vazifeye mübaşeret eylemiştir.

Kaza-i mezkûr kaymakamlığının mumaileyhin tercüme-i hal varakasinda yazılanların doğru olduğunu ve mezkûr banka idare-i umumiyesinin vazifesinde bulunduğu tasdik edilmiştir²⁰¹.

AHMET EFENDİ

1887 yılında Erzincan'da doğmuştur. Dördüncü Ordu-u Hümayun seyyar topçu yirmi üçüncü alayın alay kâtibi müteveffa Mustafa Efendinin oğludur.

Erzurum'da ibtidaiye mektebinde ilk ilimleri okumuş ise de şahadetname alamamıştır. Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hal varakasinda yer almaktadır.

14 Ekim 1904 tarihinde yüz elli kuruş maaşla Hububat Anbarı idare kalemine tayin edilmiştir.

Hububat Anbarı idaresinden yazılan mülahazada mumaileyhin vazifesinde gayretli ve devamlı olarak çalıştığı hazine-i hassı şahane nezaret-i celilesinden tasdik edilmiştir.

27 Nisan 1909 tarihinde Hazine-i Hassaca icra edilen düzenlemede kadro haricinde kalarak kaydı silinmiştir²⁰².

---

²⁰¹ BOA, DH. SAİD, 107/195

²⁰² BOA, DH. SAİD, 379/155

MEHMET DURSUN EFENDİ

.1887 yılı Eylül ayında Erzincan kasabasında doğmuştur. Nadirzade Halid Efendinin oğludur.

Erzincan mekteb-i ibtidaiyesinde ilk din bilgisi derslerini ve mekteb-i rüştiyesinde tertibolunmuş dersleri tahsil ederek 23 Eylül 1901 tarihinde karib-i ala derecede rüşti şahadetnamesi almıştır. Daha sonra Erzurum mekteb-i idadi-i mülkiyesine girip altıncı sınıftayken kendi arzusuyla mektebi terk ettiği mezkûr mektep müdüriyetinin 18 Ocak 1905 tarihli tasdiknamelerinden anlaşılmıştır.

Mülazemetle Erzincan Ziraat Bankası Şubesine bir müddet devam ettikten sonra, 20 Ekim 1908 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Refahiye kazası Ziraat Bankası sandığı muhasebe kitabeti refakatına tayin olunarak vazifesini yapmaya başlamıştır.

Erzincan sancağı mutasarrıflığından mumaileyhin tercüme-i hal varakası mündericatı uygun olduğu tasdik edilmiş ve mezkûr banka müdüriyet-i umumiyesinde vazifesini yapmakta olduğu yazılmıştır²⁰³.

HALET ŞEKİB EFENDİ

1888 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Bayezid sancağı tahrirat müdürü Erzincanlı Bekirzade Hacı Ali Rıza Beğın oğludur.

Kasaba-i mezkûre ibtidai mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve rüşdiyesinde mevcut olan dersleri okuyup 22 Temmuz 1900 tarihinde evasıt derece(orta) mekteb-i rüşdisinden şahadetname almış, Erzincan mekteb-i rüşdiye-i askeriyesinde üçüncü sınıfa kadar tahsil ederek Trabzon ve sonrada Dersaadette bulunan Mercan mekteb-i idadiyesine dâhil olup ikmal-i tahsil ile aliyyülâlâ derecede 3 Temmuz 1905 ve 14 Eylül 1906 tarihlerinde iki kıt'a şahadetname aldıktan sonra mekteb-i mülkiye-i şahaneye devamla fen ilimlerini okuyarak ala derecede 26 Temmuz 1911 tarihinde bir kıt'a şahadetname almıştır.

14 Ekim 1911 tarihinde dört yüz kuruş maaşla Ziraat Bankası idare-i merkeziyesi muamelen ve muhaberat-ı umumiye kalem-i refika saniliğine tayin olarak işe mübaşeret eylemiştir.

---

²⁰³ BOA, DH. SAİD, 399/161

Mumaileyhin vazifesini yerine getirmekte olduğu Ziraat Bankası müdüriyet-i umumiyesince tasdik edilmiştir.

Mumaileyh bin iki yüz kuruş maaşla Bayezid Sancağı idadi müdüriyetine tayin olunmuştur²⁰⁴.

OSMAN NAZMİ EFENDİ

1888 yılı Eylül ayında Erzincan kasabasında doğmuştur. Ahmet Cevdet efendinin oğludur.

Erzincan kasabası sıbyan mektebinde ilk din bilgisi derslerini ve mekteb-i rüşdi-i mülki ve bade mekteb-i rüşdi-i askeriyesinde tertibolunmuş dersleri almıştır. Her iki mektepten aldığı şahadetnameleri kaybettiği tercüme-i hal varakasında gösterilmiştir.

Erzincan sancağı meclis-i idare kalemine bir müddet ve sonradan İstanbul'a (dersaadet) gelerek Ticaret ve Bayındırlık idaresi yollar ve köprüler fen heyeti kalemine bir buçuk sene mülazemetle devam ettikten sonra, Ziraat Bankası idare-i umumiyesince aylık üç yüz kuruş maaşla Erzincan Ziraat Bankası şubesi yollar ve köprüler kayıt memurluğuna tayin ve mahall-i memuriyetine izam olunarak 6 Nisan 1908 tarihinde badel tahlif vazifesini yapmaya başlamıştır.

Erzincan sancağı mutasarrıflığı vekâletinden mumaileyhin tercüme-i hal varakası mündericatı uygun olduğu ve mezkûr banka idare-i umumiyesinden hâlâ hizmette bulunduğu tasdik olunmuştur²⁰⁵.

MAHMUT AVNİ EFENDİ

1889 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Müteveffa Mehmet Efendinin oğludur. Keçizade denilmekle müteariftir.

Erzincan rüşdiye mektebinde okuyarak 1 Eylül 1901 tarihinde vasat derecede şahadetname almıştır. Türkçe okuryazardır.

Üç buçuk sene kadar Erzincan sancağı Bidayet mahkemesine mülazemeten devam ettikten sonra, 2 Haziran 1908 tarihinde otuz kuruş maaşla mezkûr liva tahrirat kaleminde vazifelendirilerek 21 Şubat 1910 tarihindeki düzenlemede açıkta kalmıştır.

---

²⁰⁴ BOA, DH. SAİD, 331/195

²⁰⁵ BOA, DH. SAİD, 411/161

11 Mart 1910 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Erzincan sancağı Evkaf idaresi sandık emanetine tayin olmuş ve 20 Mart 1910 tarihinde vazifesine başlamıştır. 23 Ağustos 1911 tarihinde Evkaf-ı Hümayun nezaretince memuriyeti tasdik kılınmıştır²⁰⁶.

SALİH CEMAL BEĞ

1889 yılında Erzincan'da doğmuştur. Onuncu Kolordu Erkan-ı Harbiye Dairesi başkâtibi müteveffa Yusuf Cemal Beğ'in oğludur. Çerkes Miralay Hüsrev Beğzade denmekle müteariftir.

İbtidai ve rüşdi ve idadi derslerini gördükten sonra mekteb-i mülkiyede ikmal-i tahsil ederek alâ dereceden 11 Temmuz 1910 tarihinde ve piyade ihtiyat zabitanı mektebinde dahi mevcut dersleri okuyup sınıf-ı ihtiyat mülazım-ı saniliğine kesb-i istihkak eylediğini gösteren 17 Temmuz 1911 tarihli şahadetnameleri almıştır. Türkçeden başka Fransızcada tekellüm ve kitabet ve Arapça ve Arnavutça yalnız kitabet eylediği tercüme-i hal varakasinda yer almaktadır.

24 Ağustos 1911 tarihinde beş yüz kuruş maaşla İstanbul Vilayeti maiyet memuriyetine tayin kılınarak askerlik müddetinin bitmesinden dolayı 1914 yılında ayrılmıştır²⁰⁷.

YUSUF EFENDİ

1893 yılında Erzincan'da doğmuştur. Refahiye kazası malmüdürü Mehmet Naci Efendinin oğludur.

Sıbyan mektebinde mukaddemat-ı ulumu ve Kemah kazası rüşdiye mektebinde üç sene kadar mevcut olan dersleri okumuş ise de pederinin Refahiye'ye nakl-i memuriyeti nedeniyle mekteb-i terk ettiği ifadesinden anlaşılmış ve Refahiye ibtidai mektebine devam ederek şahadetname almıştır.

1906 yılında Refahiye telgraf merkezi şakirdliğine (stajyer) kayd ve kabul olunarak 2 Kasım 1909 tarihindeki düzenlemede yüz elli kuruş maaşla Hınız merkezi

---

²⁰⁶ BOA, DH. SAİD, 150/184

²⁰⁷ BOA, DH. SAİD, 232/192

memur mülazımlığına tayin ve 3 Nisan 1911 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Erzincan merkezi muavene memurluğuna terfi' edilmiştir. Vazifesine devamı tasdik edilmiştir²⁰⁸.

---

²⁰⁸ BOA, DH. SAİD, 216/183

II. BÖLÜM

ERZİNCANLI GAYR-İ MÜSLİM OLAN DEVLET MEMURLARI

1. ERZİNCANLI ERMENİ OLAN DEVLET MEMURLARI

HAMPARSUM EFENDİ

1845 yılında Erzincan'da doğmuştur. Ermeni milletindedir. Osep Ağanın oğludur. Devlet-i Âliyye tebaasındandır.

Ermeni mektebinde Ermenice ve Fransızca ve Türkçe ve fenn-i hesab ve coğrafya ve hendese ve hikmet ve kimya okumuştur. Türkçe ve Ermenice ve Fransızca tekellüm eder ve okuryazar.

1865 tarihinde Beyoğlu telgrafhanesine mülazemetle, 13 Nisan 1866 tarihinde bin elli altı kuruş maaşla Diyarbakir telgrafhanesi Fransızca telgraf muhabere memuriyetine tayin, 13 Eylül 1866 tarihindeki düzenlemede maaşı beş yüz yetmiş altı kuruşa indirilmiş ve 14 Ekim 1866 tarihinde yedi yüz yirmi kuruşa çıkarılmıştır.

12 Temmuz 1867 tarihinde beş yüz yetmiş altı kuruşla Sivas telgrafhanesi Fransızca muhabere memuriyetine nakledilmiş, 13 Eylül 1867 tarihinde maaşı yedi yüz yirmi kuruşa çıkarılarak 14 Eylül 1868 tarihinde maaşı halisiyle Yozgat, 13 Ocak 1869 tarihinde maaşıyla Ankara telgraf merkezleri muhabere memuriyetlerine tayin kılınmıştır. 13 Mayıs 1869 tarihinde maaşı sekiz yüz kuruşa çıkarılmıştır.

14 Temmuz 1871 tarihinde maaş-ı mezkûr ile Köprülü, 12 Aralık 1871 tarihinde yine maaşıyla Cısr-i (Köprülü) Mustafa paşa, 14 Mart 1873 tarihinde maaş-ı mezkûr ile Yozgat telgraf merkezleri muhabere memuriyetlerine nakl ve 13 Aralık 1876 tarihinde maaşı bin kuruşa çıkarılmış ve 14 Mart 1880 tarihindeki düzenlemede dokuz yüz elli kuruşa düşürülmüştür.

Ankara telgraf ve posta başmüdürlüğü ile Ankara meclis-i idaresi ve telgraf ve posta nezaretinden tercüme-i halinin doğru olduğu ve vazifesini güzel bir şekilde yapmaktadır denilmiştir.

4 Mayıs 1892 tarihinde maaş-ı halisiyle Aynaroz merkezi telgraf muhabere memuriyetine, 22 Eylül 1892 tarihinde Şam merkezi, 24 Mart 1893 tarihinde maaşıyla

Beyrut merkezi telgraf ve posta muhaberat-ı ecnebiye baş memuriyetlerine nakledilmiştir. Maaşı 29 Ağustos 1894 tarihinde bin yüz kuruşa çıkarılmıştır.

Mumaileyh 18 Şubat 1896 tarihinde maaşı halisi ve becayış suretiyle Şam-ı şerif telgraf ve posta merkezi muhaberat-ı ecnebiye baş memuriyetine naklolunmuştur.

Mumaileyhin 10 Aralık 1896 tarihinde) bin beş yüz kuruş maaşla San'a telgraf ve posta merkezi muhaberat-ı ecnebiye baş müdüriyetine nakl, maaşı 14 Mart 1897 tarihinde icra kılınan düzenlemede bin üç yüz elli kuruşa düşürülmüştür.

Mumaileyh 4 Eylül 1904 tarihinde vefat eylemiştir²⁰⁹.

MANUK EFENDİ

1853 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincanlı Pasinlioğlu Arakil'in oğludur.

Erzincan'da Ermeni mektebinde Ermenice ve bundan sonra bir miktar Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe ve Ermenice okuryazardır.

1876 yılında mülazemetle Erzincan sancağı rüsumat müdüriyeti dairesine girip altı ay kadar devamdan sonra terk ederek 6 Kasım 1883 tarihinde dört yüz kuruş maaşla Kemah kazası aşar anbarı memuriyetine tayin kılınmıştır. Vazife-i memuriyetinden dolayı hakkında şikâyet vukuyla taht-ı muhakemeye alınmamıştır. Zimmet ve ilişiği yoktur.

Erzurum Vilayeti aşar nezaretinden yazılan mülahazada mumaileyhin mezkûr anbar memuriyetine uygun olduğu olbabda gelen 13 Kasım 1883 tarihli Erzincan mazbatasından açık olarak anlaşıldığı tasdik olunur denildiği gibi vilayet-i mezkûre valisi devletlü Mustafa Paşa hazretleri ile olvakit aşar ve ağnam emini bulunan saadetlü Cemaleddin Beğ Efendi hazretleri taraflarından ve maliye nezaret-i celilesinden dahi efendi-i mumaileyhin vazifesine uygun görüldüğü mezkûr mülahazaya atf ile beyan kılınmıştır. (20 Şubat 1888)²¹⁰

---

²⁰⁹ BOA, DH. SAİD, 77/49

²¹⁰ BOA, DH. SAİD, 29/16

MİĞİRDİÇ EFENDİ

1853 yılında Erzincan'da doğmuştur. Teba-i Devlet-i Aliyeden (Osmanlı Devleti'ne bağlı) ve Ermeni milletinden Ehramcızade Mardiros nam kimesnenin oğludur.

Kasaba-i mezkûre mahalle ve Ermeni mektebinde tarih, coğrafya, ilm-i hesap, Türkçe, Fransızca ve Ermenice ahiren suret-i hususiyede Alman lisanını tahsil etmiştir. Türkçe, Ermenice, Fransızca, Almanca ve Rusça tekellüm ve kitabet eylediği tercüme-i hal varakasında yer almaktadır.

9 Temmuz 1872) iki yüz otuz beş kuruş maaşla Kars sancağı sandık eminliğine tayin olmuştur. 12 Mart 1875 tarihine kadar istihdam ile 14 Temmuz 1876 tarihinde yüz kırk kuruş maaş ile liva-i mezkûr tercümanlığına memur olmuş ve 18 Kasım 1877 tarihinde ayrılmıştır.

19 Şubat 1883 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaşla Kars şehbenderhanesi (konsolosluk) tercümanlığına tayin olmuş, 7 Mayıs 1886 tarihinden 8 Ekim 1886 tarihine kadar ayrıca beş yüz kuruş zammi maaşla şehbender vekâletinde bulunmuştur ve 22 Aralık 1886 tarihinde uhdesine rütbe-i saniye tecih buyrulmuştur.

6 Haziran 1887 tarihinde maaşı bin kuruşa çıkarılmış ve unvan-ı memuriyeti kançılarlığa tahvil edilerek 13 Ocak 1890 tarihinden 19 Ağustos 1890 tarihine kadar tekrar beş yüz altmış kuruş zammi maaş ve omiktar tahsisatla saniyen mezkûr şehbender vekâletinde bulunarak tarih-i mezkûrda kançıklarlıktan ayrılmıştır.

27 Aralık 1892 tarihinde bin kuruş maaş ve bin kuruş tahsisatla Kefalonya şehbender vekâletine tayin kılınp 17 Aralık 1895 tarihinde vekâletin fahriyeye dönüştürülmesinden dolayı buradan ayrılmıştır²¹¹.

NİKOGOS EFENDİ

Nisan-Mayıs 1856 tarihinde Erzincan kasabasında doğmuştur. Kazancı oğlu Arakil'in oğludur.

Ermeni mekteplerinde Türkçe ve Ermenice ve Fransızca okumuştur Türkçe ve Fransızca okuryazar, Ermenice tekellüm eder.

---

²¹¹ BOA, DH. SAİD, 161/76

Temmuz-Ağustos 1882 tarihinde dört yüz kuruş ücretle Erzincan kazasına tabi Nilk ve buraya bağlı karyelerinin muaşşirlik (aşar memuru) memuriyetini ifa ederek 28 Eylül 1883 tarihinde dört yüz kuruş maaşla Kuru Çay kazası aşar anbar memuriyetine tayin olunmuştur.

Nikogos Efendi anbar memuriyetini yolsuz bir halde ve deveran (dönüp dolaşma) ettirdiği haber alınmasından dolayı 19 Eylül 1884 tarihinde işinden çıkarılmıştır. Ancak Memuriyetinden dolayı hakkında şikâyet olunmamıştır.

Erzincan aşar müdüriyetiyle Erzurum Vilayeti aşar nezareti ve valiliği ve aşar ve ağnam emanetinden yazılan mülahazada mumaileyhin memuriyetine uygun olduğu tasdik edilmiştir. (29 Mayıs 1888)²¹²

ARTİN EFENDİ

1856 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Kuşçiyân Andon nam kimesnenin oğludur.

Ermeni mektebinde bir miktar Arabî ve Farisi okumuştur. Türkçe okuryazardır

14 Mayıs 1874 tarihinde Erzincan gümrük idaresine mülazemetle girip, 27 Kasım 1874 tarihinde yüz doksan kuruş maaşla irade-i mezkûre katib saniliğine tayin olunmuş ise de üç buçuk sene sonra istifa ederek, 13 Nisan 1883 tarihinde iki yüz yetmiş kuruş maaşla Erzincan Bidayet mahkemesi aza mülazımlığına memur olmuştur. Bulduğu hizmetten istifa suretiyle ayrılmış olup işlerinden dolayı suçlu bulunmamıştır.

Mahkeme-i mezkûre riyasetinden yazılan mülahazada mumaileyh yetenekli olduğu ve Erzurum vilayeti celilesi valiliği ile vilayet-i müşarünileyha adliye müfettişliğinden mumaileyhin ahvali reisinin tasdikinden anlaşılmıştır²¹³.

MİKAİL EFENDİ

1863 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Tüccardan müteveffa Papasyan Ohannis Efendinin oğludur. Teba-i devlet-i âliyenin Ermeni milletindedir.

---

²¹² BOA, DH. SAİD, 169/19

²¹³ BOA, DH. SAİD, 179/13

Kasaba-i mezkûre Ermeni mektebinde Ermenice ve Türkçeden hesap ilmi ve usul defteri, coğrafya, tarih ve sarf-ı (dil bilgisi) Osmanî ve muallim-i mahsustan da Arabî ve Tuhfe-i Vehbî (Sünbülzade Vehbi'nin Farsça'dan Türkçe'ye manzum sözlüğü) ve Gülistan eserini okumuştur. Türkçe ve Ermenice tekellüm ve kitabet eylediği ve Arabî ve Farisiye aşına olduğu hal varakasında yer almaktadır.

30 Nisan 1888 tarihinden 22 Kasım 1888 tarihine kadar üç yüz elli kuruş maaşla Erzurum vilayeti dâhilinde geçici olarak Hoyr mlehası kitabetinde, 13 Mayıs 1889 tarihinden 12 Kasım 1889 tarihine kadar beş yüz kuruş maaşla Namırvan, 7 Mayıs 1890 tarihinden 24 Kasım 1890 tarihine kadar mezkûr olmikdar maaşla Vartek memlehaları kitabetiyle memurluklarında geçici olarak istihdam olunarak idarece usule aykırı sayıldığından kayda geçirilmeksizin adi pusula üzerine müşterilere tuz satmasından dolayı idareten görevinden alınmıştır.

21 Mayıs 1896 tarihinde üç yüz elli kuruş maaşla Erzurum Vilayetinde Erzincan sancağı üçüncü sınıf polis komiserliğine tayin edilmiş ve 27 Mart 1897 Padişah iradesiyle maaşı dört yüz kuruşa çıkarılmıştır.

Erzincan Sancağı Polis Komiserliğiyle liva-i mezkûr mutasarrıflığından mumaileyhin tercüme-i hal varakası ve Zabtiye nezaretinden polis komiserliğinde bulunduğu tasdik edilmiştir.

Hizmetlerde bulunduğu yerlerden herhangi bir şikâyet gelmemiştir. Zimmet ve ilişigide yoktur²¹⁴.

OSKEHAN PERTEV EFENDİ

1863 yılında Erzincan kasabasında doğmuştur. Bezzaz esnafından Erzincanlı Mardikyan Evedis Ağanın oğludur.

Ermeni mektebinde Türkçe ve Ermenice ve Fransızca okuyup ve sonrasında rüşdiye hocasından sarf ü nahiv ve saire okumuştur. Mezkûr lisanlarca okuryazardır.

1883 yılında Erzincan sancağı tahrirat kalemine mülazemetle girip, 31 Mart 1883 tarihinde üç yüz elli kuruş maaşla Erzincan Duyun-u Umumiye Müdüriyeti baş kitabetine tayin olunmuştur.

---

²¹⁴ BOA, DH. SAİD, 143/165

21 Şubat 1889 tarihinde dört yüz elli kuruş aylıkla Erzurum Duyun-u Umumiye Nezareti idare kitabetine tayin, 29 Nisan 1889 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Ak memlehası idare baş kitabetine nakl ve tahvil olunmuştur.

Nezaret-i mumaileyha ile idare-i merkeziye müdüriyet-i umumiyesinden yazılan mülahazalarda memuriyeti tasdik kılınmıştır

22 Ekim 1889 tarihinde beş yüz kuruş maaşla Kemah memlehası baş kitabetine tahvil-i memuriyet etmiştir.

Mumaileyhin 8 Eylül 1889 tarihinden itibaren altı ay başkaca iki yüz kuruş zammi maaşla Ak, 29 Mart 1891 tarihinde altı ay dokuz gün ayrıca iki yüz seksen kuruş zammi maaş ile Kemah memlehası müdür vekâletlerine, 13 Mart 1893 tarihinde maaşı yüz kuruşun zammiyle altı yüz kuruşa çıkarılıp 13 Mayıs 1893 tarihinden itibaren bir ay yirmi yedi gün iki yüz seksen kuruş zammi maaşla müdüriyet-i mezkûre vekâletine, 22 Mayıs 1894 tarihinde bin iki yüz kuruş maaşla terfian Bağdat vilayeti Duyun-u Umumiye Nezaret-i tahkikat baş kitabetine nakl edilmiş ve 13 Mayıs 1897 tarihinde maaşı bin dört yüz kuruşa çıkarıldığı Duyun-u Umumiye-i Osmaniye memurin sicil şubesinin 12 Temmuz 1902 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir²¹⁵.

MIĞIRDIÇ DEHABİR EFENDİ

1870 yılında Erzincan'da doğmuştur. Erzincanlı saatçi Makdis Yabo Ağanın oğludur.

Ermeni şirket mektebinde okumuştur. Türkçe ve Ermenice okuryazar ve birazda Fransızcaya aşinadır.

23 Mart 1890 tarihinde mülazemetle Erzincan Duyun-u Umumiye idaresine dâhil olup, Eylül 1890'da üç yüz kuruş maaşla Erzurum Duyun-u Umumiye Nezaretine bağlı Kemah Kömür memlehası kâtabi saniliğine tayin olunmuş ise de iki gün sonra memleha-i mezkûra işlerinin bitmesinden dolayı boşta kalıp 10 Nisan 1891 tarihinde iki yüz kuruş aylıkla Erzincan Duyun-u Umumiye müdüriyetine bağlı Kemah Duyun-u Umumiye memurluğuna nasb ve tayin kılınmıştır.

Nezaret-i mumaileyha ile idare-i merkeziye müdüriyeti umumiyesinden yazılan mülahazada mumaileyhin iyi hal ve yeteneği tasdik kılınmıştır.

---

²¹⁵ BOA, DH. SAİD, 375/61

Mumaileyh 5 Mayıs 1892 tarihinde beş yüz elli kuruş maaşla Kurtlar memlehası memuriyetine tayin kılınarak 1 Aralık 1892 tarihine kadar istihdam olunarak memlehanın kapanması nedeniyle açıkta kalmış ise de 13 Mayıs 1893 tarihinde tahrir olunmuş maaşla tekrar memlehanın açılması cihetiyle memuriyeti sabikasına dönmüştür²¹⁶.

MIĞIRDIÇ DEHAR EFENDİ

1875 yılında Erzincan'da doğmuştur. Saatçi esnafından Erzincanlı Saatçiyan Makdis Yabo Ağanın oğludur. Osmanlı Devletine bağlı Ermeni milletindedir.

Erzincan Ermeni şirket mektebinde Türkçe ve Ermenice dersi görmüştür. O lisanlarla okuryazar ve tekellüm eder. Fransız lisanına da aşınadır.

22 Ekim 1889 tarihinde mülazemetle Erzincan Duyun-u Umumiye İdaresine girmiştir.

22 Ağustos 1890 tarihinden 12 Ekim 1890 tarihine kadar üç yüz kuruş maaşla Kömür memlehası müdüriyeti muvakkat katib-i saniliğinde bulunarak tarihi mezkûrda hastalanmasından ve mevsimin uzun sürmesinden dolayı 9 Nisan 1891 tarihinde iki yüz kuruş maaşla Kemah Duyun-u Umumiye İdaresi daimi memurluğuna alınmıştır.

19 Mayıs 1892 tarihinde memuriyetinin tahvilinden dolayı oradan ayrılarak 3 Haziran 1892 tarihinde beş yüz elli kuruş maaşla vazife-i cedidesi olan Kurtlar memlehası muvakkat (geçici) memurluğuna tayin olunmuştur.

30 Kasım 1892 tarihinde mevsimden dolayı ayrılmıştır. 13 Mayıs 1893 tarihinde beş yüz elli kuruş maaşla memleha-i merkume memurluğuna girmiştir.

21 Mayıs 1894 tarihinden 12 Kasım 1894 tarihine kadar beş yüz kuruş maaşla Pirhan memlehası muvakkat (geçici) memurluğunda bulunmuş ve bunlardan da memlehanın süresinin dolması hasebiyle izin verilmiştir. 4 Haziran 1895 tarihinde yine beş yüz kuruş maaşla mezkûr Pirhan memlehası memurluğuna konulmuş ise de 20 Haziran 1895 tarihinde bila mezuniyet mevki memuriyetini bırakmasından dolayı bir sene müddetle açığa çıkarılmış ve seniye-i atıye de gerçi beş yüz kuruş maaşla Kömür memlehası muvakkat (geçici) sanduktarlığında intihab olunmuş ise de edemediğinden dolayı yine açıkta kalmıştır.

---

²¹⁶ BOA, DH. SAİD, 369/129

18 Haziran 1897 tarihinde beş yüz kuruş maaşla zikr olunun sanduktarlığa alınıp 30 Nisan 1898 tarihinde iki yüz elli kuruş maaşla Erzincan Duyun-u Umumiye İdaresi istihare memurluğuna tayin kılınmıştır.

Erzurum Duyun-u Umumiye nezaretinden yazılan mülahazada mumaileyhin tercüme-i hal varakasının doğru olduğu ve vazifesine uygun bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin 29 Ağustos 1899 tarihinden 26 Ekim 1899 tarihine kadar ayrıca seksen üç kuruş maaş ve ilave-i memuriyeti suretiyle Mehunemi memlehası baş kitabet vekâletine ifa edildiği Duyun-u Umumiye-i Osmanî memurin-i şubesinin 3 Ağustos 1902 tarihli vukuat pusulasında gösterilmiştir²¹⁷.

NAİŞE EFENDİ

1879 yılında Erzincan'da doğmuştur. Arzuhalci Bogos Efendinin oğludur. Keşiş oğulları namıyla müteariftir.

Mahal-i mezkûr mekteb-i Hristiyaniesinde okuyarak rüşdiye-i askeriyeye dâhil edilerek 27 Şubat 1894 tarihli şahadetnameyi almıştır. Türkçe ve Ermenice tekellüm ve kitabet eylediği ve Fransızcaya aşina olduğu tercüme-i halinde mevcuttur. Mumaileyh Dersaadet polis mektebinin dördüncü devre-i tahsiliyesinde mevcut olan dersleri alarak aliyü'l-ala derecede şahadetname almıştır.

Erzincan Bidayet Mahkemesinin ceza dairesine iki sene kadar mülazemet suretiyle devam eyledikten sonra 13 Ekim 1899 tarihinde iki yüz kuruş maaşla Erzurum Vilayeti polisliğine tayin kılınarak 11 Ağustos 1906 tarihinde üç yüz kuruş maaşla açıktan üçüncü sınıf komiserliğine terfi', 28 Mart 1907 tarihinde hasbelteşkilat maaşı dört yüz kuruşa çıkarılmış iken ilk açılacak münhal vukuuna taliki şartıyla tasdik-i memuriyeti cihetine gidildiğinden 14 Temmuz 1907 tarihinde tekrar üç yüz kuruş maaşla polis neferliğine tenzil edilmiştir.

24 Temmuz 1907 tarihinde aynı maaşla açıktan üçüncü komiserliğe terfi' ve 28 Temmuz 1909 tarihinde dört yüz kuruş maaşla asalet-i memuriyeti icra kılınmıştır. Ahiren icra kılınan düzenlemede vilayet-i mezkûre düzenleme komisyonunca 5 Aralık 1909 tarihinde yedi yüz elli kuruş maaşla ikinci komiserliğe terfi' edilmiştir²¹⁸.

²¹⁷ BOA, DH. SAİD, 311/117

²¹⁸ BOA, DH. SAİD, 124/186

HAÇATUR EFENDİ

1883 yılında Erzincan'da doğmuştur. Müteveffa Oseb Efendinin oğludur.

Ermeni mekteb-i hususiyesinde okuduğu tercüme-i hal varakasında gösterilmiştir.

14 Eylül 1906 tarihinden 13 Ocak 1907 tarihine kadar yüz elli kuruş maaşla Diyarbakır Ziraat Bankası Şubesi muvakkat (geçici) tahsildarlığında bulunduktan sonra, 14 Mart 1907 tarihinde iki yüz kuruş aylık ile daimi tahsildarlığına tayin olunmuştur.

21 Mayıs 1908'de ücreti iki yüz elli kuruşa çıkarılmıştır fakat 8 Mayıs 1909 tarihinde istifa ederek ayrılmıştır.

15 Ağustos 1910 tarihinde üç yüz kuruş maaşla Selanik Ziraat Bankası şubesi evrak mukayyidliği refakatine tayin olunarak işe mübaşeret eylemiştir.

Selanik şubesi müdüriyetiyle mezkûr banka müdüriyet-i umumiyesinden yazılan mülahazalarda mumaileyhin ifadesinin doğru olduğu ve vazifesinde bulunduğu tasdik edilmiştir.

Mumaileyhin dört yüz kuruş maaşla Üsküdar Maliye kitabetine naklinden dolayı 2 Aralık 1910 tarihinde buradan ayrılmış, zimmet ve ilişiği olmadığı Selanik Ziraat Bank şubesi meclis-i idaresinin mazbatasında gösterilmiştir²¹⁹.

ARŞAK EFENDİ

1887 yılında Erzincan'da doğmuştur. Osmanlı Devletine tâbi ve Ermeni milletindedir. Müteveffa Arakil Ağanın oğludur.

Üsküdar'da Berberyan mekteb-i idadisinde beş sene tahsil eylediği ve Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ve Ermenice okuryazar olduğu ve Dersaadette serkizof şirketi mağazasında dört sene hizmet eylediği tercüme-i halinde mevcuttur.

24 Mart 1911 tarihinde bin kuruş maaşla Manastır vilayeti Turuk u Maâbir (yollar ve köprüler) müfettiş refakati kitabetine tayin ve andiçme töreniyle işine mübaşeret eylemiştir.

Ticaret ve nafia nezareti tarik ve muabir müdüriyetinden memnuniyeti tasdik kılınmıştır²²⁰.

---

²¹⁹ BOA, DH. SAİD, 495/167

2. ERZİNCANLI RUM OLAN DEVLET MEMURU

TOKLİ EFENDİ

Mayıs 1870 tarihinde Erzincan'da doğmuştur. Rütbe-i rabia'ya haiz ve esbak Erzincan bidayet mahkemesi ceza dairesi azalarından Yanife Efendinin oğludur.

Erzincan Rum ve rüşdi-i askeri mekteplerinde mevcut olan dersleri okuyup şahadetname almıştır. Türkî, Farsî, Rumca ve Fransızca söyler.

4 Mayıs 1888 tarihinde Erzincan tahrirat kalemine devama başlayıp evrak müdürü muavinliği ve telgraf mukayyitliği vazifeleriyle istihdam olunmakta iken verdiği dilekçeyle 14 Mart 1890 tarihinde iki yüz elli kuruş aylıkla Erzincan Duyun-u Umumiye müdiriyeti işmare memurluğuna tayin kılınmıştır.

Erzurum Duyun-u Umumiye Nezaretiyle idare-i merkeziye müdiriyet umumiyesinden yazılan mülahazalarda mumaileyhin vazifesi tasdik edilmiştir.

30 Nisan 1898 tarihinde dört yüz kuruş maaşla idare-i mezkûre baş kitabetine, 14 Mayıs 1900 tarihinde aynı maaşla Erzincan Duyun-u Umumiye memurluğuna nakl edildiği Duyun-u Umumiye-i Osmaniye memurun şubesinin 12 Temmuz 1902 tarihli vukuat pusulasıyla bildirilmiştir²²¹.

---

²²⁰ BOA, DH. SAİD, 69/186

²²¹ BOA, DH. SAİD, 219/57

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Sicill-i Ahvâl Defterlerinde kayıtları bulunan memurlardan 175'i kazaları ve nahiyeleri hariç sadece Erzincan merkezi doğumlu olanlarıdır. Bu memurlar kazanın tanınmış ailelerinin, askeri sınıfının, çiftçilerin ve esnaf grubundaki kişilerin Erzincan'da buldukları zaman zarfında dünyaya getirdikleri çocuklarıdır. Erzincanlı memurların 13'ü Gayr-i Müslim'dir. Bunların 12'si Ermeni, 1'i de Rum'dur. Bu kişilere de devlet dairelerinde görevler verilerek istihdamları sağlanmıştır.

Sicil kâğıtlarında bu memurların 101 tanesinde babalarının meslekleri yer almakta iken 74 tanesinde yer almamaktadır. Bunlardan 23'ü asker, 13'ü kâtip, 15'i esnaf, 11'i memur, 5'i mahkeme reisi, 5'i öğretmen, 5'i çiftçi, 4'ü kaymakam, 4'ü müdür, 4'ü tüccar, 3'ü müftü, 3'ü ulema, 2'si imam, 1'i kuznat (hâkimler, kadılar), 1'i doktor, 1'i arzuhalci ve 1'i de müfettiştir.

Bu memurların sülale isimlerine baktığımızda 78'inin hangi sülaleden oldukları verilmekte ancak 97'sinde verilmemektedir. Bu sülalelere baktığımızda; 6'sı Müftüzade, 5'i Keçizade, 4'ü Kadı Ali zade, 2'si Eyübzade, 2'si Emirhanzade, 2'si Ağazade, 2'si Alemdarzade, Çelebizade, Kadri Beyzade, Haydarzade, Kürt Bekirzade, Abdullah Efendizade, Tatar Ağasızade, Caniklioğlu Alaybeğizade, Umuroğlu, Gerekzade, İlikzade, Abdülbakizade, Gemicizade, Hacı Hafız Efendizade, Esmer Efendizade, Hacı Fazlızade, Hacı Hatibzade, Kara Ahmed zade, Manavoğlu, Yüzbaşızade, Darıcızade, Manavzade, Beyoğlu, Hacı Şeyhzade, Arslanoğlu, Naimcizade, Arapzade, Alemdarzade, Paçalızade, Hocazade, Emanetoğlu, Eğinlioğlu, Zaza zade, Sarı Osmanzade, Avca Veliyüddinzade, Naibzade, Hacı Korağazade, Masturoğlu, Dülgerzade, Kuyumcuoğlu, Enverizade, Kara Eyüboğlu, Çin Ahmet Ağazade, Kilerbaşızade, Feyzullah Efendizade, Nalbantzade, Telli Kolağasızade, Kara Hüseyin Efendizade, Çilingirzade, Hafız Ağazade, Nadirzade, Bekirzade, Çerkez Miralay Hüsrev Beğzade, Pasinlioğlu (Ermeni), Ehramcızade, Kazancıoğlu ve Keşişoğulları sülalelerinden oldukları görülmektedir.

Tahsil durumlarına baktığımızda; 68'i sıbyan mektebinde, 60'ı ibtidai mektebinde, 96'sı rüşdiye mektebinde, 13'ü medresede, 7'si idadi mektebinde, 2'si mekteb-i mülkiyede, 2'si mekteb-i mülkiye-i şahanede, 1'i mekteb-i tıbbiye-i şahanede, 1'i Dersaadet (İstanbul) polis mektebinde, 12'si Ermeni mektebinde, 1'i Rum

mektebinde eğitim görmüşlerdir. Ayrıca 33 kişi de özel hocalardan ders almışlardır. Bu memurlardan 66'sı şهادetname (diploma) ve 3'ü de icazetname almıştır.

Memurların bildikleri lisanlara baktığımızda; 9'u Arapça, 8'i Fransızca, 3'ü Farsça, 1'i Rumca, 63'ü Arapça ve Farsça, 2'si Farsça ve Fransızca, 2'si Arapça ve Fransızca, 1'i Arapça ve Ermenice, 1'i Fransızca ve İngilizce, 1'i Fransızca, Almanca ve Rusça, 1'i Farsça, Fransızca ve Rumca, 1'i Arapça, Farsça ve Fransızca, 1 kişi de Arapça, Farsça, Fransızca ve Ermeniceyi bilmektedirler. Geriye kalan 81 kişinin yabancı dil bilip bilmediği bilgisine raslanılmamıştır.

Erzincanlı memurların yapmış oldukları görevler arasında; Divan-ı Ahkâm-ı Adliye Temyiz Azalığı, Defter-i Hakani, İstinaf Mahkemesi, Rüşumat Müdüriyeti, Kaymakamlık, Erkan-ı Harbiye Dairesi, Mahkeme-i Bidayet Ceza Dairesi, Polis Komiserliği, Hamidiye Kumpanyası (Şirket), Evkaf Müdürlüğü, Hazine-i Hassa-i Şahane, Duyun-u Umumiye, Aşiret Müfettişliği, Jurnal Kalemi, Ticaret ve Bayındırlık Nezareti, Ziraat Bankası ve Telgraf ve Posta Nezareti gibi çeşitli kurumlar yer almaktadır. Bu memurlar sadece Erzincan'da görev yapmamışlardır. Bunların büyük çoğunlu Anadolu'nun değişik yerlerinde ve Anadolu dışında Osmanlıya bağlı olan Bağdat, Hicaz, Kerkük, Yemen, Beyrut, Selanik gibi değişik yerlerde de görev yapmışlardır.

Bu memurlar arasında göreve başlarken aldıkları ilk maaşı en düşük olan (yirmi kuruş maaşla) Hafız Mehmet Nurettin Efendi ve en son görev yaptığı yerden aldıkları maaşı en yüksek olan (altı bin kuruş maaşla) ise Mehmed Şerif Efendi'dir. Ancak bu memurların aldıkları maaşlara bakılırken görevlerine mülazemetle başladıkları yani stajiyer olarak çalıştıkları göz önünde tutulmamıştır. Ayrıca bu memurlara hizmetlerinden dolayı çeşitli nişan ve madalyalar ihсан edilmiştir. Bunlar aşağıda oluşturmuş olduğumuz tabloda gösterilmiştir.

NİŞAN VE MADALYA ALANLAR	NİŞAN VE MADALYALAR
Mehmed Rüşdü efendi	Dördüncü rütbeden mecdi nişanı ve ikinci rütbeden nişan-ı mecdi
Yusuf Ziya Efendi	Bir kıt'a nişan-ı iftihar, dördüncü rütbeden mecd-i nişan-ı zîşanı ve üçüncü rütbeden mecdi nişan-ı zînişanı
Yusuf Ziya Efendi	Nişan-ı iftihar ve dördüncü rütbe mecd-i nişanı

Hacı Mehmet Nusret Beğ	Beşinci rütbeden mecdi nişanı
Abdülatif Lütü Efendi	Dördüncü rütbeden mecdi nişanı ve üçüncü rütbeden mecd-i nişanı ve zışanı
Ahmet Tefvik Efendi	Nikelden mamul Hicaz demir yolu madalyası
Mehmet Efendi	Nikelden mamul bir kıt'a Hamidiye Hicaz Demiryolu madalyası
İsmail Hakkı Efendi	Dördüncü rütbeden mecd-i nişan zışanı
Zekeriya Efendi	Bir kıt'a gümüş Yemen madalyası
Ahmet Şevket Beğ	Beşinci rütbeden bir kıt'a mecdi nişanı
Ali Rıza Efendi	Beşinci rütbeden mecdi nişanı ve iftihar madalyası
Ahmet Celal Beğ	Dördüncü rütbeden nişan-ı Âli-i Osmanî
Hacı Mehmet Haşim Efendi	Beşinci rütbeden mecdi nişan-ı zışanı
Ahmet Celal Beğ	Dördüncü rütbeden Osman-i nişanı
Mehmed Saib Bey	Dördüncü rütbeden nişan-i Âli Osmanî
Yusuf Cemal Beğ	Beşinci rütbeden bir kıt'a mecd-i nişanı zışanı
Hacı Mehmet Dursun Efendi	1896 tarihinde beşinci mecdi nişanı, 1897 tarihinde Yunan muharebe madalyası
Mustafa Rıza Efendi	Üçüncü rütbeden nişan-ı Âli-i Osmanî
Ali Seydi Beğ	Üçüncü rütbeden nişan-ı Âli Osmanî
Mehmet Said Beğ	İkinci rütbeden mecdi nişanı

Tablodan da görüldüğü gibi bu memurlara üstün hizmetlerinden dolayı çeşitli nişanlar ve madalyalar takdim edilmiştir. Bunlardan 6'sı birden çok nişan ve madalya almıştır. Sicil kâğıtlarında geçen diğer memurların herhangi bir nişan ya da madalya aldığına dair bir bilgi görülmemiştir.

Bütün bu bilgiler çerçevesinde Erzincanlı memurlara ait bu bilgilerin yanlış olduğunu düşünmek zayıf bir ihtimaldir. Çünkü memurların vermiş oldukları bilgiler gerekli merciler tarafından incelenip Sicill-i Ahvâl Komisyonuna gönderilmiş ve burada da tasdik edilmiştir.

KAYNAKÇA

A- ARŞİV KAYNAKLARI

(BOA) BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ

(BOA, DHSÂİD) Dahiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl İdare-i Umumiyesi

B- KAYNAK ESER VE İNCELEMELER

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Katalogları Rehberi, Ankara, 1995

FİNDLEY, Carter V., **Kalemiyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi**, Çev.: Gül Çağalı Güven, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1996

FİNDLEY, Carter V., **Osmanlı Devleti'nde Bürokratik Reform: Babıâli (1789–1922)**, Çev.: İzzet Akyol - Latif Boyacı, İstanbul, 1994

KARAL, Enver Ziya, **Büyük Osmanlı Tarihi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, C. I – III – IV

KÜTÜKOĞLU, Bekir, **“Son Devir Osmanlı Biyografik Kaynakları”**, Vakayinüvis Makaleler, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayını, İstanbul, 1994

ORTAYLI, İlber, **İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2004

ORTAYLI, İlber, **Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840–1880)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2000

SARIYILDIZ, Gülден, **Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879–1909)**, Der Yayınları, İstanbul, 2004

SHAW, Stanford J. -Ezel Kural Shaw, **Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye**, Çev.: Mehmet Harmancı, e Yayınları, C. II, İstanbul, 2000

ŞAHİN, Tahir Erdoğan, **Erzincan Tarihi**, Erzincan Hayra Hizmet ve Dayanışma Vakfı Yayınları, C. II, Erzincan, 1987

C- MAKALELER

“**Erzincan**”, Yurt Ansiklopedisi, C. 4, Anadolu Yayıncılık, İstanbul, 1982

MİROĞLU, İsmet, “**Erzincan**”, C. 11, İstanbul, 1995

SAYDAM, Abdullah, “**Tanzimatın Memurları**”, Türkler Ansiklopedisi, C. XIII, Ankara, 2002

D- ANSİKLOPEDİK SÖZLÜK VE SÖZLÜKLER

DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi

Yayımları, 14. Baskı, Ankara, 1997

SÂMÎ ,Şemseddin, **Kâmus-ı Türkî**, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1989

EKLER

شاهی محمد رفیق بن علی در بخانه حرم علی بن علی بن محمد ویر

باین ایام نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان

صیبه شریفه مقدان علمیه بوالفضل ملاحظه فرمایند و حافظان دولت قدر فاسی و بزرگ علم حساب او نوشند ترجمه کتابت ایر

باین ایام نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
اولی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
ایکین نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
عودت ایر و عقیبا عیون که در این روزها از بخانه تولد ایشان
مردق ایضاً خدمت بر آید که در این روزها از بخانه تولد ایشان
و اینک بیان آن نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
خسانه از بخانه عودت او و صوره ده آن نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
ایوم نورانی از بخانه عیون که در این روزها از بخانه تولد ایشان

نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان

مکان نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
مکان نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
از بخانه بر این مکانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان

مکان نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
مکان نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان
مکان نورانی که در این روزها از بخانه تولد ایشان

حکمہ فری انہی از بجایہ خانانہ بہ کجی زارہ حاجی مصطفیٰ قدیک خدمتید
 بیک ایک یوز ایل بسہ سنی ریح الاولیٰ ابتداء از بجایہ تولد ایتدہ
 مکتدہ صرف و قریب و فاسی و قریب و عقایدہ و از بقیہ سالی ندیس ابد کہ صکرہ عینہ کتب ملک بر و خول ایل مدہ معینہ سنی طرفندہ و سبارتہ در سار
 بالتخصیل سبارتہ اندر ترک کتبات و فاسی تعلیم و عربی ترجمہ ایدہ
 بیلک ایک یوز سیمہ طغوز سنی ذی القعدہ سده بکرمی بسہ باشندہ اولدین حالہ بیک غورسہ معاصر ایلد جانک سنجتم مکتوبہ جیارتیم قضای مدیریتیم ایلد
 و اوردہ مدہ ماہ روزہ مفضل اولدیمہ از بجایہ عزیمت اوردہ برمدہ حرم اقلیم و باجریمہ استکرا ایتدہ و سار بقیہ خدمتہ بولند قلم صکرہ سکاہ ایک سنی
 رجبہ بیک بسہ یوز غورسہ معاصر ایلد جانک سنجتم قضای قاتقائتہ لغیبہ و اوردہ مدہ ماہ روزہ وقوع استفا سنی غول اولدیمہ سکاہ بسہ سنی سنج اولدیمہ
 طغوز یوز اوردہ غورسہ معاصر ایلد لو از بروردہ ایلدہ واقع توری های قضای قاتقائتہ انصال و اوردہ مدہ ماہ گذارندہ انصال ابدک مجلس عمودہ انصال
 از صردم و ایتدہ عزیمتہ خاتم لغوی عقیبندہ لغی سکاہ یری سنی ریح اولدیمہ یری یوز ایل غورسہ معاصر ایلد با بیزیم سنجی مجلس اوردہ سکاہ کتابتہ و سکاہ
 سکاہ سنی شعبانہ بیک بسہ یوز غورسہ معاصر ایلد مذکور تقریرہ مدیریتیم و اوردہ مدہ ماہ روزہ معاصر سابقی ایلد تکرار مجلس مذکور کتابتہ معلومہ
 و اولدیمہ مدہ انقای خدمتہ بعدہ بالاستفا ضرورہ عبورہ ابدک عقیبی یری یوز غورسہ معاصر ایلد و اید سنجی مجلس تبریکہ بسہ کتابتہ لغیبہ و اید
 صکرہ معاصر یوز غورسہ قلم اولدیمہ و اولدیمہ ایلد استفا ایتدہ
 خدمتہ مذکورہ وہ نقل و تحویل و استفا صورتیہ و حسب القدر انصال ابدک و طائفہ مغورہ سده لولایہ قلم اولدیمہ وقت محاکمہ الیتمہ
 از بجایہ سنجی قلم لغوی و کالتعمیرہ با بیزیمہ ملا حظہ مدی ایلد خدمتہ مذکورہ جمہ برالتہ ذمہ و حسب خدمتی بیزیمہ اوردہ ریکہ وہ اکلای سنجی بقیدہ اولدیمہ
 - ۱۰۰ -

مودل ایلد حکمہ فری انہی بیک ایلد یوز ایل بسہ سنی ریح الاولیٰ ابتداء از بجایہ تولد ایتدہ
 حکمہ فری انہی بیک ایلد یوز ایل بسہ سنی ریح الاولیٰ ابتداء از بجایہ تولد ایتدہ
 حکمہ فری انہی بیک ایلد یوز ایل بسہ سنی ریح الاولیٰ ابتداء از بجایہ تولد ایتدہ
 حکمہ فری انہی بیک ایلد یوز ایل بسہ سنی ریح الاولیٰ ابتداء از بجایہ تولد ایتدہ
 حکمہ فری انہی بیک ایلد یوز ایل بسہ سنی ریح الاولیٰ ابتداء از بجایہ تولد ایتدہ

اسم علی صفوانی ... از جناب ابراهیم اخاک محمد صید ...

اندر ایام سوره ...

علوم و جود و سایر ریاضت ...

بنا بر این که ...

انتقال ...

مورد ...

اقدام ...

اقتناع ...

تولید ...

معامله ...

ابلاغ ...

بسیار ...

استدلال ...

معامله ...

احیاء ...

عزوت ...

درگاه ...

اولین ...

محمد صبحی افند
ارضروم ولایتی استیضاف حکم فرادار بر رئیس سادات اسرار حقی افندیله خود وصیه
بیله ایله یوز طغتا دوج سنه بجه بر اولسنه از بنجانه قعدسنه تولد ایشدر
صیدانه ورتیم مکتبه نوب مرتب درملی کورشدن ترکیه او قور یازار و فارسی تهرام ایر

بیله ایله یوز طغتا ایله سنه بجه بر اولسنه افند طغوز یا سنه ایله دیوانه ارضروم تجارده حکم سنه داخل وارضروم ولایتی هیئتله از بنجانه نقل تاریخی اولده طغتا ایله بجه
ریح اولده یازار طغوز نوب یوز غفور معتلم اولسنه نیکو کج قلمی بیصد لایه بر ماه صکره هیئت ولایتله نوب ارضروم غفور سنه طولانی آخیره قلمه ورتیم بجه اولده
اولده بیسنه یوز غفور معتلم ویند بیسنه از بنجانه تجارده قلمه رخله و افند ماه صکره استعفا ایله طغتا ایله نوب سؤالده بجه بجه ایچوز غفور معتلم طغوز سنه
حکوم بر حقولده دایره فضل کاتبه مأمور و سکر ماه صکره نوب بالاستعفا منفصل اولدره طغتا ایله سکر نوب ذی القعد سنه بجه در دوش بر یوز غفور معتلم از بنجانه ورتیم ایچوز
ایکی سنه جهادی اولدیس غفور سنه او معتلم طغوز بر ایله حکم لری اولدور بجه نوب نقل و نوب استعفا اولدره انقکال ایلمسره و جهادی الاقره سنه در دوش سکر نوب سنه
سهرم ایله ارضروم دیونه عمومی نوب رتبه مربوط کونما حکم بر و ایچوز سنه نوب جهاده الاقره سنه افند طغوز نوب بجه غفور معتلم نوب رتبه رتبه ملحق سنه ایله حکم بر یوز غفور
و ایچوز ایله سنه سکر حکم طغتا بجه بجه معامه نیکو ایله وانه ولایتی دیونه عمومی مدیریتی وکالتله تعیینه و ذی الحجه سنه بیسنه اصالت مأموریتی تصدیق اولدور

نظاره نیکو ایله دیونه عمومی عثمانیه اراک و کیم بر مدیریه عمومی سنه یازار نوب ملحقه لرح موهب الیه الهامیتی تصدیق اولدور
از بنجانه بر ایله حکم بر اولدور لایه کوندی وانه حکم مدیر سنه نوب برائت ذمت و سنه خرد سنه اراک ۱۱ سنه سنه واه لایله اراک تاریخی فضل و در حکم
دفعاری دیلار بجه نوب رتبه نیکو نوب مصلحت صورته اصل ترجمه حال و رتبه سنه و بطلدر
افندی موهب الیه بجه ایچوز سکر نوب جهادی اولدیس ایکنه (۱۰) کلام لایله (۱۱) بیله ایله یوز غفور معتلم ارضروم ولایتی زراعت بانقده شعیب مدیر سنه و ایچوز اولده نوب
محدث افند بر نوب (۱۲) حکم لری ایله یوز غفور معتلم نیکو بانقده مقتضایه نقل ایلمسره وانه دیونه عمومی مدیر سنه برائت ذمتی اراک رتبه ه (۱۳) لری اراک تاریخی دیکنو فضل و
صورد سنه مستجاب اولدور (۱۴) مصلحت و (۱۵) بار بجه

موهن ایله اجرائی قیاسه بجه استفاده اولدور سنه دولتی بیله اوج یوز اولدور نوب نوب سکر سکر بجه بجه ایله نوب طغتا
ایچوز هیئت لایله و نیکو مقتضایه بر لایه ذمت و ایلمسره اولدیس زراعت بانقده محاسبه سنه در کمانده لایله نوب نوب مدیر سنه موهب سنه
تاریخی وقعات بجه سنه کورشدور

سجّان عمومي

محسوسات ائمه و ولايتهم تابع خيالهم و فطرتهم فائضات محسوساتك محمد و سيد بك ابي يوسف سلسله بنسبه همي پسر و سنة ماله ۱۲۸۰ء از نجاره
 نوله از بنی نفی نکره عماد بنسبه مور در صیاد تلتیقه مقربا علوم و دینه و ابرها کتب رسدینش نه بی مرتب و پیری او خود ستره عربی تعلیم و تکریم
 نسبت اینه بیک ارضیو زاده سنه سی سره مهر الخریله کبری او صیغره = ۱۹ در مکه ۱۲۸۰ء بکرمی اینه بستر و اینه لیبوز عروسه معاشه طریقه
 عمر اینه کتایبه لقیقه اولیو شهر رمضان سنه ۱۲۸۰ء اوله در دنده = ۲۱ مکه ۱۲۸۰ء = بالاسفقا اتفکان اینه و ارضیو زاده سنه سی سره =
 محرم الخراسانک اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله الفهره سنه بکرمی ارضیو زاده = ۲۱ مکه ۱۲۸۰ء در بنوز بنده لیه عروسه نفی معاشه اهل
 و ارضیو زاده سنه سی سره بیع الاولیو طغوز زاده = ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء
 عروسه حنی معاشه بیت الفقیه نهران ویوسه مرکب و کاندیزه استخدام اولیو ارضیو زاده سنه سی بیع الی سلخه = ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء
 بیه یوز اوله لیبوز عروسه معاشه حدیده و ارضیو زاده سنه سی سره صفر الخریله کبری سکرته = ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء لیبوز عروسه معاشه
 اینه بیه لیبوز ارضیو زاده سنه سی سره اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء
 نقل اولیو زاده سنه سی بیع الاولیو کبری برنده = ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء معاشه الی یوز عروسه ایلایه فاکنده طب و لیبوز
 جلیه سی نهران ویوسه باسه مدیر بیغله نهران ویوسه نظارنده رطوبه فاعزه سنه معاشه لیبوز ارضیو زاده سنه سی بیع الی سلخه و لیبوز نهران
 سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء
 نارغیو قورمیه جویه سی سره ره قورمیه [معاری ارضیو زاده ۱۲۸۰ء] اوله سنه ۱۲۸۰ء م

معاشه اینه - معاشه بیک ارضیو زاده سنه سی سره لیبوز طغوز زاده = ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء
 لیبوز زاده سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء
 تارغیو قورمیه جویه سی سره ره قورمیه

معاشه اینه جبر سن نهران لیبوز سن اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء
 اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء اوله سنه ۱۲۸۰ء

Ek 7.
 Mehmet Şevket Efendi'ye ait Sicill-i Ahvâl Belgesi, BOA, DH. SAİD, 43/103

سَيِّدُ الْبَشَرِ مُحَمَّدٌ زَمَانٌ

يوسف زيا افندي در زنج ار دوى هم با بويه رد فقهى الزم اكنى صبورى كلسى نوبى صله اعلا افندي
بلك اكنى بوز سگانه بر نه بجوه نه سابل ۸۰۰ از زمانه فخر شده نولد ابدىكن نفوس نزل اعجازى صوره عقدت من حر در
صبا به تنگه عقابه علمى ديوي و زبد تنگه رشده و اجزا معلم نبى صوره عود و نارسى از نورش و زك كناه ابدىكن زعم حاله مدد
بلك اكنى بوز عقابه انى سن محرابى نيك بكر شده ۱ مارتى ۱۰۰۰ بوز بوز معانه در زنج ار دوى هم با بويه روزنا بر فقه مدون نيمه از زده
فقهائى نى سن بچ الا فريك البسه ما تقى ماده ۱ مارتى ۱۰۰۰ معانه سگانه عروشه نزل ايشه و ساروقه نوال الفطرى بله و المولى ۱۰۰۰
ار جود بكن بوز معانه در دوى صنفه زور ان فقه و فقهان فقهون نه سها صنفه بكن فقهونده وار دوى هم با بويه مذکور انى بونك
سجانه تقبيله لوازم داره بر نى نيد تقى بيله و اوجوز از بچ سن بچ الا فريك بله ۱ مارتى ۱۰۰۰ انى بوز فقه عروشه مخط اوصى
و اوجوز به سن رحه الفرويه ۱ مارتى ۱۰۰۰ فقهون بوز المئه عروشه فقهائى اكنى فقهون با مرفوع و نه كنانه نفع و اوجوز ابدى اكنى سن
بچ الا فريك ابدى كنه ۹ سابل ۱۰۰۰ بلك اكنى بوز فقه معانه و بر نى صنفه معانه و نه بدي معانك نيمه قننه و اوجوز ابدى ۱۰۰۰
سنى نوالك فقهونده ۱ مارتى ۱۰۰۰ با نفايل معانه بلك سگانه عروشه نزل ابدى اوجوز بكن نه عماره الا بونك ابدى سگانه عروشه سن
زنا ناك بويه بويه و اوجوز بكن بر سن بچ الا فريك فقهونده ۱۰ مارتى ۱۰۰۰ به و بوز فزه مارتى ۱۰۰۰ فقهون ار دوى هم با بويه ذكور لوازم
داره اوجوز ندى صيرنه تقى بيله

ار دوى هم با بويه لوازم داره هم بر نى نيد صيرنه يا بويه ملا فقه و مور ابله اناروى معانه حقيقه و انفاص و لطفه و نفع ابدى وار دوى
ذكور بشره صيدى و لا فقهون دوى ذكور ملا فقه و نفع ابدى بيله

نفوس نزل اعجازى نيمه و كنه معانه داره باره و ما سابه زاره زاره فقهون آموه زو حان در فقه سببه عطف بيله

باب اول في بيان حاله

سابل ۱۰۰۰ مارتى ۱۰۰۰ با نفايل معانه بلك سگانه عروشه نزل ابدى اوجوز بكن نه عماره الا بونك ابدى سگانه عروشه سن
ار دوى هم با بويه لوازم داره هم بر نى نيد صيرنه يا بويه ملا فقه و مور ابله اناروى معانه حقيقه و انفاص و لطفه و نفع ابدى وار دوى
ذكور بشره صيدى و لا فقهون دوى ذكور ملا فقه و نفع ابدى بيله

